

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

**Podpora sportu
ve statutárních městech Moravskoslezského kraje**

Sport Support in Statutory Cities of the Moravian Silesian Region

Studentka: Bc. Klára Sobočíková

Vedoucí diplomové práce: Doc. Ing. Alois Kutscherauer, CSc.

Ostrava 2010

Zadání diplomové práce

Student: **Klára Sobočíková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T101 Sportovní management
Téma: Podpora sportu ve statutárních městech Moravskoslezského kraje
Sport Support in Statutory Cities of the Moravian Silesian Region

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Teoretická východiska
  3. Podpora sportu obcemi
  4. Analýza podpory sportu ve sledovaných statutárních městech Moravskoslezského kraje
  5. Shrnutí výsledků šetření, doporučení
  6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- DURODOVÁ, I. *Sociálně-ekonomické aspekty sportu*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2004. 92 s. ISBN 80-7329-075-8.
- NOVOTNÝ, J. *Ekonomika sportu - vybrané kapitoly*. 1. vyd. Praha: VŠE, 2005. 118 s. ISBN 80-245-0979-2.
- TOPINKA, J.; STANJURA, J. *Občanská sdružení ve sportu*. 1. vyd. Olympia, 2001. 264 s. ISBN 80-7033-223-9.

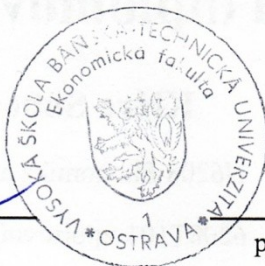
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

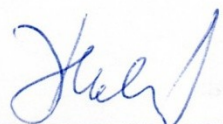
Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Alois Kutscherauer, CSc.**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 30.04.2010

prof. PhDr. Jiří Bláha, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně. Všechny použité zdroje cituji a uvádím je v seznamu použité literatury.

Děkuji vedoucímu práce doc. Ing. Aloisi Kutscherauerovi, CSc. za odbornou pomoc a vedení při tvorbě diplomové práce.

V Ostravě, 30.4.2010

.....
podpis

OBSAH

OBSAH.....	3
1 ÚVOD.....	5
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	6
2.1 Základní pojmy, úvod do problematiky sportu	6
2.2 Význam sportu pro společnost.....	6
2.3 Přínosy sportu pro společnost.....	9
2.4 Tělesná kultura jako součást veřejného sektoru	9
2.5 Regionální aspekty sportu	13
2.6 Financování tělesné kultury.....	14
2.6.1 Finanční podpora tělesné kultury z veřejných zdrojů.....	15
2.6.2 Finanční podpora tělesné kultury pocházející ze soukromých zdrojů.....	18
3 PODPORA SPORTU OBCEMI	21
3.1 Normativní rámec podpory sportu	21
3.1.1 Zákon o podpoře sportu.....	21
3.1.2 Národní program rozvoje sportu pro všechny	22
3.2 Normativní postup tvorby strategického plánu rozvoje tělesné kultury v obcích.....	26
3.3 Finanční podpora sportu obcemi	29
4 ANALÝZA PODPORY SPORTU STATUTÁRNÍMI MĚSTY MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE..	32
4.1 Statutární město Ostrava	32
4.1.1 Institucionální zajištění podpory sportu v Ostravě.....	32
4.1.2 Finanční podpora sportu rozpočtovými prostředky města Ostravy.....	33
4.1.3 Nefinanční podpora sportu městem Ostrava	35
4.2 Statutární město Opava	37
4.2.1 Institucionální zajištění podpory sportu v Opavě.....	38
4.2.2 Finanční podpora sportu rozpočtovými prostředky města Opavy.....	38
4.2.3 Nefinanční podpora sportu v Opavě.....	40
4.3 Statutární město Havířov	43
4.3.1 Institucionální zajištění podpory sportu v Havířově	43
4.3.2 Finanční podpora sportu rozpočtovými prostředky města Havířova	44
4.3.3 Nefinanční podpora sportu v Havířově	45
4.4 Statutární město Karviná	48
4.4.1 Institucionální zajištění podpory sportu v Karviné	48
4.4.2 Finanční podpora sportu rozpočtovými prostředky města Karviné	49
4.4.3 Nefinanční podpora sportu v Karviné	50
4.5 Komparace podpory sportu statutárními městy Moravskoslezského kraje	53
5 ZÁVĚR.....	58
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
SEZNAM ZKRATEK	62
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	63
PŘÍLOHY	64

1 ÚVOD

Sport se stává fenoménem, který zasahuje do života lidí nejen jako volnočasová či zájmová aktivita. Stále diskutovanějším kontextem se stává jeho přímý vliv na kvalitu života, včetně života společenského, a také ekonomické dopady a aspekty sportu. Podpora sportu je v poslední době stále více diskutována nejen jako společenská potřeba, ale stává se i klíčovým tématem řady politiků resp. politických stran v souvislosti s parlamentními volbami v roce 2010. Diskutují se ale především charakter a výše podpory sportu na celostátní úrovni - role státu, role Sazky či role velkých sponzorů.

Méně často veřejně diskutovanou problematikou je, jaká je vlastně podpora sportu na úrovni, která je občanům nejbližší, a proto je pro ně nejdůležitější – na úrovni obcí. Rozsah a kvalita podpory sportu obcemi je přitom zcela nezastupitelnou v té nejdůležitější oblasti podpory sportu, sportu pro všechny. V podpoře sportu jako smysluplného způsobu trávení volného času, zvyšování fyzické kondice obyvatelstva a tím i zlepšování celkového zdravotního stavu populace ale také například jako způsob navozování sociálních vazeb pro znevýhodněné či rizikové skupiny populace.

Jako cíl mé práce jsem si proto stanovila ukázat, jakou roli a jak kvalitně plní své poslání v podpoře sportu obce, zejména jaká pozornost je věnována podpoře sportu pro všechny. Zaměřila jsem se na statutární města Moravskoslezského kraje, neboť tato města nejsou jen uzavřenými komunitami, ale hrají také významnou roli jako regionální spádová centra.

Vybrána byla čtyři statutární města Ostrava, Opava, Havířov a Karviná, z nichž každé má na území Moravskoslezského kraje jinou pozici. Ostrava je regionální metropole s velkou spádovostí plnící řadu funkcí (i ve sportu) s celokrajskou působností, Opava je do značné míry autonomním regionálním centrem Slezska, Havířov je specifickým městem orientovaným přednostně na bydlení a v řadě aktivit silně spádujícím do Ostravy a Karviná je příhraničním městem s řadou vazeb na sousední Polsko. Srovnání jejich pojetí a role podpory sportu v jejich trochu odlišné roli proto považuji nejen za zajímavé, ale také za přínosné.

Abych dostatečně postihla zadané téma diplomové práce, problematiku tématu jsem rozdělila do tří kapitol (mimo kapitol úvodu a závěru).

Ve druhé kapitole je vymezen širší kontext problematiky v teoretické, terminologické a normativní rovině. Pozornost je zde věnována významu a širším souvislostem sportu pro společnost, zejména jeho sociální dimenzi a zdravotní dimenzi, zmíněna je také jeho ekonomická dimenze.

Ve třetí kapitole jsou shrnuta normativní východiska podpory sportu obcemi a možnosti, jak obce mohou tuto podporu realizovat ve smyslu Zákona o podpoře sportu a Národního programu rozvoje sportu pro všechny. Popsán je zde také normativní postup tvorby strategického plánu rozvoje tělesné kultury v obcích.

Jádro práce pak tvoří čtvrtá kapitola. V této kapitole jsou popsány charakteristiky sledovaných měst a jimi realizovaná podpora, která je dále rozdělena na podporu finanční a nefinanční povahy. Na závěr je podpora sportu jednotlivými městy vzájemně porovnávána a zhodnocena.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

2.1 Základní pojmy, úvod do problematiky sportu

Sport, slovo původně odvozené z latinského pojmu disportare a jeho významu bavit se či příjemně trávit čas, je v dnešním světě chápán v daleko širších souvislostech. Pro příklad zde můžeme uvést jeho význam ve smyslu sportu vrcholového či výkonnostního, kdy primárním cílem je podávat sportovní výkon a porovnání sil se soupeři.

Význam sportu pro všechny spočívá v rozvoji starořeckého ideálu kalokagáthia, tedy takovému rozvoji člověka, aby dosáhl krásy jak duševní, tak fyzické a tedy jisté fyzické zdatnosti. Zároveň nesmíme opomínat význam sportu jako společenského faktoru, který umožňuje začlenění jedince do sociální skupiny a utuzování sociálních vazeb. V neposlední řadě existuje i ekonomický aspekt sportu, který v posledních letech získává stále větší význam.

Je ovšem třeba uvést, že sport z pohledu kinantropologie, jako vědní disciplíny, je chápán pouze jako jedna ze tří složek tělesné kultury:

- sport,
- tělesná výchova,
- tělocvičná rekreace.

Sport je tělesná aktivita závodního typu, charakteristická výkonovou motivací a zaměřená na podání maximálního možného výkonu ve zvolené sportovní specializaci a příslušných soutěžích. Sport se dále dle dosahované výkonnosti dělí na sport rekreační, výkonnostní a vrcholový.

Tělesná výchova je tělesná aktivita provozovaná zejména v rámci výchovného systému a vzdělávání s cílem všestranného rozvoje duševního i fyzického, utvářením trvalého zájmu o tělesnou kulturu prostřednictvím organizovaných tělesných cvičení a udržováním a zvyšováním tělesné zdatnosti.

Tělocvičná rekreace je pohybová aktivita zaměřená na regeneraci, rozvoj a obnovu sil, udržení tělesné a duševní kondice, aktivní odpočinek. Tělocvičnou rekreaci můžeme dále rozdělit na pohybovou rekreaci a komunální rekreaci. Pohybová rekreace je chápána zejména v kontextu aktivního odpočinku a regenerace, často ji můžeme najít pod pojmem sport pro všechny. Komunální rekreace je oproti tomu chápána spíše jako volnočasová aktivita tělovýchovného či sportovního charakteru systémově řízená v rámci územních samosprávných celků, tedy obcí, měst a krajů. (Durdová 1999, 2002, Dohnal 2008)

2.2 Význam sportu pro společnost

V současné době představuje sport jeden ze společenských jevů, které významně napomáhají k rozvoji společnosti. Toto je dáno především narůstajícím podílem obyvatel, jež se sportu, ať už v organizované či neorganizované formě, věnuje. Tomuto fenoménu přispívá fakt, že sport ve správné formě je vhodný v podstatě pro každého bez ohledu na pohlaví, věk, zdravotní postižení, víru, společenské postavení a podobně.

Základními atributy sportu pro společnost dle Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) jsou:

Sociální integrace, rovné příležitosti

Sport je činnost, která disponuje potenciálem sdružovat a oslovovat velké masy populace, a to bez ohledu např. na jejich věk či společenský původ. Významně tak posiluje hospodářskou a sociální kohezi a pomáhá vzniku integrovanější společnosti s rovným postavením žen a mužů. Zejména u mladých lidí, u nichž ještě není dokončen proces sociálního vývoje, u zdravotně postižených nebo lidí pocházejících ze znevýhodněných poměrů tak sport pomáhá vytvořit pocit sounáležitosti a spoluúčasti. Sport tedy můžeme považovat zároveň i za nástroj integrace vyloučených skupin ze společnosti.

Upevňování zdraví a kvalita života

Sport má významný vliv při upevňování zdraví a prevenci množství onemocnění. V ČR i jiných zemích proběhla řada studií prokazujících vzájemnou závislost mezi nedostatkem tělesné aktivity a výskytem nadváhy, obezity a chronických onemocnění jako diabetes či kardiovaskulární choroby.

Analýza financování sportu v České Republice vypracovaná MŠMT se odvolává na studie Sport: Untapped Asset z roku 2009 a předcházející rakouskou studii Sport und Gesundheit, které poukazují na nedostatek tělesné aktivity jako příčiny vzniku chronických onemocnění a zhoršujícího se fyzického stavu jedince, jako na faktor zvyšující zátěž státního rozpočtu.

Rekreace, obnova sil

V tomto smyslu sport představuje pozitivní součást životního stylu a účelný způsob trávení volného času. Primárním cílem sportu v této rovině je zotavení se po práci prostřednictvím fyzické činnosti, udržování fyzické i psychické kondice. Dnešní životní styl je typický nedostatkem přirozené fyzické práce a námahy, a to jak v zaměstnání, tak i ve volném čase. Sport se tedy jeví jako vhodný kompenzační prostředek jednostranného zatížení i nedostatku fyzických aktivit, přispívá tak k celkové kultivaci člověka a ozdravení jeho životního stylu.

Hospodářský rozměr sportu

MŠMT ve výše zmíněné analýze uvádí, že sport může také sloužit jako nástroj pro místní a regionální rozvoj, obnovu měst a pro rozvoj vesnic.

Tato studie rovněž uvádí sportovní odvětví jako odvětví čistého plátce, tzn. jeho příspěvek do státního rozpočtu je vyšší, než objem prostředků, které z něj čerpá. Bílá kniha o sportu uvádí, že sportovní odvětví v zemích EU generuje až 3,7% HDP a zaměstnává až 5,4% pracovní síly. Sport je se státním rozpočtem propojen mnoha přímými i nepřímými vazbami, jež působí obousměrně – rozvíjející se ekonomika vytváří vhodné prostředí pro rozvoj sportu, a naopak, sport napomáhá růstu a rozvoji národní ekonomiky.

Do hospodářského rozměru sportu dle MŠMT spadá především:

- organizace sportovních akcí
- výstavba sportovních objektů a zařízení,
- výroba zařízení pro sportovní objekty, výroba náradí a náčiní,

- obchod se sportovním zbožím,
- služby (fitcentra, posilovny, organizované kurzy pro děti, mládež i dospělé),
- cestovní ruch – sportovní turistika,
- modernizace infrastruktury ve spojitosti se sportem,
- mediální sféra.

Aktivní občanství

Sport je možností, jak podpořit mezikulturální dialog, nejlepší příklad zřejmě nalezneme v Olympijských hrách. Dále je součástí kultury samotné, k historii a vývoji naší kultury zřejmě neodmyslitelně patří organizované tělocvičné aktivity ve spolcích jako Sokol, Orel apod., patří sem také fotbal s jeho fanouškovstvím atd.

Dalším důležitým hlediskem je začleňování především mladých lidí do společnosti, naplnění sportem a pohybovou aktivitou jejich volného času. Sport rozvíjí schopnosti účastnit se práce v týmu, zásady fair play, dodržování pravidel, respekt vůči ostatním, solidaritu a disciplínu. Všechny tyto vlivy navíc působí jako prevence sociálně-patologických jevů, ať už jde o drogovou problematiku u dětí a mládeže či jinou delikvenci populace.

Výchova a vzdělání

Sport je v dnešní moderní společnosti součástí formální i neformální výchovy a vzdělávání. Sport bezesporu napomáhá k rozvoji lidského kapitálu, ať už se jedná o fyzické nebo psychické dovednosti či mentální vývoj. Sport napomáhá zprostředkovávat hodnoty, které posléze pomáhají formovat charakter, vztah k ostatním, smysl pro povinnost a odpovědnost, vedou k rozvoji vědomostí, motivace, odolnosti, cílevědomosti. Podporuje schopnost sebehodnocení. Sport jako součást výchovy a vzdělání rovněž usnadňuje proces socializace a pomáhá utvářet morální zásady člověka, učit se pravidlům, respektovat rovné příležitosti, podporuje schopnost soustředění, pomáhá budovat sebedůvěru.

Prožitek a seberealizace

Prožitek a seberealizace stojí v Maslowově pyramidě potřeb v nejvyšším patře lidských potřeb. Optimální způsob seberealizace je individuální záležitostí a vychází z individuálních potřeb jedince. Sport a pohybová činnost jsou jedněmi z nich. Ať už se jedná o soutěžní nebo kondiční sport, přináší uspokojení z pohybu, sociálního kontaktu, posiluje sebevědomí a utužuje víru v moc překonávat překážky, pocit vítězství. Status sportovce, ať už vrcholového či rekreačního se těší jisté sociální prestiži a společenskému postavení. Pomáhá začlenit se do preferované sociální skupiny, jež sdílí své zájmy a preferovaný způsob seberealizace.

Zdatnost

Sport, pokud je vhodně zvolena jeho intenzita a způsob, má blahodárné účinky na lidský organismus. Tyto se projevují tělesným rozvojem, zvyšováním tělesné zdatnosti a výkonnosti. Významný je také jeho preventivní význam při předcházení chronickým onemocněním, snižování zdravotní a pracovní kondice.

Státní reprezentace, vlastenectví

S globalizací světa dochází i ke globalizaci sportu. Dochází k pořádání soutěží a soutěžních klání na mezinárodní úrovni a s růstem obliby sportu roste i jejich význam, stávají se společenskými událostmi. Sportovci mohou být v tomto nadnárodním měřítku považováni za vyslance – reprezentanty svých zemí a národů. Svými výkony, fair play chováním a vystupováním tak reprezentují sportovní úroveň a kulturu své země. Zejména úspěšní sportovci se stávají zdrojem národní hrdosti a vlastenectví („fandíme našim“).

Mezinárodní kontakty a podpora míru

V této rovině je sport chápán z pohledu myšlenky Olympijských her. Při sportovních utkáních dochází k odstranění rozdílů vyznání, náboženství, kultur. Průvodní myšlenkou je rovnost všech národů a jednotlivců – sportovců. Další ze stěžejních myšlenek je ochrana a udržování míru po dobu konání Olympijských her. Sportovní soutěže a kontakt mezi sportovci je považován za zprostředkovatele porozumění mezi jednotlivými sportovci i celými národy a kulturami. Sport je zároveň prostředníkem při budování mezinárodních vztahů, dialogu a diplomacie mezi jednotlivými zeměmi, často bývá předmětem zahraniční pomoci (MŠMT a ČOV 2009).

2.3 Přínosy sportu pro společnost

Přínosy sportu a ostatních složek tělesné kultury pro společnost uvádí Dohnal (2008). Jím definované přínosy sportu se obecně shodují s pohledem MŠMT, avšak ze systémového pohledu jsou agregovány do pěti hledisek.

Jsou jimi hlediska:

1. ***Ekonomické*** – „kolik prostředků společnost investuje do zařízení pro volný čas, zda a jakým způsobem se alespoň část nákladů vrátí“. Při této příležitosti ale upozorňuje na skutečnost, že průmysl volného času často rezignuje na oblast kultivace a socializace člověka.
2. ***Sociologické a sociálně-psychologické*** – „jak činnosti ve volném čase přispívají k utváření mezilidských vztahů, socializaci osobnosti a kvalitě komunikace mezi lidmi.“
3. ***Politické*** – „jak a do jaké míry stát svými orgány zasahuje do oblasti volnočasových aktivit a podmínek pro volný čas obecně.“
4. ***Zdravotně-hygienické*** – „jak podporovat zdravý tělesný a duševní vývoj všech věkových a sociálních skupin populace.“
5. ***Pedagogické a psychologické*** – „vytváří podmínky pro seberealizaci člověka s přihlédnutím k jeho věkovým a individuálním zvláštnostem“ (Dohnal, 2008).

2.4 Tělesná kultura jako součást veřejného sektoru

Lze považovat subsystémy tělesné kultury za veřejné služby, jež by měly být financovány a podporovány veřejným sektorem i na úrovni obcí?

Rektořík, Šelešovský a kol. (2006) uvádí definici veřejného sektoru takto: „Veřejný sektor je ta část národního hospodářství, ve které jsou ve veřejném zájmu uspokojovány potřeby společnosti a občanů formou statků získávaných prostřednictvím veřejných služeb, je financována převážně z veřejných rozpočtů, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní převážně veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole.“

Z této definice je patrné, že také uspokojování potřeb občanů v oblasti tělesné kultury lze zařadit do sféry veřejného sektoru. Udržování tělesné zdatnosti a zdraví pomocí tělesné aktivity je veřejným zájmem, neboť oslabená a „nezdravá“ populace není schopna v plné míře přispívat svou prací společnosti a tím hospodářskému rozvoji země, navíc má vyšší nároky na výdaje ze státního rozpočtu.

V obecném zájmu tedy je, aby stát a jím zřízené instituce podporovali uspokojování potřeb občanů v oblasti tělesné kultury také prostřednictvím veřejných služeb a za přispění veřejných rozpočtů tak, aby tyto služby byly dostupné co nejširšímu okruhu obyvatelstva.

Pro bližší porozumění problematiky veřejného sektoru a jeho vazeb se složkami tělesné kultury je třeba porozumět jeho členění a užívaným systematikám. Členění a systematik je používáno několik.

Rektořík (2007) uvádí pro zařazení odvětví do veřejného sektoru několik kritérií:

- kritérium charakteru statků,
- kritérium finančních toků,
- kritérium zakladatele (obec, subjekt státní správy, ze zákona),
- kritérium funkcí,
- kritérium podílu vlastnictví majetku (soukromé, obecní, státní),
- kritérium potřeb.

V souvislosti s danou problematikou považuje za nejvhodnější členění dle potřeb, neboť nejlépe odpovídá smyslu veřejného sektoru – vytváření takových hodnot, jež uspokojují potřeby občanů a institucí. Toto kritérium člení veřejný sektor do šesti bloků odvětví, viz tabulka v příloze č. 6.

Do odvětví rozvoje člověka, zastoupeného druhým blokem, spadají všechny složky tělesné kultury. Sport je zastoupen vrcholovou a výkonnostní úrovní, která přispívá kromě jiného ve veřejném sektoru k reprezentaci státu a je také ziskovou položkou tělesné kultury. Tělesná výchova je zastoupena prostřednictvím školní výuky tělesné výchovy a pohybová rekreace, jež je provozována v zařízeních veřejných i soukromých a pomáhá udržet a prohlubovat fyzickou a psychickou kondici populace, jako předpoklad pro fungování společnosti a státu.

V tělesné kultuře veřejného sektoru je možné identifikovat typologicky tyto statky (Rektořík 2007):

a) čistý veřejný statek

Na tělesnou kulturu můžeme aplikovat vlastnosti veřejného statku

- *Nevylučitelnost ze spotřeby* – nevylučitelnost se týká pohybových aktivit probíhajících ve volném terénu jako běh, cyklo a pěší turistika, lyžování a školní tělesná výchova. Tato nevylučitelnost je dána neomezeným přístupem pro provozování těchto aktivit.

- *Nerivalita* - užívání jedním uživatelem-sportovcem neomezuje souběžné užívání jinými uživateli.
- *Nulové mezní náklady na spotřebu* - nulové mezní náklady spotřeby jsou vykazovány tehdy, pokud náklady sportoviště jsou konstantní i přes zvyšující se počet jeho uživatelů.

Veřejné statky jsou obvykle poskytovány bezplatně a množství či intenzita jejich spotřeby je obtížně korigovatelná.

b) smíšený statek, statek pod ochranou

Smíšený statek i statek pod ochranou je typický nedělitelností a nevylučitelností ze spotřeby jako u veřejného statku, avšak rozdíl nastává při spotřebě – kvalita služby se se zvyšujícím se množstvím uživatelů snižuje, může dojít např. k přetížení sportoviště. U obou těchto statků má obvykle stát vliv na množství či rozsah jeho spotřeby a je schopen spotřebu korigovat; na provoz přispívá obec.

Rozdíl mezi těmito dvěma statky spočívá v typu konečného příjemce. Pokud výhodu či užitek ze statku čerpá pouze individuální uživatel, považujeme statek za statek pod ochranou. Pokud statek přináší užitek pro individuálního uživatele a zároveň i pro společnost, jedná se o statek smíšený.

c) privátní statek

Privátní statky jsou v tělesné kultuře zastoupeny ve sportu a pohybové rekreaci. Jejich distribuce a spotřeba je uskutečňována v tržním prostředí. Odvíjí se zejména od ziskových příležitostí pro poskytovatele statku a dále od schopností uspokojit požadavky a přání potenciálních uživatelů.

Privátními statky jsou obvykle takové, jejichž produkce veřejným sektorem není možná nebo je neúčelná, nebo jejichž společenský význam je diskutabilní a význam pro společnost je nevýznamný a dále statky, jež jsou zaměřeny na uspokojování specifických či individuálních potřeb jednotlivých spotřebitelů. Nabídka a dostupnost těchto statků je korigována tržními atributy, zejména cenou.

V ČR je již tradičně tělesná kultura provozována z největší části v rámci nestátních neziskových organizací, většinově zastoupených občanskými sdruženími. Produktem činnosti těchto organizací jsou služby, které zabezpečují uspokojování potřeb veřejné spotřeby. Právě tyto služby by měly být výstupem veřejné správy, což naznačuje provázanost a nutnost oboustranné spolupráce institucí veřejné správy s nestátními neziskovými institucemi.

Tato spolupráce je realizována poskytováním cílených dotací veřejné správy pro organizace, jež tyto veřejně prospěšné služby poskytují. Hlavní výhodou této participace je fakt, že neziskové organizace nabízejí službu právě v tom místě, kde je poptávána, a právě díky tomuto mohou nejefektivněji zmapovat poptávku – potřebu služby a pružně na ni reagovat a efektivně ji uspokojovat (Rektořík 2007).

Dle Provazníkové (2009) by veřejným sektorem měly být financovány ty služby, které:

- přináší užitek všem bez rozdílu, a proto jejich zpoplatnění není možné;
- jsou poskytovány jednotlivcům, avšak s širším přínosem pro společnost;

- jsou nezbytné pro kvalitu života, ale jsou tak investičně náročné, že je pravděpodobné jejich monopolní poskytování, jež je zneužitelné v neprospěch společnosti;
- jsou nezbytné pro kvalitu života, avšak jsou natolik nákladné, že by byly nedostupné pro skupiny obyvatel s nízkými příjmy.

Prvky služeb tělesné kultury lze najít v každé z těchto kategorií. Tělesná kultura přináší veřejný užitek zejména snižováním nákladů, jež jsou způsobovány zhoršováním fyzického stavu populace a potřebné pro obnovu tělesných a duševních sil. Díky dobrému fyzickému i duševnímu stavu obyvatelstva – pozitivní externalitě tělesné kultury je populace schopna svou prací přispívat k rozvoji společnosti a vytvářet ekonomickou hodnotu.

Druhou kategorií jsou služby poskytované jednotlivcům. Pro společnost mají tyto služby přínos zejména v prevenci sociálně patologických jevů. Třetí a čtvrtá kategorie souvisí s dostupností služeb tělesné kultury všem skupinám obyvatelstva. Obzvláště důležitý význam má subsystém sportu pro všechny, který má úzký vztah se začleňováním do společnosti znevýhodněných jedinců a skupin, jako jsou zdravotně postižení, nezaměstnaní a jiní sociálně znevýhodnění občané. Pokud by služby tělesné kultury byly zajišťovány výhradně či z významné části jen soukromým sektorem, mohly by se stát vůbec nebo obtížně nedostupnými.

Provazníková (2009) dále zdůrazňuje povinnost obce poskytovat službu co nejlépe a obec proto musí při volbě formy a způsobu poskytování služby dbát zásady že „povinnost vůči veřejnosti je přednější a stojí nad zájmy obce jako vlastníka majetku a zaměstnavatele personálu“.

Při poskytování služeb tedy musí obec v rámci svých kompetencí rozhodnout o konkrétní formě služeb:

- Budou statky a služby zajištěny prostřednictvím soukromých firem či účelně zřízených municipálních podniků?
- Budou statky a služby poskytovány pouze za částečnou úhradu a v jaké výši, či za ekonomicky nutnou úhradu, tedy za cenu rovnou výši nákladů na neziskovém principu?
- Bude příjem, který poplyne z poplatků za poskytování statků a služeb směřován zpět do místního rozpočtu nebo poplyne přímo provozovateli?

Dalším aspektem, který musí obec zvážit je eventuální střet zájmů, ve kterém by se obec mohla octnout. Konflikt může nastat zejména mezi povinností poskytovat občanům veřejné služby v uspokojující kvalitě za přiměřenou cenu a zájmem jakožto vlastníka majetku. Praxe prokázala uspokojivé řešení střetu zájmů tehdy, pokud jsou služby poskytovány externími organizacemi a obec je v postavení kdy reguluje, monitoruje a dotuje. Optimálním stavem je poskytování služby a statků více než jedním subjektem tak, aby existovalo kvazikonkurenční prostředí a obyvatelé měli možnost volby mezi více alternativami.

Obec musí rozhodnout, prostřednictvím jaké organizační formy budou statky a služby poskytovány. Mezi základní formy dle Provazníkové (2009) patří:

Komunální organizace. Tato forma v sobě zahrnuje možnost tzv. *organizační složky územního samosprávného celku*. Organizační složka vzniká rozhodnutím zastupitelstva obce nebo kraje, její výdaje jsou součástí rozpočtu zřizovatele a nemají vlastní právní subjektivitu.

Služby obvykle poskytují bezplatně, výhodou je přímá kontrola a vliv obce na činnost, nevýhodou může být nedostatečná motivace k efektivnímu vynakládání svěřených prostředků.

Další možností je zřízení *příspěvkové organizace*. Příspěvkové organizace jsou právníckými osobami závislými na zřizovateli zejména v oblasti užívání jeho majetku a dostupnosti kapitálu. Zřizovatel poskytuje organizaci příspěvky na provoz i investice, avšak pro přiznání těchto příspěvků může stanovit jistá kritéria. Příspěvkové organizace jsou zřizovány především za účelem poskytování těch služeb, u kterých je větší část nákladů kryta příjmy z poplatků za služby a statky. Největší výhodou je motivace poskytovat služby a statky efektivně neboť nesou část svých nákladů a zároveň si mohou ponechat eventuální přebytek (nad rámec odvodů do rozpočtu zřizovatele). Disponují rovněž pravomocí stanovení způsobu a výše při odměňování zaměstnanců.

Obchodní společnosti. Obec může být zřizovatelem i právnícké osoby dle obchodního zákoníku. Pro účely poskytování veřejných služeb bývají nejčastěji využívány formy společnosti s ručením omezením a akciové společnosti v závislosti na tom, jaký majetkový podíl si zřizovatel hodlá ponechat (menšinový, většinový, absolutní). Tato forma poskytování služeb je spojena s rizikem podnikání.

Neziskové organizace. V tomto případě jsou statky a služby poskytovány občanskými sdruženími, se kterými zřizovatel uzavře smlouvu či dohodu o financování. Veškeré finanční příjmy, plynoucí z jejich činnosti, tedy poskytování veřejných služeb a statků musí být vždy a v plné výši využity ve prospěch poskytování těchto služeb. V tělesné kultuře jsou veřejné služby nejhojněji poskytovány právě touto formou (Provazníková 2009).

2.5 Regionální aspekty sportu

Regionální aspekty tělesné kultury, zejména složky pohybové rekreace, nabývají největšího významu v těch regionech, ve kterých je dominantní primární sektor s omezenými možnostmi rozvoje sekundárního sektoru. V těchto regionech obvykle není na dostatečné úrovni vybudovaná infrastruktura potřebná pro rozvoj průmyslu, zpravidla je ale dostatečná pro efektivní rozvoj rekreačních aktivit a turizmu.

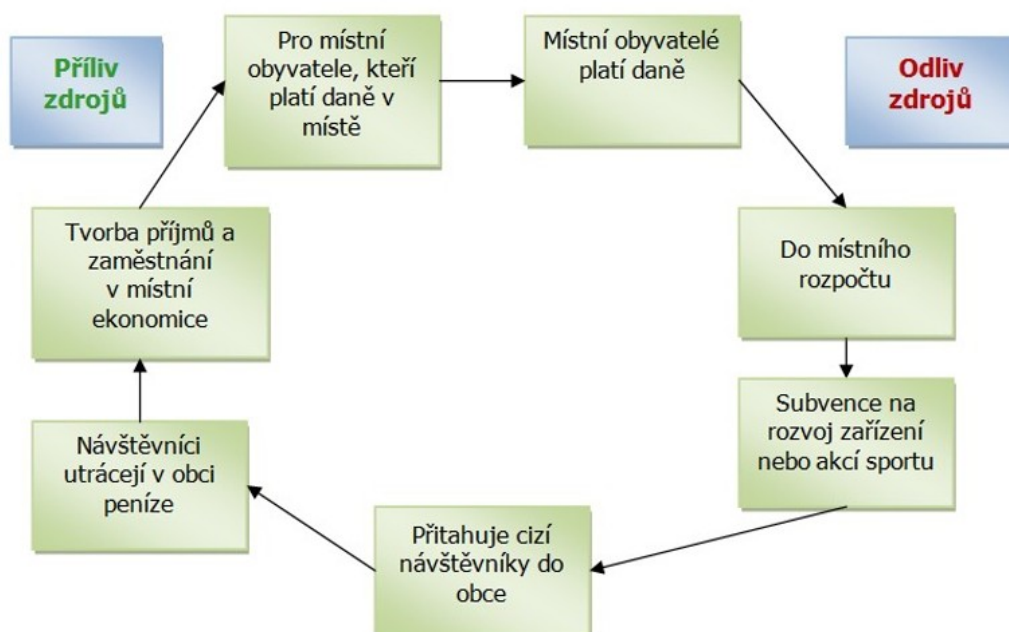
Tyto regiony se obvykle vyznačují značným přírodním a krajinným bohatstvím, které je příhodné pro rekreaci. Právě tento směr se ze zkušeností jeví pro obnovu a ekonomické oživení těchto regionů jako nejprůhodnější. Své místo zde nachází i pohybová rekreace, kdy budování potřebné infrastruktury související se sportovním a rekreačním vyžitím často bývá podnětem pro nové ekonomické oživení a nastartování dalších multiplikačních procesů. Nejmarkantnějšími přínosy jsou příliv investic do regionu a zvýšení poptávky po pracovní síle (Rektořík 2007).

Pro uplatnění této strategie rozvoje regionů se rozpoznání vhodných regionů či mikroregionů, a upozornění na ně jeví jako jedna z nejproblematictějších oblastí. Další problematickou oblastí je postoj zastupitelů těchto oblastí. V praxi se často naskytá problém neochoty spolupráce zastupitelů. Důvodů může být několik, například strach riskovat a směřovat vývoj regionu netradičním směrem, nedostatečná znalost a orientace zastupitelů v možnostech rozvoje sportu, potenciálu rozvoje turizmu, či jen nechť pouštět se do něčeho nového.

Indikace regionů vhodných pro zavedení sportu a tělesné kultury jako jednoho z nosných směrů rozvoje regionu by měla vždy vycházet z podrobného průzkumu konkrétních podmínek toho či onoho regionu. Většina regionů či jiných územních celků má obvykle zpracován plán rozvoje, kde jsou konkrétní podmínky již analyzovány. Nejvýznamnějšími údaji jsou vnější vztahy regionu, demografická situace a prognóza, disponibilní přírodní zdroje, existující podnikatelské aktivity, vztah průmyslu a zemědělství k rozvojovým možnostem, stav technické a sociální infrastruktury, majetková a rozpočtová situace regionu.

Kromě vyhodnocení podmínek shrnutých v již existujících plánech rozvoje je třeba dále provést průzkum v oblasti sportu, tělovýchovy a pohybové komunální rekreace. Syntéza těchto dvou výstupů by měla posloužit jako zdroj pro tvorbu koncepce rozvoje regionu pro oblast tělesné kultury. Tato koncepce by již měla obsahovat bariéry či předpoklady uplatnění strategie rozvoje regionu prostřednictvím tělesné kultury, nástin očekávaných investic a zdrojů jejich krytí a kroků, jež bude nutné pro oživení regionu vykonat (Hobza 2006).

Obrázek č. 2.1: Vliv sportu na místní ekonomiku

Zdroj: Hobza 2006; zpracování vlastní

2.6 Financování tělesné kultury

Tělesnou kulturu a její rozvoj lze obecně financovat ze dvou základních zdrojů - veřejných a soukromých. Tyto zdroje nelze považovat za konkurující si či vylučující se, právě naopak, v oblasti financování tělesné kultury se obvykle jedná o financování smíšené.

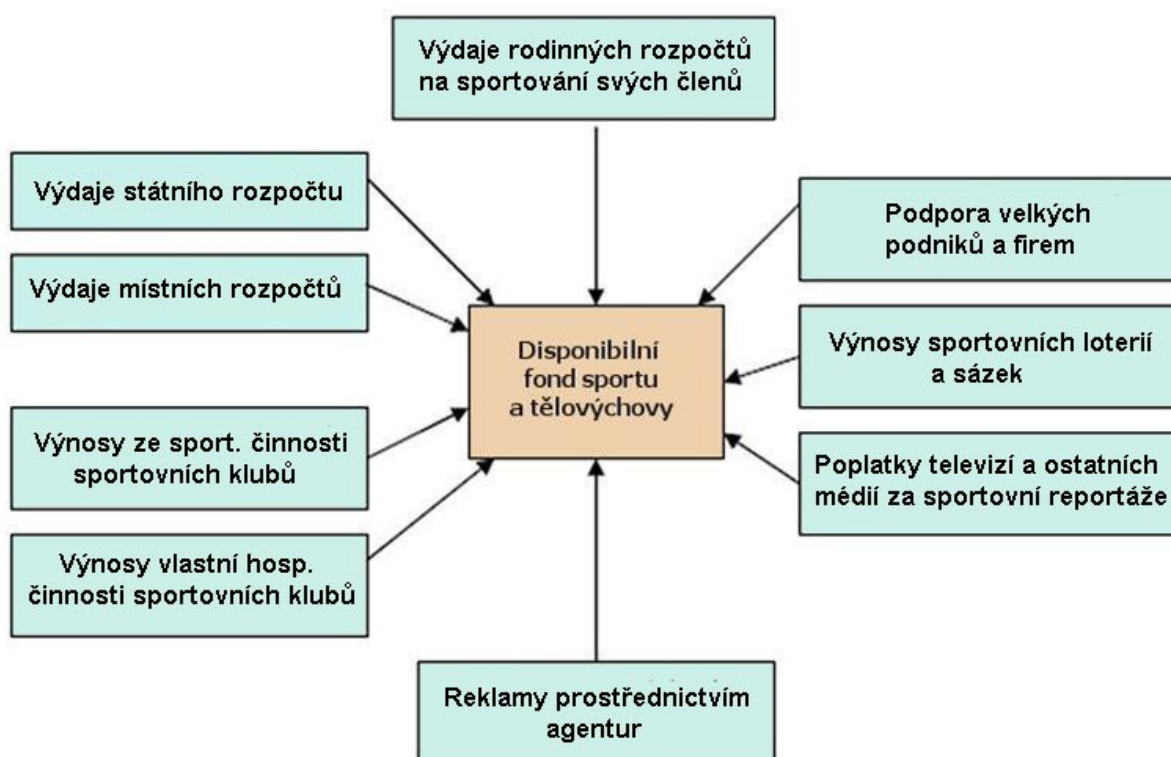
Dotacemi z veřejných rozpočtů jsou podporovány všechny subsystemy tělesné kultury, nicméně povahou jednotlivých složek jsou poměry veřejných a soukromých zdrojů při jejich financování rozloženy odlišně.

Tělesná výchova je primárně zajišťována zdroji plynoucími ze státního rozpočtu prostřednictvím MŠMT, MV, MO; doplňujícími zdroji pak jsou místní rozpočty a finance domácností.

Pohybová rekreace je financována ze soukromých zdrojů, získaných vlastních příjmů, místními rozpočty a ze státního rozpočtu prostřednictvím MMR.

Sport má nejširší základnu financování v soukromých zdrojích, vlastních příjmech plynoucích ze své činnosti, v místních rozpočtech, státním rozpočtu a také v možnostech čerpání financí z nadnárodních zdrojů (Rektořík 2007).

Obrázek č. 2.2: Tvorba disponibilního fondu sportu a tělovýchovy

Zdroj: Novotný 2000

2.6.1 Finanční podpora tělesné kultury z veřejných zdrojů

Finanční podpora tělesné kultury z veřejných rozpočtů je založena na symbiotickém vztahu, kdy veřejné rozpočty uvolňují finanční prostředky a jejich příjemci jako protihodnotu poskytují veřejně prospěšnou službu. Za veřejně prospěšnou službu mohou být služby související s tělesnou kulturou považovány především díky jejich pozitivním externalitám.

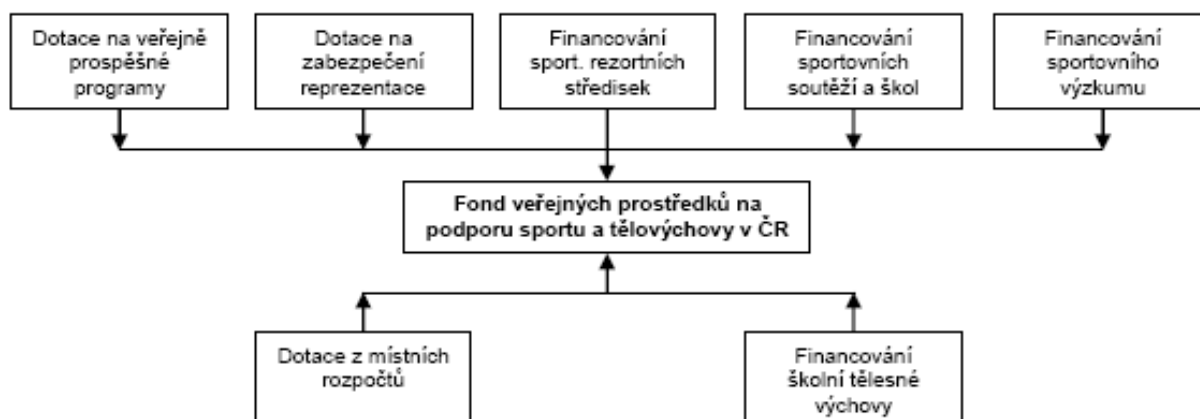
Tělesná kultura sice vytváří kromě pozitivních externalit (pracovní výkonnost, udržování zdraví, uchovávání a regenerace lidského potenciálu, sociální a kulturní participace jedince) také externality negativní (ekologické dopady sportovní činnosti, negativní vliv některých sportů na zdraví, přetěžování organismu, doping, atd.), ale při poměrovém srovnání obou z nich externality pozitivní jednoznačně a výrazně převažují.

Z celkových zdrojů, jež jsou poskytovány oblasti tělesné kultury, státní rozpočet přispívá přibližně jednou třetinou. Zbývající dvě třetiny tvoří finanční prostředky pocházející z rozpočtů územně samosprávných celků. Tento stav odpovídá trendu započatému v roce 2000. V tomto roce se výrazně zvýšila finanční podpora pocházející z místních rozpočtů oproti podpoře státní, která od tohoto roku počala klesat (Rektořík 2007).

Vývoj vládních výdajů na podporu sportu mezi roky 1989 až 2008 je graficky vyjádřen v příloze č. 7.

Obrázek č. 2.3: Fond veřejných prostředků na podporu sportu

Zdroj: Novotný 2000; zpracování vlastní

Finanční podpora tělesné kultury z veřejných zdrojů zahrnuje tyto možnosti (Rektořík 2007):

- Dotace ze státního rozpočtu
- Dotace z místních rozpočtů (krajské, obecní rozpočty)
- Financování školní tělesné výchovy

Státní rozpočet

Státní rozpočet je nejvyšším typem veřejného rozpočtu a jeho vazba s tělesnou kulturou je obousměrná. Jedná se o vazbu dvojí povahy. První z nich je vztah, kdy složky tělesné kultury odvádí část jimi vytvořených příjmů do státního rozpočtu. Odvody jsou prováděny dle Durdové (2005) na těchto principech:

- daňové povinnosti sportovních organizací,
- splátky návratných finančních výpomocí,
- platby za používání státního majetku,
- další splátky vyplývající ze zákona.

Druhý typ je vztah opačného směru, tj. výdaje státního rozpočtu plynoucí ke složkám tělesné kultury. Tento typ vztahu je realizován formou:

- *dotací* – státní rozpočet uvolní objem finančních prostředků plynoucích fyzickým či právnickým osobám pro použití na stanovený účel. Tyto osoby mají povinnost doložit způsob jejich použití, poskytnout přehled o jejich čerpání a případně nepoužitý obnos vrátit zpět,
- *příspěvků* – tuto formu mohou čerpat pouze fyzické osoby a nemají dodatečnou prokazovací povinnost o způsobu ani průběhu čerpání, neboť účel je „obecně známý z daných skutečností“ (Durdová 2005).

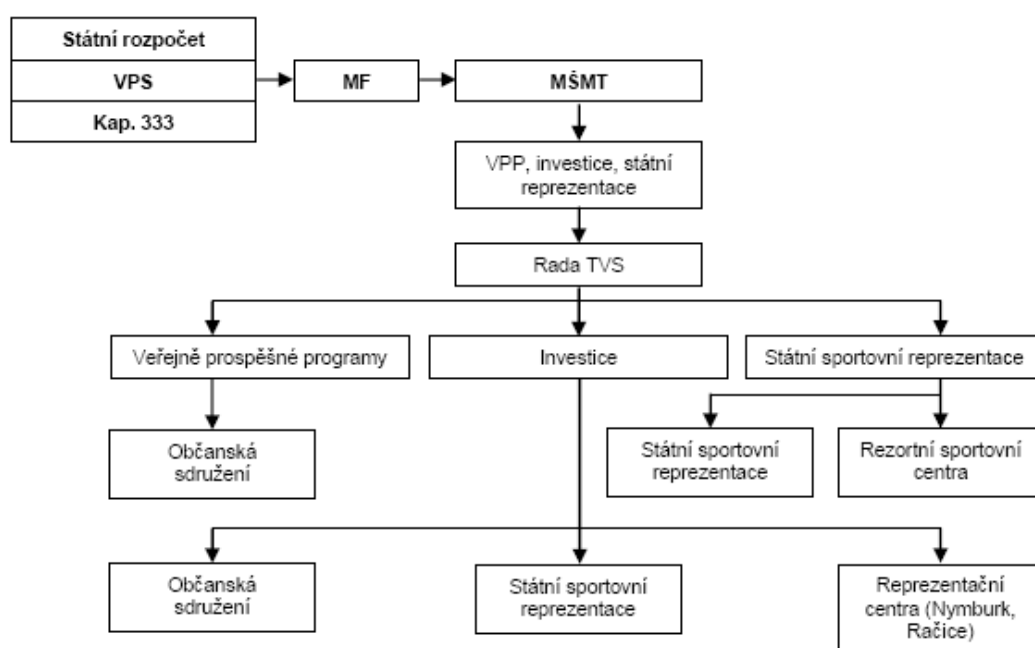

Poskytování dotací ze státního rozpočtu, ať už se jedná o dotace investičního či neinvestičního charakteru je zakotveno v několika legislativních předpisech (Rektořík, 2007):

- zásady pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu určených pro pořízování, technické zhodnocení, opravy a udržování investičního majetku (vydány Ministerstvem financí),
- zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech,
- prováděcí vyhláška č. 40/2001 Sb. k § 13 zákona č. 218/2000 Sb.,
- usnesení vlády č. 114/2001 Sb. o zásadách vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy,
- zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a další.

Podpora poskytovaná ze státního rozpočtu je orientována především na subsystém reprezentace a vrcholový sport.

Obrázek č. 2.4: Rozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu

Zdroj: Alán 2007

Rozpočet kraje

V organizační struktuře krajů je rozhodování o poskytování dotací složkám tělesné kultury svěřeno obvykle Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost, a dále Radě kraje, která je kompetentní pro poskytování dotací na jeden kalendářní rok občanským sdružením působícím v oblasti sportu a tělovýchovy (Durdová 2005).

Rozpočet obcí

Obecní rozpočet je pro většinu organizací ze sportovního prostředí nejdostupnějším a nejbližším zdrojem, avšak je třeba brát zřetel na neexistenci právního předpisu, jenž by obcím ukládal povinnost finanční podpory těchto organizací. Podpora sportu je tedy plně závislá na postoji a prioritách zástupců obcí a individuálních podmínkách jednotlivých obcí,

jako jsou velikost, geografická poloha, demografické složení obyvatelstva či tradičně probíhající dotované akce (Durdová 2005).

2.6.2 Finanční podpora tělesné kultury pocházející ze soukromých zdrojů

Autoři, jež se zabývají problematikou financování sportu a sportovních organizací, shodně uvádějí špatnou dostupnost dat o objemech a rozložení financování ze soukromých zdrojů.

Hobza (2006) uvádí takovéto přibližné podílové rozložení příjmů tělesné kultury:

Výdaje domácností	59,30%
Výdaje rozpočtů okresů a municipalit	13,80%
Podpora podniků a institucí	12,40%
Výnosy z vlastní činnosti	5,80%
Výdaje státního rozpočtu	4,70%
Výnosy sportovních loterií (Sazka)	2,30%
Výnosy z reklamy	0,40%
Poplatky televize a médií	0,06%

Toto rozdělení zdrojů odpovídá stavu v roce 1990, a lze tedy předpokládat změnu jednotlivých poměrů, avšak pro vytvoření představy o podílech jednotlivých složek je toto rozvržení postačující. Výdaje domácností mají při financování tělesné kultury v ČR prioritní postavení, druhou významnou položkou jsou rozpočty územně samosprávných celků a schopnost sportovních organizací a jednot svého samofinancování. Přestože se politika podpory sportu za posledních 20 let značně změnila, z tohoto přehledu je evidentní, že mezi soukromými a veřejnými zdroji podílejícími se na financování panuje značný nepoměr ve prospěch soukromého sektoru. Dále jsou nastíněny možnosti financování sportu ze soukromých zdrojů, jež ve svých publikacích zmiňují autoři Durdová, Hobza či Rektořík.

Výdaje domácností

Výdaje domácností jsou významným zdrojem příjmů zejména pro složku pohybové rekreace, jež je v současné době sice podporována a dotována veřejným sektorem, nicméně v různé intenzitě závislá na hodnotové orientaci veřejnosti – členů domácností, a tedy ochotě sportovní činností plnit volný čas a za tento způsob trávení volného času platit.

Výnosy z vlastní činnosti

Výnosy z vlastní činnosti obecně můžeme rozdělit do dvou skupin – příjmy plynoucí z hlavní činnosti a příjmy plynoucí z doplňkové činnosti.

Do první skupiny – příjmy z hlavní činnosti patří zejména příjmy plynoucí z:

- *Členských příspěvků* – tento způsob financování je tělovýchovnými jednotami a jinými organizacemi poskytujícími sportovní služby využíván již tradičně. Jejich výše a použití se značně liší, a to dle jednotlivých sportovních odvětví i jednotlivých regionů. Vyšší členské příspěvky jsou typické zejména pro sporty, jejichž počet členů je limitován (golf) nebo jejichž provozování je determinováno vysokými náklady. Výši členských

příspěvků rovněž může ovlivnit věk člena, nebo například jeho zapojení a iniciativa při chodu tělovýchovného klubu či organizace.

- *Vstupného sportovních akcí pořádaných klubem-organizací* – tento druh příjmu zaujímá důležité postavení především u divácky oblíbených sportů jako fotbal, hokej, basketbal. Podíl tohoto příjmu na celkových je obvykle přímo závislý na výkonnostní úrovni, jež je v dané organizaci dosahováno.
- *Startovného* – tento typ příjmu je využíván individuálními sporty, nejčastěji při pořádání turnajů, jejichž náklady není organizace schopna pokrýt z vlastních zdrojů.

Do druhé skupiny – příjmy z doplňkové činnosti patří zejména příjmy plynoucí z:

- *Komerčního pronájmu sportovišť* – tento typ příjmu mohou využívat jen ty organizace, jež disponují vlastním, či jim do péče svěřeným sportovním zařízením. Tento druh činnosti zvyšuje efektivnost využívání materiálně technické základny sportu a příjmy z tohoto typu činnosti jsou obvykle využívány pro krytí provozních nákladů sportoviště nebo do investičních nákladů obnovy či zhodnocení sportovního zařízení.
- *Prodej občerstvení, ubytovací služby, prodej drobných upomínkových předmětů* – s možností restauračních a ubytovacích služeb je obvykle kalkulováno při výstavbě či rekonstrukci větších, víceúčelových zařízení, příjmy bývají vykazovány formou nájemného soukromých provozovatelů. Prodej upomínkových a reklamních předmětů je oblíben zejména u těch klubů a organizací, jež mají vybudovanou silnou fanouškovskou základnu a jsou komerčně úspěšnými.
- *Pořádání společenských, zábavních akcí* – tento typ příjmů je obdobné povahy jako komerční pronájem sportovišť ke sportovním účelům, rovněž zvyšuje efektivnost využívání materiálně technické základny sportu, a to zejména v obdobích pro sport méně žádaných, jako večerní až noční hodiny, v mimosezónních měsících.
- *Poskytování sportovních, poradenských služeb, služeb v oblasti regenerace, prodej sportovního zboží* – tyto aktivity a z nich plynoucí příjmy jsou již zcela komerčního charakteru a obvykle jsou provozovány těmi organizacemi, jež jsou ziskového charakteru (Novotný 2009).

Výnosy sportovních loterií (Sazka)

V problematice provozování hazardních her a loterií nezaujala ČR odlišné stanovisko od většiny zemí. Podmínky provozování hazardních her a loterií jsou v ČR upraveny samostatným zákonem, který provozovatelům přímo ukládá odvádět část zisku společensky prospěšným programům a projektům.

Nejvýznamnější položkou plynoucí sportovním organizacím a sdružením z této oblasti je část disponibilního zisku akciové společnosti Sazka. Jeho význam dále roste s rozšiřujícím se množstvím poskytovatelů a provozoven hazardních her a tudíž s jejich zvyšujícími se zisky.

Odvody ze sázkových her jsou rozdělovány do oblasti sociální (1%), zdravotní (0,8%), kulturní (1,2%), sportovní (61,1%), školství (0,3%), dále obcím (29,2%) a nadacím (6,3%) (Hobza 2006).

Poplatky televize a médií

Dosažitelnost poplatků za zprostředkovávání sportovních utkání formou televizních a jiných přenosů je dána diváckou přitažlivostí sportovních utkání a ochotou zprostředkovatelů za práva jejich šíření platit.

Podpora podniků a institucí, sponzoring a reklama

Při sponzoringu a reklamě se zdroj příjmů odvíjí od povahy bilaterálního vztahu, obvykle smluvně ošetřeného, kdy podniky či organizace poskytují sportovní organizaci finanční či jiné prostředky a za to očekávají protislužbu formou propagace a zviditelnění se prostřednictvím sportovní organizace (loga na klubových dresech, materiálně technické základně, webových stránkách klubu apod.). Předpokladem možnosti využívání těchto příjmů je divácky a komerčně zajímavá činnost sportovní organizace.

Druhou možností je dárcovství. Toto bývá zahrnováno v programech, kdy dárce od sportovní organizace sice žádnou protislužbu neočekává, avšak toto dárcovství využívá zejména v oblasti Public Relations a při budování své image. Dárcovství také může být zdrojem příjmu pro sportovní organizace lokálního významu, kterým je jejich chod umožněn s přispěním mecenáše, který je obvykle s daným regionem spojen a je příznivcem sportovních činností, často je dárcovství spojováno se sportem dětí a mládeže (Durdová 2005).

3 PODPORA SPORTU OBCEMI

Podpora sportu obcemi je zakotvena v Zákoně o podpoře sportu a v Národním programu rozvoje sportu pro všechny, které obcím ukládají rozvíjet sport pro všechny, začleňovat do sportovních aktivit zdravotně postižené občany, umožnit provoz sportovních aktivit výstavbou, rekonstrukcí, spravováním a provozem sportovišť a přispívat na rozvoj tělesné kultury ze svých rozpočtů. Je zpravidla také nedílnou součástí Strategických plánů rozvoje obcí.

3.1 Normativní rámec podpory sportu

3.1.1 Zákon o podpoře sportu

Zákon č. 115/2001 Sb. ze dne 28. února 2001 ve znění zákona č. 219/2005 Sb. byl zpracován v souladu se základními přístupy k významu sportu, v kontextu s jinými národními dokumenty (Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu, Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, Národní program rozvoje sportu pro všechny) i nadnárodními (Evropská charta sportu, Evropské antidopingové úmluvy, Kodex sportovní etiky).

Zákon se zabývá „vymezením postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti, stanovuje úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost územních samosprávných celků při podpoře sportu“.

Pro účely tohoto zákona jsou základní pojmy vymezeny takto:

- sport představuje všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované či neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní,
- sportem pro všechny se rozumí organizovaný a neorganizovaný sport a pohybová rekreace určená širokým vrstvám obyvatelstva,
- sportovní zařízení je objekt, pozemek, vodní plocha, budova nebo jejich soubor sloužící výhradně nebo převážně pro provozování sportu.

Zákon ukládá jednotlivým orgánům státní správy a samosprávy konkrétní úkoly, jejichž prostřednictvím podporu sportu realizují:

- **Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy**
  - vypracovávat návrh koncepce státní politiky ve sportu,
  - koordinovat realizaci koncepce státní politiky ve sportu,
  - zabezpečovat finanční podporu sportu plynoucí ze státního rozpočtu,
  - vytvářet vhodné podmínky pro státní sportovní reprezentaci, přípravu sportovních talentů, rozvoj sportu pro všechny a pro sport zdravotně postižených,
  - vydávat antidopingový program a organizovat a kontrolovat jeho dodržování,

- zřídit rezortní sportovní centrum a zabezpečit jeho činnost, koordinovat činnost svého rezortního centra a rezortních center Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra.
- **Ministerstvu obrany, Ministerstvu vnitra**
  - ve své působnosti vytvářet podmínky pro rozvoj sportu, sportovní reprezentace a přípravu sportovních talentů, zřizovat svá rezortní sportovní centra a zabezpečit jejich činnost.
- **Ministerstvu zdravotnictví**
  - organizovat a realizovat zdravotní péči o státní sportovní reprezentaci a sportovní talenty,
  - zřizovat laboratoř dopingové kontroly jako organizační složku státu a realizovat její činnost v rozsahu určeném Mezinárodním olympijským výborem.
- **Územně samosprávným jednotkám krajů**
  - zabezpečovat rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
  - zajišťovat výstavbu, rekonstrukci, udržování a provozování svých sportovních zařízení,
  - zabezpečovat finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.
- **Územně samosprávným jednotkám obcí**
  - zabezpečovat rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
  - zajišťovat výstavbu, rekonstrukci, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytovat je pro sportovní činnost veřejnosti,
  - kontrolovat účelné využívání svých sportovních zařízení,
  - zabezpečovat finanční podporu sportu ze svého rozpočtu (Zákon o podpoře sportu).

3.1.2 Národní program rozvoje sportu pro všechny

Tento dokument byl vytvořen s cílem „postupně zlepšovat společenské a materiální podmínky ve prospěch celoživotního aktivního využívání účinných a bezpečných forem sportu nepoškozujících životní prostředí pro co největší počet občanů“.

Národní program rozvoje sportu pro všechny (dále jen Národní program) upozorňuje na neuspokojivý stav sportovně aktivní populace, kdy jedna třetina se věnuje sportu soustavně a dlouhodobě, jedna třetina jen příležitostně a celá jedna třetina populace nesportuje téměř vůbec a jako důvod často uvádí nedostatečně dobré podmínky pro sportovní aktivitu.

Národní program hodnotí tento stav jako neuspokojivý jak z hlediska tělovýchovné tradice ČR, tak z hlediska úrovně tělovýchovy a sportovních aktivit ve vyspělých evropských zemích. Jako odůvodnění důležitosti podpory sportu konstatuje vliv pohybových aktivit na délku a kvalitu lidského života. Nedostatek pohybových aktivit zvyšuje množství civilizačních chorob díky snižující se přirozené fyzické zátěži při dnešním způsobu života, zvyšuje počet občanů

s chronickými onemocněními – důsledkem jsou zvyšující se nároky na vyplácení invalidních důchodů a na náklady ve zdravotnictví.

Vzhledem ke všem těmto faktům, která dokládají sociální i ekonomický význam sportovních a pohybových aktivit v životě člověka, se stát nemůže zříci vlivu a zodpovědnosti za umožnění a vytváření vhodných podmínek pro provádění těchto aktivit.

Národní program je realizován prostřednictvím ústředních orgánů státní správy a orgánů samosprávy, škol a školských zařízení, účelové podpory občanským sdružením v tělovýchově, sportu a turistice a jejich vzájemné součinnosti. Jednotlivým subjektům přímo ukládá úkoly, které povedou k realizaci a efektivnímu plnění Národního programu.

Podpora sportu obcemi je deklarována takto:

- Ministru pro místní rozvoj a ministru průmyslu a obchodu ukládá podporovat v rámci regionálního rozvoje podnikatelskou činnost v oblasti tělovýchovy a sportu,
- Ministru vnitra v rámci reformy veřejné správy doporučovat orgánům územní samosprávy (krajům, obcím, hlavnímu městu Praze) plnit navrhovaná opatření v Národním programu.

Národní program se zaměřuje na tři základní oblasti rozvoje sportu pro všechny:

- a) změnu hodnotové orientace občanů,
- b) rozvoj materiálně technické základny sportu,
- c) rozšíření nabídky tělovýchovných a sportovních programů diferencovaných pro různé skupiny populace.

Ad a): Změna hodnotové orientace občanů

Základní vizí této oblasti je rozvíjet u populace potřebu zdravého způsobu života a kompenzovat tak působení negativních civilizačních faktorů. Problémem je jen třicetiprocentní zastoupení populace, která se pravidelně věnuje sportu v takové intenzitě, která již má vliv na udržení a zlepšení zdraví a tělesné zdatnosti.

Tento stav souvisí s nedostatečnou informovaností a motivovaností populace a překážkami typu nedostatek příležitostí, času, vůle, konkurencí jiných nepohybových volnočasových aktivit.

Národní program stanovil opatření působení na změnu hodnotové orientace občanů:

- prostřednictvím médií a školní výchovy vytvářet poptávku po zdravém způsobu života, rozšířit prostor pro uplatnění iniciativ občanských sdružení,
- zapojit do kampaně zdravého životního stylu občanská sdružení především z oblasti tělovýchovy, sportu,
- vyčleňovat finanční prostředky pro kampaň zdravého životního stylu,
- soustavně a cílevědomě vychovávat ke zdravému způsobu života žáky a studenty škol.

Ad b): Rozvoj materiálně technické základny sportu

Základním cílem je významně rozšířit okruh obyvatel, kteří se budou pravidelně zabývat tělovýchovou a sportem. Tento rozvoj sportu pro všechny je podmíněn počtem, úrovní, ale i

způsobem a efektivností využívání sportovních zařízení, která vlastní a provozují obce, orgány státní správy, školy a školská zařízení, podnikatelské subjekty a občanská sdružení.

Překážkami pro rozvoj sportu pro všechny se v této rovině jeví nedostatek veřejně přístupných sportovišť se základním vybavením a zajištěnou údržbou, případně jejich zastaralost a nevyhovující a nemotivující technický stav.

Národní program stanovil řadu opatření na podporu péče o materiálně technickou základnu:

- Vypracovat metodiku investiční výstavby a postupné modernizace tělovýchovných a sportovních zařízení s prioritní výstavbou univerzálních sportovišť;
- Systémově koordinovat a podporovat výstavbu, modernizaci, udržování a provozování tělovýchovných zařízení a přitom koordinovat vynakládání investičních prostředků ze státních, obecních rozpočtů, prostředků občanských sdružení a podnikatelských subjektů při výstavbě tělovýchovných zařízení;
- Budovat vzájemnou komunikaci a spolupráci orgánů státní samosprávy, škol, tělovýchovných jednot při využívání tělovýchovných a sportovních zařízení;
- Podporovat budování turistických značení a tábořišť, lyžařských a cyklistických stezek a dalších zařízení, jež směřují tělovýchovnou a sportovní činnost do volné přírody s důrazem na ochranu přírody a ekologické hledisko.

Ad c). Rozšíření nabídky tělovýchovných a sportovních programů diferencovaných pro různé skupiny populace

Tato oblast se zabývá podporou různých forem sportu pro všechny. Tyto lze obecně rozdělit na organizované formy sportu pro všechny, komerční tělovýchovné a sportovní aktivity a na neorganizovanou tělovýchovu a sport.

Organizované formy sportu pro všechny

Tato forma se vyznačuje odborným vedením a pravidelnou a soustavnou činností. Organizovaná forma je nejčastěji provozována při školách, tělovýchovných a sportovních občanských sdružení, může být doplněna nabídkou komerčních aktivit podnikatelskými subjekty.

Tělovýchovné a sportovní aktivity na školách jsou povinné v rozsahu 2 až 3 hodin týdně, avšak tento rozsah není pro vývin organismu a výchovné působení plně dostačující, proto by školy měly rozvíjet mimoškolní tělovýchovné a sportovní aktivity a rozšiřovat tak pohybový režim dětí a mládeže. Největší výhodou této formy je působení tělovýchovně vysokoškolsky vzdělaných pedagogů.

Pro další podporu sportu pro všechny Národní program doporučuje školám zvyšovat nabídku volnočasových pohybových aktivit pro své žáky a zvyšovat tak podíl dětí a mládeže, kteří se ve volném čase věnují pravidelné pohybové aktivitě; zakládat při školách školní sportovní kluby a spolupracovat při tom s občanskými sdruženími a pro tyto účely dát k dispozici školní tělovýchovná zařízení bezplatně, eventuálně je poskytovat za provozní náklady. Cílem je maximální využití školní materiálně technické základny sportu.

Sportovní a tělovýchovné organizace zřizované jako občanská sdružení jsou nejvýznamnější součástí systému sportu pro všechny, v mnohých menších obcích jsou dodnes dokonce

jedinou formou sportovního vyžití. Dle odhadů tato forma pohybové činnosti zasahuje 15 - 20% populace. Tato oblast se ale začíná potýkat se stále většími obtížemi, způsobenými zejména rostoucími ekonomickými požadavky vyvolanými rostoucími náklady na provoz sportovišť.

Dalším problémem je úbytek dobrovolnické činnosti v občanských sdruženích, která ztrácí prestiž a rovněž vyplývá z rostoucích finančních nároků dobrovolníků – volný čas se stává příliš drahým. Pokud by měly být tyto rostoucí finanční nároky kryty ze zvyšujících se členských příspěvků, vstupného či kursového, mohl by se sport pro všechny stát příliš drahým a tím nedostupným pro sociálně slabší skupiny obyvatel, zejména pro děti a mládež.

Dalším problémem je nedostatečná atraktivita sportu pro všechny pro sponzory. Národní program v souvislosti s touto problematikou ukládá v rámci veřejně prospěšných programů vyčlenit část prostředků na zkvalitnění činnosti občanských sdružení v oblasti sportu pro všechny a část prostředků jako podporu při zakládání tělovýchovných subjektů při školách; podporovat rozvoj sportu zdravotně postižených s odbornou garancí specializovaných občanských sdružení.

Komerční tělovýchovné a sportovní aktivity

Komerční sportovní aktivity jsou v moderní společnosti neodmyslitelnou součástí systému tělesné kultury, avšak díky značným finančním nákladům se pravidelná komerční pohybová činnost vztahuje asi jen na 2 - 3% populace. Velice problematická je otázka úrovně a kvality poskytovaných služeb. Poskytování sportovních a tělovýchovných služeb je zařazeno mezi živnosti ohlašovací a jejich poskytování není tudíž podmíněno kvalifikačními předpoklady, což může mít negativní důsledky pro zdraví a život sportujících.

Národní program pro tuto oblast tělesné kultury stanovil tato opatření:

- podmiňovat podnikatelskou činnost v tělovýchovných a sportovních aktivitách příslušným odborným vzděláním,
- podporovat rozvoj podnikatelské činnosti v tělovýchově a sportu v rámci programů regionálního rozvoje,
- podpořit komerční tělovýchovné aktivity v rámci programů podpory rozvoje malého a středního podnikání.

Neorganizovaná tělovýchova a sport

Národní program upozorňuje na rostoucí význam neorganizovaných forem sportovní činnosti. Velká část dospělé populace je preferuje právě díky možnosti absolutního přizpůsobení individuálním požadavkům jedince či rodiny. Dalším faktem, který jejich význam zvyšuje, je omezená kapacita tělovýchovných zařízení, která není schopná zajistit potřebnou frekvenci návštěv pro všechny. Problémem je nedostatek veřejně přístupných sportovišť.

Národní program proto klade důraz na zařazení mezi kompetence a povinnosti orgánů státní správy a samosprávy budování, rekonstrukci a údržbu veřejně přístupných sportovišť v městských aglomeracích, budování příměstských cyklostezek a jiných zařízení pro rozvoj neorganizovaných forem sportu s důrazem na jejich bezbariérový přístup.

Dále ukládá v jednotlivých regionech informovat veřejnost o možnostech a nabídkách sportovních a pohybových aktivit a edici a distribuci modifikovaných sportovních programů pro zájemce různého věku, zaměření a fyzické zdatnosti.

Poslední část Národního programu je věnována úloze státu a veřejné správy, včetně úlohy samosprávy.

Úkoly Národního programu pro všechny pro orgány státní správy a samosprávy

Národní program rozvoje sportu pro všechny obecně orgánům státní správy a samosprávy ukládá povinnosti zejména v oblasti rozvoje materiálně technické základny sportu a rozšíření nabídky tělovýchovných a sportovních programů adekvátních pro různé skupiny místního obyvatelstva. Konkrétně obcím Národní program doporučuje zřídit při zastupitelstvu komisi pro péči o tělovýchovu, sport a mládež a v rámci jejich působnosti:

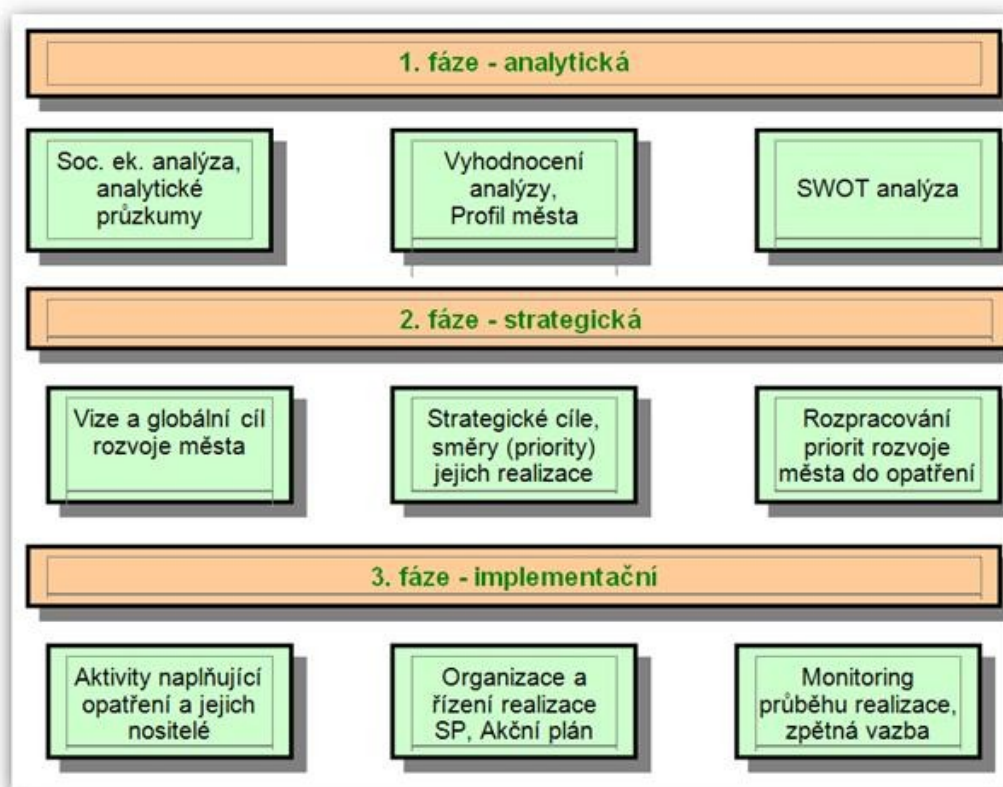
- Naplňovat státní politiku programu sportu pro všechny,
- Vytvářet vlastní koncepci a programy pro oblast sportu pro všechny,
- Vytvořit metodiku místní a regionální politiky sportu pro všechny a podpory této oblasti,
- Zajišťovat výstavbu, rekonstrukci, údržbu a provoz sportovišť, středisek volného času,
- Poskytovat veřejnosti informace o aktuální nabídce tělovýchovných a sportovních aktivit pro občany,
- Koordinovat spolupráci státních i nestátních orgánů a organizací především při využívání tělovýchovných a sportovních zařízení,
- Budovat přírodní areály a upravovat vhodné plochy obecního majetku pro volnočasové aktivity občanů a zabezpečovat jejich provoz a údržbu.

3.2 Normativní postup tvorby strategického plánu rozvoje tělesné kultury v obcích

Při tvorbě strategického plánu rozvoje tělesné kultury je třeba vycházet ze základních směrů vývoje obce, jež jsou nastíněny ve strategickém plánu rozvoje obce a jehož je strategický plán rozvoje tělesné kultury součástí.

Proces tvorby strategického plánu obecně, tedy i strategického plánu rozvoje tělesné kultury, by měl obsahovat základní fáze uvedené v tabulce č. 3.1.

Obrázek č. 3.1 Fáze procesu tvorby strategického plánu rozvoje tělesné kultury

Zdroj: Kutscherauer 2009

Strategická analýza

Strategická analýza vytváří výchozí poznatkovou základnu umožňující pochopení problémů strategie rozvoje tělesné kultury v obci.

Její výsledkem by mělo být poznání:

- k jakým změnám dochází a jak ovlivňují tělesnou kulturu a její aktivity,
- prostředí pro realizaci tělovýchovy a sportu v obci (organizacemi obce, sportovními kluby, občanskými sdruženími apod.),
- podnikatelských aktivit ve sportu a tělovýchově v obci,
- jaké jsou zdroje a kvalifikace obce a zda mohou být základem nějakých zvláštních výhod nebo nových možností při rozvíjení tělesné kultury v obci,
- jaké jsou aspirace lidí a skupin, spojených v obci s rozvojem tělesné kultury – občanů, politiků, podnikatelů, manažerů, vlastníků a dalších, zejména těch, kteří jsou potenciálními investory – a jak tyto skupiny ovlivňují budoucí vývoj tělesné kultury v obci.

Účelem strategické analýzy je tedy formulovat klíčové vlivy na současný a budoucí vývoj tělesné kultury v obci a možnosti, jaké jsou z hlediska prostředí (vnitřního i vnějšího) a kvalifikací obce dostupné.

Návrh (tvorba) strategie

Návrh strategie je klíčovou fází procesu. Zpravidla sestává z následujících kroků:

- identifikace základních atributů (podstatných znaků) strategického záměru – kde tělesná kultura v obci je a kam by se v horizontu strategie měla dostat,
- stanovení vize a globálních cílů strategie,
- hledání, vytváření a formulování možných variant cest k dosažení globálního cíle strategie,
- zhodnocení variant a výběr strategických možností – stanovení strategických cílů a cest jejich dosažení.

Implementace (realizace) strategie

Implementace se zabývá nejširším kontextem převodu strategie do praxe.

Musí srozumitelně a kontrolovatelně stanovit:

- způsob realizace postupů a metod stanovených návrhové (strategické) fázi,
- úkoly, které je třeba provést,
- manažerskou zodpovědnost za úspěšné uvedení strategie do praxe,
- změny v činnosti a organizační struktuře obce nezbytné pro realizaci strategie,
- potřeby adaptace souvisejících systémů využívaných resp. majících bezprostřední vztah k rozvoji tělesné kultury,
- odpovědnost jednotlivých organizačních útvarů obce za realizaci strategie,
- způsob informačního zabezpečení procesu,
- zdrojové zajištění realizace celé strategie, vč. případných změn v současném mechanismu financování rozvoje tělesné kultury v obci,
- personální zajištění procesu realizace strategie (stávajícími pracovníky, přeškolením pracovníků, novými lidmi),
- způsob provádění monitoringu průběhu realizace a dosažených výsledků Strategie,
- způsob realizace zpětné vazby,
- využití Strategie pro zlepšování resp. vytváření image obce (Kutscherauer 2009).

Aby strategický plán rozvoje tělesné kultury v obci měl reálný smysl, je třeba, aby jeho realizací byly podpořeny zejména tyto oblasti:

- *Infrastruktura tělovýchovy a sportu* – tato oblast patří při zvyšování úrovně sportu a tělovýchovy mezi oblasti dominantní a zahrnuje množství a kvalitu materiálně-technické základny sportu, její dopravní dostupnost, informační, orientační a navigační systém tělovýchovných a sportovních služeb, propojenost s cestovním ruchem a doprovodnými zařízeními;
- *Nabídka tělovýchovy a sportu* – primárním cílem je zajistit takovou nabídku tělovýchovných a sportovních služeb, aby tyto byly dostupné celoročně a všem věkovým i sociálním skupinám místního obyvatelstva; tvorba nabídky musí vycházet z tradic a minulých zkušeností ale s ohledem na měnící se trendy a aktuální stav potřeb;

- *Kvalita služeb* – trendem služeb obecně, tedy nevyjímaje sportovní služby, jsou rostoucí nároky spotřebitelů na poskytovanou kvalitu, veřejného sektoru a veřejných služeb nevyjímaje;
- *Rozvoj lidských zdrojů v tělovýchově a sportu* – lidské zdroje a personální zajištění sportovních služeb patří k největším slabinám systému; pro vytvoření strategie rozvoje lidských zdrojů je třeba podrobné analýzy současného stavu a dále důrazu na systém a zvyšování kvalitního oborového vzdělání;
- *Marketing a marketingová komunikace v oblasti tělovýchovy a sportu* – oblast se zaměřuje na začlenění sportovních aktivity do každodenního života občanů, propojení strategií tělovýchovy a cestovního ruchu, rozvoj sportovní reklamy a Public Relations a na zpětnou vazbu a monitoring úspěšnosti a dopadů realizovaného strategického plánu rozvoje tělesné kultury a sportu;
- *Systém řízení tělovýchovy a sportu* – aby byl zabezpečen efektivní a fungující systém, je třeba vytvořit funkční vazby mezi všemi účastníky se složkami tohoto systému; pro zabezpečení efektivnosti praxe ukázala za účinné zřizovat městy samostatné příspěvkové organizace, jejichž kompetencemi jsou organizace, řízení a realizace rozvoje sportu a tělovýchovy v obci (Skoumal, Hobza 2009).

3.3 Finanční podpora sportu obcemi

Finanční podpora sportu obcemi je legislativně zakotvena v zákoně č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu v §6, Úkoly obcí. Tato finanční podpora je realizována prostřednictvím místního územního rozpočtu.

Finanční prostředky, jež jsou v rámci místního územního rozpočtu rozdělovány, jsou limitovány příjmy plynoucími do rozpočtu a rozsahem odpovědnosti a pravomocí pro zajišťování veřejných statků a služeb, kterými příslušný územně-samosprávný celek disponuje. Tyto finanční prostředky ve smyslu rozpočtové skladby jsou položkou *Výdaje*.

Pro nastínění možnosti čerpání prostředků, tedy výdajů z rozpočtu, je třeba pochopit logiku jejich členění. Nejuzšívanější členění výdajů je následující (Provazníková, 2009):

- Podle ekonomického hlediska (výdaje běžné a kapitálové)
- Podle rozpočtové skladby (výdaje druhové; toto hledisko je při tvorbě rozpočtu závazné)
- Podle infrastruktury (výdaje na ekonomickou nebo sociální infrastrukturu)
- Podle veřejných financí (výdaje alokační, nedistribuční a stabilizační)
- Podle rozpočtového plánování (výdaje plánovatelé a neplánovatelé)

Pro rozvoj tělesné kultury jsou z hlediska výdajů plynoucích do jejich subsystémů nejvýznamnějšími ekonomické hledisko a hledisko rozpočtové skladby.

Ekonomické hledisko

Z ekonomického hlediska jde o výdaje *běžné* a *kapitálové*.

Běžné výdaje jsou charakteristické jejich cyklickým každoročním opakováním se. Těmito výdaji jsou financovány běžné - neinvestiční potřeby, vztahující se k příslušnému

rozpočtovému roku. Prostřednictvím běžných výdajů jsou kryty výdaje na všeobecné veřejné služby, veřejný pořádek, vzdělání, péči o zdraví, bydlení, komunální služby, na podnikání, ostatní běžné výdaje, placené úroky a běžné dotace jiným rozpočtům.

V tělesné kultuře jsou běžnými výdaji kryty zejména příspěvky na činnost sportovních klubů a organizací či neinvestiční dotace na provoz materiálně technické základny sportu.

Kapitálovými výdaji jsou obvykle kryty dlouhodobé investiční potřeby přesahující cyklus jednoho rozpočtového roku a jsou jednorázové. Tyto výdaje jsou spojeny s konkrétními projekty a je třeba předem identifikovat zdroje (příjmy), ze kterých bude projekt kryt (přebytek běžného rozpočtu, výnosy z prodeje majetku, půjčky, leasing apod.).

V tělesné kultuře jsou kapitálovými výdaji kryty všechny investice do výstavby, rekonstrukcí a jiné obnovy materiálně technické základny sportu.

Hledisko rozpočtové skladby

Rozpočtová skladba je upravena vyhláškou Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Zahrnuje členění výdajů na druhové (rozdělení na běžné – třída 5, a kapitálové – třída 6), které je pro územně samosprávné celky závazné. Další možné členění je odvětvové třídění. Toto třídění není povinné a rozděluje výdaje do 6 účelových výdajových skupin.

Tělesná kultura je v této metodice zařazena do účelové skupiny zastupující služby pro obyvatelstvo. Na celkových nákladech rozpočtu se tato skupina podílí největší částí, celkem 44,7%. Na kapitálových výdajích dokonce nadpoloviční většinou 52%. V této skupině jsou však zařazeny všechny služby obyvatelstvu, tělesná kultura jako „tělovýchova“ se podílí na celkových nákladech necelými pěti procenty. Přitom kapitálové výdaje jsou více než trojnásobné oproti výdajům na provoz (Provazníková 2009).

Tabulka č. 3.1: Přehled hlavních výdajových oblastí a jejich procentní zastoupení v rozpočtech obcí (bez hl. města Prahy) za období 2004 - 2007

<i>Skupina výdajů</i>	<i>Výdajové oblasti</i>	<i>Celkové výdaje</i>	<i>Běžné výdaje</i>	<i>Kapitálové výdaje</i>
1. Zemědělství a lesní hospodářství	• obhospodařování půdního fondu	0,70%	0,90%	0,30%
	• obhospodařování obecních lesů			
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	• provoz veřejné silniční dopravy	18,90%	11,20%	36,40%
	• údržba silnic, chodníků, veřejných prostranství			
	• zajišťování pitné vody			
	• odvod a čištění odpadních vod			
	• podpora rozvoje podnikání			
	• sběr surovin			
3. Služby pro obyvatelstvo	• základní a mateřské školy	12,10%	13,60%	8,30%
	• kultura: divadelní činnost, knihovny, muzea, ochrana památek, sdělovací prostředky	3,20%	3,70%	1,90%
	• podpora tělovýchovy a zájmových organizací	4,90%	2,90%	9,30%
	• zdravotnictví (zřizování jeslí, nemocnic)	1,00%	5,00%	1,30%
	• komunální služby: čistota obce, veřejná zeleň, veřejné osvětlení	6,50%	5,40%	12,60%
	• bydlení: pronájem obecních bytů, výstavba nových bytů	7,00%	5,00%	11,60%
	• životní prostředí: nakládání s odpady, péče o přírodu a krajinu	9,20%	11,50%	4,20%
4. Sociální věci a politika nezaměstnanosti	• dávky sociálního zabezpečení	11,40%	15,20%	2,90%
	• zřizování sociálních zařízení jako: domovy důchodců, domy s pečovatelskou službou, domovy pro matky s dětmi			
5. Bezpečnost státu a právní ochrana	• civilní ochrana	2,40%	2,80%	1,60%
	• obecní policie			
	• požární ochrana			
6. Všeobecná veřejná správa a služby	• zastupitelské orgány	21,90%	28,50%	6,80%
	• činnost obecního úřadu			
	• finanční operace			

Zdroj: Provazníková 2009; zpracování vlastní

4 ANALÝZA PODPORY SPORTU STATUTÁRNÍMI MĚSTY MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

4.1 Statutární město Ostrava

Město Ostrava je regionální metropolí Moravskoslezského kraje. Počtem obyvatel i rozlohou je třetím největším městem České Republiky. Má 314 467 obyvatel. V roce 1924 došlo ke spojení několika blízkých obcí a vznikla Velká Ostrava. V roce 1990 se Ostrava stává statutárním městem. Je sídlem krajského úřadu a dalších významných institucí regionálního i nadregionálního významu.

Ostrava je do značné míry i sportovní metropolí kraje. Vrcholový sport je zastoupen různými odvětvími sportu a svou činnost zde na vrcholové úrovni provozuje řada klubů. Tomu odpovídá i rozsah a kvalita materiálně technické základny sportu, která Ostravě umožňuje pořádání sportovních akcí nejen národního, ale i mezinárodního významu. Ostrava je také významným nositelem aktivit výkonnostního sportu a sportu pro všechny.

Ostrava je vlastníkem obchodních společností Sportovní a rekreační zařízení města Ostravy, s.r.o. (SAREZA) a akciové společnosti VÍTKOVICE ARÉNA. Tato dvě zařízení se významně podílejí na vytváření možností a dostupnosti sportovního využití ve městě.

Mezi pilíře materiálně technické základny sportu patří víceúčelová hala ČEZ ARÉNA, která je místem konání mnoha významných Evropských i celosvětových šampionátů v tenise (Davis Cup), hokeji, krasobruslení, kulturistice a jiných sportech, ale také různých kulturních akcí.

ČEZ ARÉNA je mateřskou základnou hokejového týmu HC Vítkovice Steel. Stadion Bazaly je základnou fotbalového klubu FC Baník Ostrava. Stadion ve Vítkovicích je místem konání mezinárodního atletického mítinku Zlatá tretra Ostravy.

Dále jsou v Ostravě k dispozici antuková hřiště a tenisové haly a kurty, hřiště pro squash, badminton, házenou, fitness a aerobní centra. Množství víceúčelových sportovišť vytváří širokou nabídku pro trávení volného času sportem.

4.1.1 Institucionální zajištění podpory sportu v Ostravě

V Ostravě je sportovní oblast a oblast podpory sportu začleněna do Odboru školství, kultury, sportu a volnočasových aktivit. Tento odbor je dále rozčleněn do dvou oddělení, kdy jedno má ve své kompetenci oblast školství a druhé z nich odpovídá za tři oblasti – oblast kultury, oblast prevence kriminality a protidrogové problematiky a oblast sportu a volnočasových aktivit.

Oddělení, v němž jsou zařazeny volnočasové aktivity a sport má ve své kompetenci:

- zpracování východisek a koncepce pro rozvoj nabídky volnočasových, tělovýchovných a sportovních činností dětí, mládeže a zdravotně postižených, v této oblasti poskytovat poradenskou a konzultační činnost,

- podporu a rozvoj volnočasových aktivit a sportovních aktivit dětí a mládeže, zdravotně postižených občanů, rozvoj talentovaných dětí a mládeže v oblasti sportu,
- výběrová řízení pro poskytování dotací v oblasti volnočasových aktivit, tělovýchovy a sportu,
- poskytování informací o sportovních zařízeních ve vlastnictví města.

Statutární město Ostrava má jako poradní orgány rady města pro oblast tělovýchovy a sportu zřízeny tři komise - *Komisi pro děti, mládež a sport, Komisi pro handicapované děti a mládež, Komisi pro podporu vrcholového sportu.*

4.1.2 Finanční podpora sportu rozpočtovými prostředky města Ostravy

Pro analýzu finanční podpory sportu, která plynula z rozpočtu statutárního města Ostravy, jsou použity souhrnné výdaje Ostravy za roky 2006 až 2010, dále rozdělené na část běžných výdajů a kapitálových výdajů.

Výše souhrnných výdajů města v jednotlivých letech prochází značnými výkyvy, výdaje v letech 2007 a 2010 klesly ze sedmi, resp. osmi miliard korun k 6 miliardám. Zatímco běžné výdaje se pohybují v poměrně úzkém oscilačním pásmu, což však vyplývá z jejich povahy, ve výši vynaložených kapitálových výdajů se tyto výkyvy promítly výrazně a v letech poklesu celkových výdajů klesaly úměrně také kapitálové výdaje. Nejvýraznější propad kapitálových výdajů nastal v roce 2007.

Podpora sportu v jednotlivých letech byla poskytována prostřednictvím běžných i kapitálových výdajů, konkrétní výše výdajů je zahrnuta v položkách běžné výdaje na podporu sportu a kapitálové výdaje na podporu sportu.

Tabulka č. 4.1: Přehled rozpočtových výdajů Statutárního města Ostravy v letech 2006 až 2010 (v tis. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010
Souhrnné výdaje města	7 247 169	6 043 186	7 310 635	8 251 969	6 366 953
Běžné výdaje celkem	5 212 143	5 186 179	5 535 653	5 606 417	5 169 050
Běžné výdaje na podporu sportu	189 185	201 233	280 888	236 178	241 390
Podíl běžných výdajů na podporu sportu z celkových běžných výdajů (v %)	3,6	3,9	5,1	4,2	4,7
Kapitálové výdaje celkem	2 035 026	857 007	1 774 982	2 645 552	1 197 903
Kapitálové výdaje na podporu sportu	112 463	109 973	113 800	125 354	40 749
Podíl kapitálových výdajů na podporu sportu z celkových kapitálových výdajů (v %)	5,5	12,8	6,4	4,7	3,4
Podíl výdajů na podporu sportu z celkových rozpočtových výdajů (v %)	4,2	5,1	5,4	4,4	4,4

Zdroj: rozpočty města; vlastní výpočty

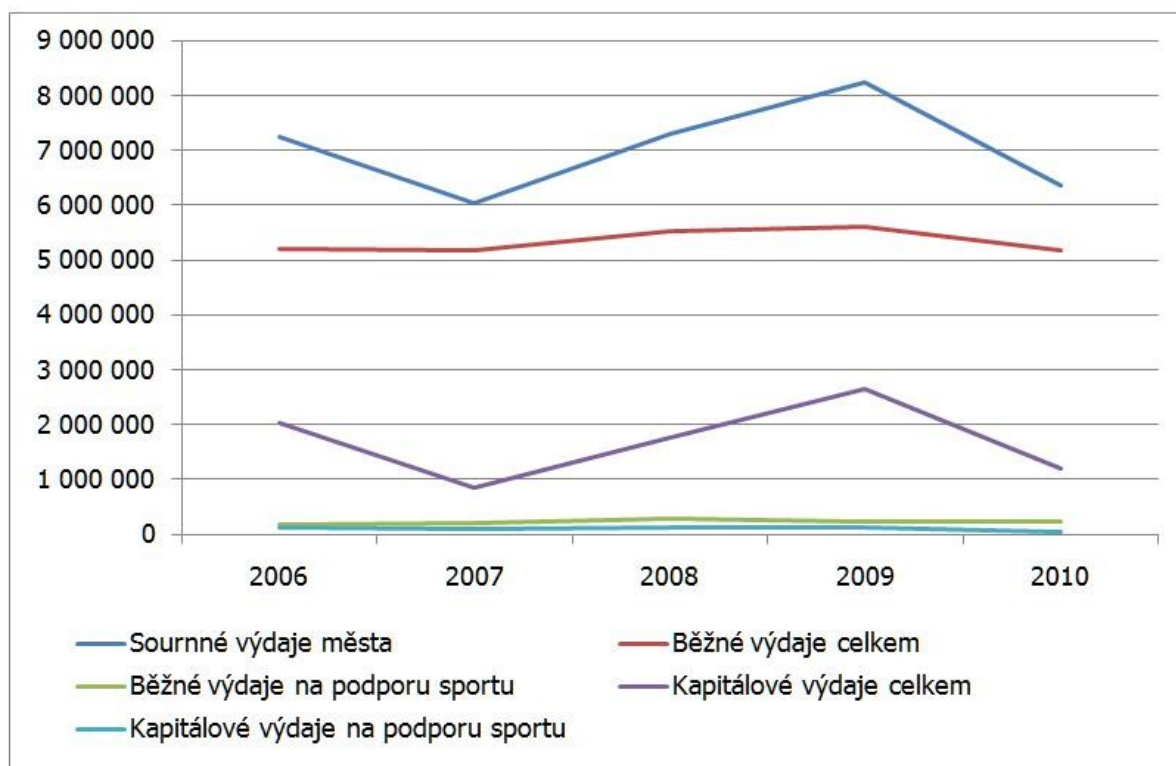
Běžnými výdaji pro oblast sportu jsou každoročně pokryty dvě skupiny výdajů, které jsou v rozpočtovém členění přiřazeny k odboru kultury, sportu a volnočasových aktivit:

- neinvestiční dotace sportovním zařízením v majetku obce, které slouží ke krytí provozních nákladů (energetické, osobní, spotřeba materiálu a služeb),
- neinvestiční dotace na ostatní tělovýchovnou činnost; tato položka zahrnuje granty a dotace na podporu vrcholového sportu a na uskutečnění sportovních akcí v příslušném rozpočtovém roce.

Kapitálové výdaje na oblast sportu se v korunovém vyjádření v jednotlivých letech výrazně nemění kromě roku 2010, kdy došlo k výraznému poklesu. Je však třeba konstatovat, že v průběhu roku tato položka ještě může být upravena, tak jak to ukázala praxe u rozpočtů z minulých let. Kapitálové výdaje plynoucí do oblasti sportu mají podobu investičních dotací, nejčastěji určených pro rekonstrukci či zhodnocení sportovišť města. Konkrétní investiční dotace za jednotlivé roky jsou shrnuty v příloze č. 2.

Přestože v korunovém vyjádření se tyto kapitálové výdaje do sportu příliš neliší, u položky *Podíl kapitálových výdajů na podporu sportu z celkových kapitálových rozpočtových výdajů*, jsou na první pohled zřejmé velké procentuální rozdíly mezi jednotlivými lety. Toto lze vysvětlit jako efekt setrvačnosti investic. U investic do sportovní infrastruktury se obvykle jedná o akce, jejichž trvání přesáhne jeden kalendářní rok. Pokud by tedy výše investičních výdajů měly být přizpůsobovány a závislé na výši souhrnných výdajů města, docházelo by pravděpodobně se snížením souhrnných výdajů ke snižování kapitálových výdajů do sportu a řada investic započatých v minulých letech by byla pozastavena či nedokončena.

Graf č. 4.1: Vývoj vybraných výdajů města Ostravy v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.3 Nefinanční podpora sportu městem Ostrava

Pro podporu sportu městem byl vytvořen víceúrovňový systém, kdy podpora není realizována a řízena jen centrálně z odboru kultury, sportu a volnočasových aktivit, ale jsou vytvořeny další úrovně, které reprezentují různé organizační celky a subjekty města. Tato odlišnost vůči ostatním analyzovaným statutárním městům je dána zejména velikostí a členitostí města Ostravy, kde jeho velikost a počet obyvatel přímo implikuje úměrný počet tělovýchovných klubů a sdružení, rozsah materiálně technické základny sportu, počet pořádaných akcí a podobně.

Magistrát města Ostravy není schopen pokrýt všechny aktivity, rozhodnutí a řešení problémů sportu vlastními silami a spoléhá přitom na pomoc jednak jím zřízených obchodních společností SAREZA a VÍTKOVICE ARÉNA, jednak na své městské obvody, které řeší sportovní problematiku týkající se jejich území.

Odbor kultury, sportu a volnočasových aktivit¹ se zabývá vyhlašováním dotačního řízení a rozdělováním dotací a grantů do sportovní oblasti. Nefinanční podporu zajišťují a iniciují spíše jiné organizační jednotky, jako např. odbor ekonomického rozvoje nebo kancelář primátora.

Propagaci a informování místní veřejnosti o možnostech sportovního vyžití a plánovaných sportovních akcích města zajišťuje právě kancelář primátora, a to v rámci celkové propagace města a vydávání informačních a propagačních materiálů. Propagace a informování probíhá prostřednictvím webových stránek města, kdy sportu a turistice je věnována samostatná sekce.

Dvakrát ročně je vydávána vícejazyčná publikace Metropolitan, která slouží k propagaci města a jsou v ní uvedeny všechny významné akce, tedy včetně sportovních akcí a událostí. Metropolitan není distribuován masově, je dostupný např. v letadlech, či v Pendolinu.

V roce 2010 město vydá publikace Kulturní léto (budou zahrnuty i významné sportovní akce) a Sportovní podzim, které budou distribuovány kromě tištěné podoby prostřednictvím spotů, vyvěšením na reklamních plochách města a podobně.

Město není iniciátorem vydávání souhrnného přehledu o všech konaných akcích. Pokud mají sportovní organizace či kluby zájem svou činnost propagovat, musí oslovovat město ze své iniciativy.

Město samo nevytváří kampaň zdravého životního stylu, ale podílí se na několika akcích či aktivitách, které se pohybovou činností a její propagací zabývají. Jedná se například o pořádání veřejnosti otevřeného turnaje v badmintonu a golfu, o zpřístupnění radničních prostor pro akci Běh do schodů.

Město také podporuje akce, které se problematikou sportu zabývají. Podpořilo např. výstavu „Sport, zdraví, pohyb a volný čas 2010“ a dále projekt BuduFitPoint, kde bude docházet

---

¹ Analýza nefinanční podpory ve čtyřech vybraných statutárních městech Moravskoslezského kraje byla provedena formou šetření na odborných útvarech měst majících v kompetenci podporu a rozvíjení volnočasových aktivit. Šetření bylo zaměřeno na sedm okruhů otázek vycházejících z úkolů uložených obcím zákonem č. 115/2001 SB. a Národním programem rozvoje sportu pro všechny, uvedených v příloze č. 1.

k otevřeným setkáním veřejnosti se zájmem o pohyb s trenéry, kteří poskytnou rady a zajistí doprovodný program.

Město Ostrava nemá dosud zpracovánu koncepci či jiný dokument zabývající se sportovní situací a podporou sportu. Vytvoření koncepce je plánováno, prozatím byly překážkou časová, personální a finanční náročnost vytvoření kvalitní koncepce. Výraznou změnou bude zavedení komunitárního plánování i pro oblast sportu, kde při řešení sportovní problematiky budou zastoupeny všechny kompetentní skupiny obyvatel tak, aby bylo dosaženo reálného obrazu a efektivních výsledků.

Zabezpečení dostupnosti a efektivního využívání materiálně technické základny sportu je v Ostravě svěřeno společností Vítkovice Aréna, a.s. a SAREZA, s.r.o., které jednotlivá sportoviště spravují. Město nevydává doporučení či předpis, který by upravoval využití sportovišť ve prospěch sportu pro všechny či organizované sportovní činnosti dětí a mládeže. Tato problematika je na úrovni magistrátu města řešena až v případě stížnosti, která je zde podána.

Město rovněž nezasahuje při tvoření cen pronájmu sportovišť a nechává tato rozhodnutí na managementu jednotlivých správců. Současná situace přístupnosti sportovišť veřejnosti je taková, že volně přístupná jsou některá školní venkovní sportoviště (např. při sportovním gymnáziu) a méně využívaná sportoviště k organizovaným formám aktivit (např. Sportovní areál Poruba).

Městem byl uspořádán seminář, jehož náplní bylo seznámení zájemců o poskytnutí sportovní dotace s novým systémem, který město zavedlo, o nově zavedeném systému žádostí a rovněž bylo upozorňováno na chyby, kterých se žadatele nejčastěji dopouštěli. Předpokládaný přínos tohoto semináře je ten, že se v systému žadatelé lépe zorientují a jejich žádosti tak budou lépe a efektivněji vypracovány, díky zjednodušení systému se odváží žádat i ty subjekty, které toho dosud nevyužily.

Jedním ze zásadních cílů města je profilace Ostravy jako města sportu. Město finančně podporuje sportovní akce vrcholové úrovně a snaží se vytvořit podmínky, jež by pro pořadatele těchto akcí byly přitažlivé. Snaží se využít a zdůraznit zkušenost města s pořádáním významných národních i mezinárodních akcí a mítinků, v roce 2010 se kromě Zlaté tretry a jiných každoročně opakovaných akcí v Ostravě bude odehrávat mistrovství světa v basketbalu a mistrovství Evropy ve stolním tenise.

Významné akce, které však nejsou tak populární a sponzorsky přitažlivé, město kromě finanční dotace podporuje např. snížením nájmu sportoviště a ceny za pořadatelské či úklidové služby, zajištěním masivní propagační kampaně, která zároveň pomáhá městu vytvořit pověst jednoho z center sportovního dění. Město zvolilo politiku vstřícnosti a snaží se pořadatelům akcí maximálně vyhovět a pomoci tak, aby byli spokojeni a obraceli se na Ostravu i pro příště. Důležitým faktorem oblíbenosti města pro pořádání vrcholových sportovních utkání a událostí je také poměrně velký ohlas u místní veřejnosti, která vytváří publikum.

Zapojení více subjektů do řešení sportovní problematiky města se ukazuje přínosné, neboť tyto subjekty znají aktuální situaci a problémy a mají rovněž zmapovány místní podmínky a poměry tak, aby mohli zvolit nejefektivnější řešení.

Současný systém podpory sportu má však některé nedostatky. Magistrát jako zástupce města nemá centrální přehled o situaci, která ve městě je a případně ji nemůže vhodně usměrnit. Dalším nedostatkem je oddělenost jednotlivých subjektů a jejich vzájemná nekooperace. Tento nedostatek by mohlo vyřešit komunitární plánování, které se město chystá rozšířit ze sociální oblasti i na oblast sportu a tělovýchovy.

Slabším článkem podpory sportu je i poměr rozdělení podpory mezi vrcholový sport a sport pro všechny, kdy vrcholovému sportu směřuje mnohonásobně větší část podpory oproti sportu komunálnímu. Přitom pro komunální sport a sport dětí je podpora města mnohdy jedinou možností podpory a rozvoje, oproti vrcholovému sportu, který má možnosti čerpat podporu z komerčních aktivit.

Nedořešeným mechanismem podpory sportu je i podpora sportu jednotlivými městskými obvody. Město svým obvodům přidělí určitý obnos peněz, kdy sice předpokládá, že část těchto financí bude použita ve prospěch podpory sportu a rozšíření místního sportovního vyžití, avšak toto nijak neukládá. Je tedy čistě na zaměření nebo prioritách daného obvodu, jak s penězi naloží, a kolik, tedy pokud vůbec, nějaké peníze poplynou sportu.

Vydat závazný předpis, který by určoval pevnou část, jež by měla být sportu věnována, není optimální. Městský obvod sám je nejlépe schopen sledovat aktuální situaci a potřebu a zájem obyvatel o sportovní vyžití. Bylo by ale účelné, kdyby město tuto podporu sledovalo či evidovalo a eventuálně vydalo doporučení podpoře sportu se věnovat.

Přínosná je snaha města pořádat na svém území významné sportovní události. Tyto akce zvyšují povědomí a zájem o sport u veřejnosti obecně, avšak jejich největší přínos je v budování sportovních vzorů a zájmu o sport u dětí a mládeže a tento fakt je jednou z příčin, že město Ostrava má vybudovanou širokou mládežnickou základnu sportu. Samozřejmě že tyto významné sportovní události mají vliv i na ekonomiku města a jsou pro mnohé subjekty významným zdrojem příjmů, které mohou a měly by zpětně směřovat do sportu.

4.2 Statutární město Opava

Opava je významným regionálním centrem s velkou spádovou oblastí; je zdrojem pracovních příležitostí a občanské vybavenosti pro řadu přilehlých obcí. Plní roli, kterou pro přílišnou finanční či administrativní náročnost přilehlé obce nejsou schopny zajistit, zejména v oblasti administrativy (stavební úřad, finanční úřad), zdravotnictví, sociálních služeb, školství, ale i v oblasti kultury a sportu.

První písemné zmínky o Opavě se datují k roku 1195, listina městského zřízení pochází z roku 1224. Opava po celou dobu své existence plní roli významné regionální metropole, statutárním městem se stala v roce 1990. V současnosti má Opava 59 046 obyvatel.

Vrcholový sport je v Opavě zastoupen zejména fotbalem, hokejem, basketbalem a volejbalem. Dále jsou vrcholově zastoupeny kanoistika, jezdeckví, plavání, beachvolejbal.

Sportovní význam Opavy dokládá množství mezistátních i celostátních sportovních utkání, jež jsou zde pořádána. V Opavě je první umělý říční kanál pro kanoistiku na Moravě a ve Slezsku.

Opava je vlastníkem nejvýznamnějších sportovišť, která souběžně provozuje a poskytuje je ke sportovní činnosti veřejnosti i sportovním klubům a sdružením. Důležitou součástí materiálně technické základny sportu v Opavě jsou školní sportoviště.

Město Opava je vlastníkem akciové společnosti Hala Opava a majoritním vlastníkem Slezského fotbalového klubu Opava, a.s. – její podíl je více než 90%.

4.2.1 Institucionální zajištění podpory sportu v Opavě

Sportovní problematika na úrovni statutárního města Opavy spadá pod odbor školství. Ten je dále rozčleněn na 4 úseky; jedním z těchto úseků je samostatné pracoviště sportu, které má ve své působnosti svěřeny tyto úkoly:

- zpracovává koncepci rozvoje sportovních aktivit ve městě,
- organizuje významné sportovní akce pořádané městem včetně propagace, podílí se na sestavení plánu nejvýznamnějších sportovních akcí za kalendářní rok,
- vykonává pořadatelskou a organizační činnost při sportovních akcích pořádaných městem,
- spolupracuje se sportovními institucemi města, školami, neziskovými organizacemi,
- vykonává informační činnost v oblasti sportu směrem k veřejnosti, mapuje sportovní aktivity v regionu,
- zpracovává podklady pro vyhodnocení grantové soutěže města v oblasti sportu
- zpracovává plán údržby a dovybavení veřejných sportovišť v majetku města, které nejsou ve správě příspěvkových organizací zřízaných městem

Rada Statutárního města Opavy zřídila pro aktuální volební období, tedy období 2006 - 2010, osm komisí, včetně Sportovní komise.

Náplní této komise je:

- koordinace aktivit sportovních organizací se záměry města,
- projednání koncepce rozvoje sportovních aktivit s ohledem na všechny sociální a věkové skupiny,
- konzultace k projektům v oblasti sportu,
- projednávání návrhů na rozdělení finančních příspěvků města na sportovní aktivity občanům a nestátním organizacím a zařízením,
- návrhy na rozdělení finančních prostředků grantové soutěže města (sportovní granty),
- návrhy na změny grantového systému.

4.2.2 Finanční podpora sportu rozpočtovými prostředky města Opavy

Při analýze finanční podpory sportu plynoucí z rozpočtu města Opavy byly východiskem schválené rozpočty města. Pro analýzu byly opět směrodatné výdaje, a to jak souhrnné výdaje, tak výdaje, které plynuly do oblasti sportu.

Tabulka č. 4.2: Přehled rozpočtových výdajů Statutárního města Opavy v letech 2006 až 2010 (v tis. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010
Souhrnné výdaje města	1 172 810	1 207 374	962 230	968 009,50	862 229,90
Běžné výdaje celkem	817 675	1 065 734	749 713	776 705	721 052
Běžné výdaje na podporu sportu	45 266	53 832	54 196	55 515	54 140
Podíl běžných výdajů na podporu sportu z celkových běžných výdajů (v %)	5,54	5,05	7,23	7,15	7,51
Kapitálové výdaje celkem	355 135	141 640	212 517	191 304,80	141 178
Kapitálové výdaje na podporu sportu	x	x	38 700	25 000	100 700
Podíl kapitálových výdajů na podporu sportu z celkových kapitálových výdajů (v %)	x	x	18,21	13,07	71,33
Podíl výdajů na podporu sportu z celkových rozpočtových výdajů (v %)	3,86	4,46	9,65	8,32	17,96

Zdroj: rozpočty města, vlastní výpočty

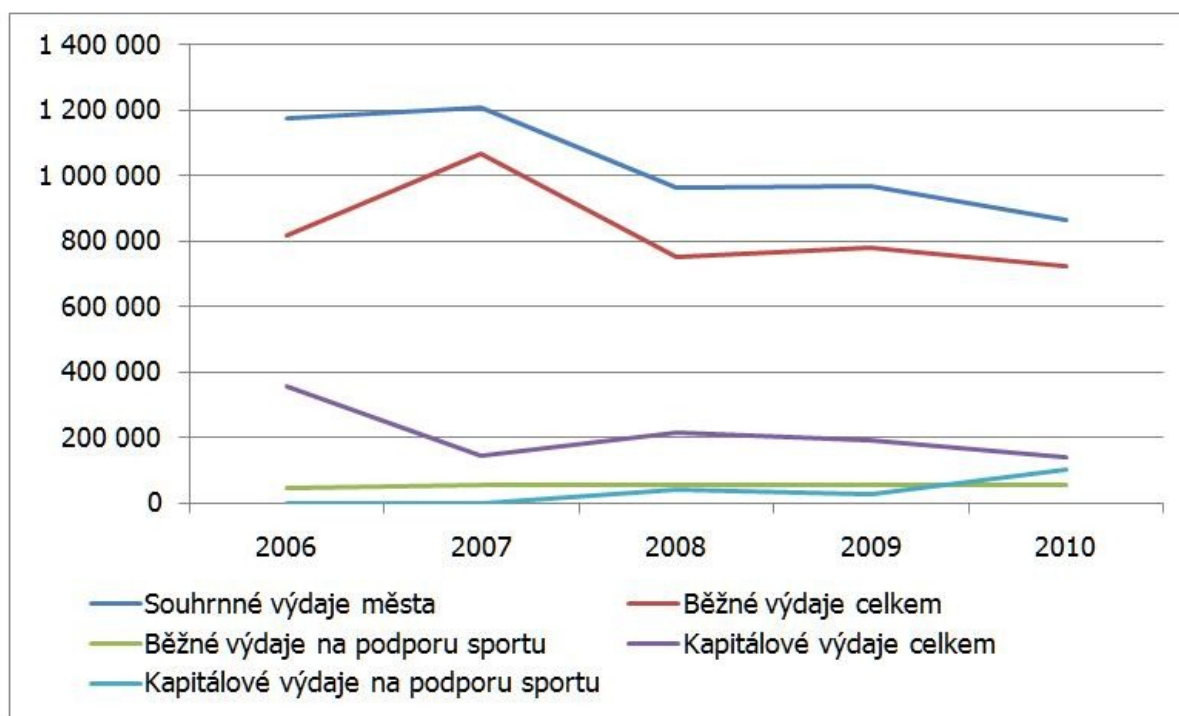
Ukazatel *Běžné výdaje na podporu sportu* se každoročně skládá z dotací, které jsou přiděleny sportovním klubům jako příspěvky na jejich činnost, dotace na krytí provozních nákladů společnosti Hala Opava, a.s. a dotace technickým službám na správu a údržbu jim svěřených městských sportovišť.

Konkrétní přehled o skladbě běžných výdajů plynoucích na podporu sportu za jednotlivé sledované roky je uveden v příloze č. 3.

Přestože souhrnné výdaje města od roku 2007 významně klesly, běžné výdaje na podporu sportu se příliš neměnily a podpora sportu tak zůstala i přes celkově horší finanční situaci města zachována. Tato skutečnost se projevila nárůstem podílu běžných výdajů do sportu z celkových běžných výdajů.

Pro ukazatel *Kapitálové výdaje na podporu sportu* jsou data dostupná pouze od roku 2007 v podobě plánovaných investičních záměrů. Díky neúplnosti těchto dat zároveň dochází i ke zkreslení ukazatele *Podíl výdajů na podporu sportu celkem na souhrnných výdajích města*.

Graf č. 4.2: Vývoj vybraných výdajů města Opavy v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.3 Nefinanční podpora sportu v Opavě

Analýza nefinanční podpory sportu městem Opava vychází z průzkumu, provedeného na Samostatném pracovišti sportu.

Závěry analýzy lze shrnout takto:

Město Opava nemá vypracovanu zvláštní koncepci či plán, který by se systematicky zabýval podporou sportu. Samostatné pracoviště sportu vypracovává přehledy, které se týkají uskutečněných akcí, do budoucna je sice vytvoření koncepce pro systematickou podporu sportu plánováno, v současné době však není její vytvoření prioritou a ani není určen její budoucí rozsah.

Opava jako město je organizátorem několika sportovních akcí, které jsou zaměřeny na sportovní činnost dětí a mládeže a zároveň tyto akce sehrávají důležitou roli při zprostředkovávání mezinárodních vztahů s partnerskými polskými městy. Tyto akce spočívají zejména v pořádání sportovních dnů pro žáky opavských škol, kdy sportovní náplň nahrazuje klasický způsob vyučování a dále v bezplatném zpřístupnění sportovišť o vybraných svátcích či prázdninách (dle sezóny je také volně zpřístupněn zimní stadion či městský bazén).

Na ostatních sportovních akcích, kdy město Opava není jejich iniciátorem, avšak jsou pro Opavu již tradiční či mají pro město reprezentativní charakter, se Magistrát města Opavy podílí spíše finančně. Organizaci město přenechává iniciátorům akce, avšak jeho přínos, který můžeme považovat za způsob podpory, spočívá v zajištění účasti městské policie, zastavení

dopravy ve městě po dobu konání akce, je-li to žádoucí (například u nočních in-line projížděk Opavou) a také účastí zástupců města, která zvyšuje prestiž těchto akcí.

Opava nemá vypracovanou metodiku systému informování veřejnosti o plánovaných sportovních či tělovýchovných akcích. Město využívá možnosti zveřejňovat informace o pořádaných akcích či možnostech sportovního vyžití ad hoc na svých webových stránkách, ve svém měsíčním zpravodaji Hláska (který je dodáván v listové podobě všem domácnostem ve městě) a u významných akcí, na nichž se město podílí, je využívána plakátová propagace na veřejných informačních plochách města.

Rozsah a diverzifikace systému komunikačních kanálů jsou přiměřené, avšak systém není ještě ucelený a díky jisté nesystematičnosti může docházet k nedostatečnému nebo zcela chybějícímu přenosu informací k některým skupinám obyvatelstva.

Město rovněž nezajišťuje přímo kampaň zdravého životního stylu, ve které by jako součást propagovala pohybovou aktivitu obyvatelstva. Jisté prvky můžeme spatřovat v podpoře využívání cyklostezek, avšak i ta není prezentována soustavně a informace jsou roztrženy v informačních kanálech jednotlivých odborů magistrátu.

Důležitou součástí nefinanční podpory sportu je přístupnost a provoz městských sportovišť. Provoz městských sportovišť v Opavě zajišťují Technické služby Opava, které mají ve své péči jak zimní stadion a městský bazén, tak venkovní sportoviště (skatepark, hrací plochy v zástavbě).

Město Opava zvolilo jako hlavní pilíř podpory sportu pro všechny zpřístupnění vybraných venkovních sportovišť při základních školách. Hlavním cílem tohoto kroku bylo zlepšení kvality a bezpečnosti využívání materiálně-technické základny sportu většinově využívané dětmi a školní mládeží a tyto investice zhodnotit i pro místní veřejnost a zahrnout je tak do podpory sportu pro všechny.

Systém dostupnosti sportovišť je řešen ve 4 rovinách. První rovinou jsou malé hrací víceúčelové plochy, které se nacházejí v bezprostřední blízkosti sídel. Jedná se o tzv. systém vnitrobloků, kdy místa s koncentrací obyvatel (sídliště a bytové zóny) jsou rozděleny do menších úseků. V rámci nich je hodnocena stávající možnost každodenního sportovního vyžití a velikost skupin obyvatel, jež jsou potenciálními uživateli; jedná se zejména o školní děti. Na základě toho jsou vyhodnocovány oblasti, ve kterých existuje zájem o sport a je žádoucí hrací plochy rekonstruovat.

Druhou rovinou jsou sportoviště, jež splňují vyšší požadavky a jsou vhodná pro provozování výkonnostního či vrcholového sportu. Tato sportoviště jsou díky své prostorové náročnosti (rozloha sportoviště a související infrastruktury), hlučnosti či jiným negativním externalitám umístěny mimo hlavní obytné zóny.

Třetí rovinou jsou bezplatně zpřístupněná venkovní sportoviště základních škol.

Čtvrtou rovinou jsou sportoviště vedená jako příspěvkové organizace města. Tato sportoviště mají své správce, kteří sami manažersky rozhodují o rozložení provozního času mezi komerční a nekomerční aktivity. Město vydalo závazný pokyn, že část času bude věnována sportu dětí a mládeže a vrcholového či výkonnostního sportu. Tento čas město dotuje s cílem snížit náklady na pronájem sportovišť pro tyto subjekty a správci tento čas pronajímají za výši provozních nákladů snížených o příspěvek města na provoz. Zbýlý čas správci sportovišť

mohou pronajímat komerčně. O cenách a jednotlivých nájemcích rozhodují v rámci své pravomoci.

V současné době je politika města týkající se problematiky sportovišť a jejich dostupnosti taková, že se město snaží o maximální využití v zástavbě již existujících parcel určených ke sportovnímu vyžití, s ohledem na tradici – ať už se jedná o polohu či typ sportovní aktivity.

Při výstavbě či budování nových sportovišť město vychází z trendů a popularity sportovních odvětví a ze současné situace ve městě. Významným krokem bylo rozšíření sítě cyklostezek, které svým povrchem a úpravou jsou využitelné také jako stezky pro in-line bruslení. Díky tomuto kroku ve městě vznikly moderní sportovně rekreační oblasti, které zároveň zvýšily bezpečnost jejich uživatelů tím, že jsou mimo dopravní komunikace pro silniční motorová vozidla.

Dalším významným projektem posledních let bylo vybudování skateparku v sportovně-rekreační oblasti zmíněných cyklostezek v Městských sadech, na které navazuje víceúčelová sportovní hala. Díky vybudování tohoto zařízení se snížil výskyt škod a vandalismu souvisejících s využíváním centra města a jeho zařízení, zejména jako prostor pro skateboarding.

Propojením cyklostezek a in-line bruslení s objektem skateparku a víceúčelové haly a přilehlého městského venkovního koupaliště vznikla na okraji města významná sportovně-rekreační zóna. V současné době město zpracovává studie a projekty, které by tuto zónu měly ještě dále rozšířit a zároveň ji napojit na přilehlou přirozenou rekreační zónu Stříbrného jezera.

Souhrnem lze říci, že Opava podporuje sport poměrně široce a rozmanitými způsoby, avšak podpora sportu je nesystematická a její roztržitost a neucelenost značně komplikuje orientaci obyvatel a uživatelů ale zároveň i subjektů, které podporu realizují. Pokud by se městu podařilo podporu systematicky utřídit a vypracovat například metodiku pro zveřejňování informací o možnostech využívání sportovních zařízení a příležitostí, které mohou místní obyvatelé využívat, výsledkem by byla větší efektivnost a přehlednost jednotlivých akcí i systému jako celku.

Město nemá vypracovanou koncepci, která by jasně definovala prioritní oblasti a činnosti, které mají být postupně systematicky realizovány. Pokud by se městu podařilo vytvořit kvalitní koncepci rozvoje sportu, která by zároveň vycházela z potřeb místních obyvatel a jež by našla podporu u volených zástupců města, byla by velkým přínosem a významně by usnadnila hledání dalších zdrojů financování této problematiky.

Opava je poměrně specifická i rozložením sportovišť. Sportoviště, která byla budována současně s budováním obytné zástavby, jsou v blízkosti centra města, avšak nově vzniklá materiálně technická základna je koncentrována do okrajových částí, a tím se zvyšuje dojezdová doba ke sportovišti, což může být zejména při sportu dětí překážkou. Tento handicap město řeší zpřístupněním sportovišť při základních školách a postupnými rekonstrukcemi drobných víceúčelových hracích ploch bezprostředně u sídel tak, aby zde mohla být provozována i neorganizovaná sportovní činnost dětí.

Tento způsob financování podpory sportovních aktivit není do ukazatele nákladů plynoucích na podporu sportu zahrnut, neboť data, jež by ho dostatečně přesně vyčíslila, nejsou

dostupná. Finanční podíl na obnovu těchto sportovišť je zahrnut v celkových nákladech na rekonstrukci jednotlivých vnitrobloků.

4.3 Statutární město Havířov

Havířovu byla městská práva udělena roku 1955 a statutárním městem se stal roku 1990. V současné době je jedenáctým největším městem ČR a podle počtu obyvatel druhým největším městem Moravskoslezského kraje. Havířov byl účelně vybudován jako sídlištní satelitní město, čemuž odpovídá i jeho infrastruktura a administrativní, kulturní a sportovní vybavenost. Původním předpokladem bylo využívání těchto veřejných služeb v Ostravě.

Havířov má 81 700 obyvatel. Z toho 14 269 je ve věku do čtrnácti let, 56 197 ve věku od 15 do 59 let a ve věku nad 60 let zde žije přes 15 000 obyvatel.

Vrcholový sport je ve městě zastoupen aerobikem, atletikou, basketbalem, boxem, florbalem, jachtingem, hokejem, gymnastikou, kulturistikou, krasobruslením, tanečními sporty, tenisem, plaváním, volejbalem, vzpíráním. Výkonnostní sport je provozován v sedmnácti organizacích majících přibližně 1900 členů.

Materiálně technickou základnu sportu tvoří 12 sportovních a rekreačních zařízení, 6 veřejných sportovišť a 7 hřišť a stadionů. Město Havířov je zřizovatelem příspěvkové organizace Správa sportovních a rekreačních zařízení Havířov, jež zabezpečuje správu a provoz a poskytuje služby ve sportovních zařízeních města – městské sportovní hale, víceúčelové hale, veřejných sportovištích a na městském koupališti.

Důležitým aspektem je výhodná geografická poloha města, která nabízí příhodné podmínky pro rozvoj neorganizovaných forem sportu a rekreace.

4.3.1 Institucionální zajištění podpory sportu v Havířově

Město Havířov nemá pro oblast sportu a tělovýchovy ve své organizační struktuře vyčleněn zvláštní odbor či jiný útvar. Sport je přiřazen k odboru školství a kultury. Tento odbor není již dále členěn a rozvoj sportu a přidělování dotací do oblasti tělovýchovy a sportu je jen jednou z dílčích náplní tohoto odboru. Město Havířov má zveřejněny jednotlivé konkrétní úkoly a činnosti, kterými by se měl tento odbor zabývat.

Mezi úkoly pro oblast sportu má význam zejména zpracovávání koncepce školství, kultury a sportu na území města. Havířov má vypracovanou samostatnou koncepci, zabývající se sportem ve městě, tato koncepce je volně dostupná na webových stránkách města.

Další významné činnosti pro rozvoj sportu zajišťované tímto odborem jsou:

- příprava a následné vyhodnocování plnění přijatých rozvojových dokumentů v oblasti školství, kultury a sportu,
- zajišťování údržby atletických oválů a školních hřišť,
- spolupráce se sportovními a kulturními neziskovými organizacemi,
- vypracovávání návrhů a rozhodnutí o poskytnutí finanční dotace sportovním neziskovým organizacím,

- návrhy finanční spoluúčasti města na zabezpečení činnosti sportovních, kulturních a jiných neziskových organizací,
- zajišťování slavnostního vyhodnocení nejlepších sportovců města,
- příprava a organizační zajišťování jednání sportovní komise.

Město Havířov má rovněž vytvořenu sportovní komisi jako poradní orgán rady. Sportovní komise je patnáctičlenná a zabývá se převážně rozdělováním finančních prostředků. Skladba komise odpovídá politické skladbě volených zástupců města a z jednotlivých stran jsou jmenováni ti, kteří současně zastávají funkci spojenou se sportovním klubem či organizací a jsou takto se sportovní problematikou spojeni.

4.3.2 Finanční podpora sportu rozpočtovými prostředky města Havířova

Prostředky, které má město k dispozici, se každoročně zvyšují. Toto se odráží v pozvolném nárůstu souhrnných výdajů města za jednotlivé roky. Tento vývoj je, kromě plánovaných výdajů na rok 2010, ve vývoji celkových běžných výdajů shodný. Běžné výdaje na podporu sportu meziročně také rostou, ale zároveň existuje i meziroční nárůst podílu běžných výdajů na podporu sportu z celkových běžných výdajů, z čehož lze usuzovat, že město postupně zvyšuje podporu sportu, která z části běžných výdajů plyne.

Tabulka č. 4.3: Vývoj rozpočtových výdajů Statutárního města Havířov v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

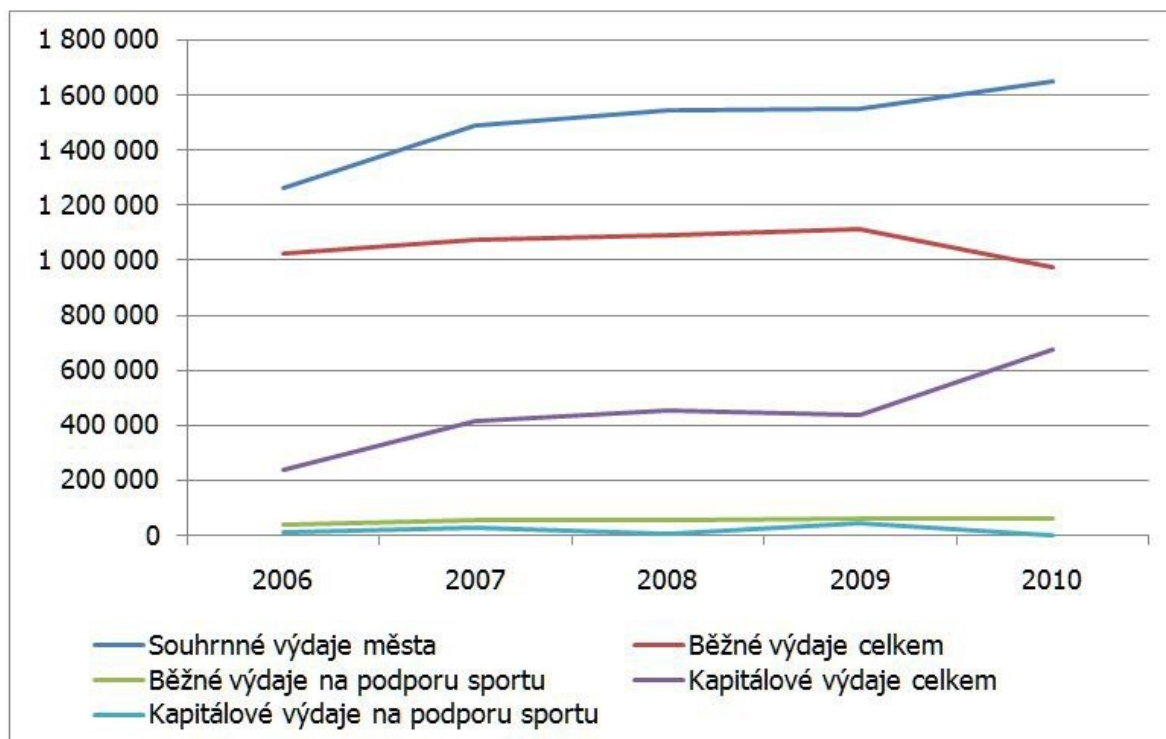
	2006	2007	2008	2009	2010
Souhrnné výdaje města	1 263 292	1 487 316	1 544 345	1 551 420	1 651 588
Běžné výdaje celkem	1 023 117	1 072 435	1 089 012	1 111 835	976 849
Běžné výdaje na podporu sportu	40 712,6	53 299	56 146,1	60 370	60 430
Podíl běžných výdajů na podporu sportu z celkových běžných výdajů (v %)	3,98	4,97	5,16	5,43	6,19
Kapitálové výdaje celkem	240 175	414 882	455 333	439 585	674 739
Kapitálové výdaje na podporu sportu	11 000	26 820	5 191	43 720	---
Podíl kapitálových výdajů na podporu sportu z celkových kapitálových výdajů (v %)	4,58	6,46	1,14	9,95	---
Podíl výdajů na podporu sportu z celkových rozpočtových výdajů (v %)	0,63	0,98	0,69	0,74	0,74

Zdroj: rozpočty města; vlastní výpočty

V rámci ukazatele *Běžné výdaje na podporu sportu* město každoročně poskytuje dotace na provoz sportovním klubům a organizacím, a zároveň je zde zahrnut příspěvek na provoz městských sportovišť, která spravuje Správa sportovních a rekreačních zařízení města Havířov a příspěvek na krytí provozních nákladů krytého bazénu v městské části Šumbark.

Výše zmíněný meziroční nárůst běžných výdajů na podporu sportu je způsoben zejména zvyšujícími se náklady na provoz materiálně technické základny sportu, které jsou vyvolávány např. růstem cen energií. Město se snaží v rámci poskytované podpory tyto změny zohledňovat a poskytovanou podporu úměrně navyšovat.

Graf č. 4.3: Vývoj vybraných výdajů města Havířova v letech 2006–2010 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Část kapitálových výdajů prošla za sledované období dvěma změnami – v roce 2007, kdy kapitálové výdaje významně narostly, a v roce 2010, kdy došlo k druhé vlně významného navýšení kapitálových výdajů.

Kapitálové výdaje na podporu sportu se v jednotlivých sledovaných letech liší až o desítky milionů korun a meziroční změny neodpovídají meziročním změnám celkových kapitálových výdajů. Pro kapitálové výdaje na podporu na sportu za rok 2010 nejsou dostupná data. Podíl výdajů na podporu sportu z celkových rozpočtových výdajů v jednotlivých letech nepřesáhl jedno procento.

4.3.3 Nefinanční podpora sportu v Havířově

Nefinanční podpora sportu v Havířově spočívá především v poskytování informací a propagaci sportovních událostí a zpřístupňování sportovišť místní veřejnosti.

Výsledky analýzy lze shrnout následovně:

Město sice nemá vypracovanou metodiku či systém zveřejňování informací dotýkajících se sportovní tematiky, nicméně zaběhnutou praxí je zveřejňování aktuálních akcí a novinek městského sportovního vyžití na webových stránkách města. Kluby a sportovní organizace rovněž mohou prezentovat své akce v rámci Radničních listů, které jsou

distribučovány do všech domácností ve městě. Systematicky město informuje o možnostech sportovního vyžití v katalogu volnočasových aktivit umístěném na webu města, pravidelné akce, jež je možno zveřejnit s dostatečným předstihem, jsou uvedeny ve městě vydávaném díři, jeho distribuce je však náhodná a dostane se tak jen k menšině obyvatel.

Naopak existuje i reversní vztah sportu a propagace města, kdy sportovní úspěchy a republikové či nadnárodní úspěchy havířovských sportovců jsou využívány v rámci propagační kampaně města a významné a populární sportovní akce pomáhají při prezentaci města v rámci Region Tour.

Město není organizátorem celoměstských akcí čistě sportovní tematiky. Sportovní disciplíny tvoří pouze doprovodný program akcí pořádaných jinými odbory, např. v rámci akce Den země určené školám a v rámci akce Evropský týden mobility, který je doprovázen Během naděje a noční In-line projížďkou města. Drobné sportovní disciplíny pro děti a mládež jsou běžně zařazovány v rámci doprovodného programu městských slavností a akcí.

Město Havířov má vypracovanou koncepci rozvoje tělovýchovy a sportu na léta 2006 až 2015, která navazuje na předcházející koncepci z roku 1995. Obsah koncepce je však spíše přehledem stavu z roku 2006 a po té aktualizovaného stavu z roku 2007-2008, ve kterém jsou shrnuty sportovní kluby a organizace, které provozují svou činnost na území města a patří k žadatelům o poskytnutí finanční podpory města, a dále přehled členských základen jednotlivých klubů. Dále koncepce obsahuje přehled školních a veřejných sportovišť a přehled poskytnuté finanční podpory za roky 2000 až 2005. Koncepce je formulována dosti obecně, včetně cílů a příslušných opatření. Splnění cílů a realizace jim odpovídajících investičních projektů na výstavbu nových sportovišť si pravděpodobně vyžádá delší časový horizont, než koncepce předpokládá.

Pro problematiku rekonstrukcí resp. výstavby nových sportovišť není v Havířově vypracován plán či koncepce, která by odrážela prioritní oblasti podpory sportu ve městě. Ty ostatně také nejsou stanoveny. Opravy a rekonstrukce jsou realizovány průběžně podle aktuálních potřeb. Výstavba nových sportovišť ve městě v posledních letech stagnovala, v letošním roce bude realizována rekonstrukce a propojení v nový objekt dvou sportovišť při základní škole Žákovská a v delším časovém horizontu město počítá s vybudováním sportovně rekreační zóny při řece Lučině.

Existující materiálně technická základna sportu města je v současné době maximálně vyčerpána a pro další rozvoj sportu ve městě se ukazuje nezbytné její další rozšíření. Její dostupnost pro co největší množství obyvatel se město snaží vyřešit prostřednictvím volného zpřístupnění školních venkovních sportovišť.

Nedostatkem určitých typů sportovišť se zároveň zhoršuje jejich dostupnost v rámci sportu pro všechny. Školní sportoviště a víceúčelová sportoviště v majetku města jsou plně vyčerpána organizovaným sportem a tělovýchovou mládeže a zbylý čas večerních hodin je využíván ke komerčnímu pronájmu pro neorganizovanou činnost.

Většina mimoškolních sportovišť města je svěřena Správě sportovních a rekreačních zařízení (SSRZ). O rozdělení disponibilního provozního času sportovišť, která má ve správě SSRZ, se rovněž SSRZ sama manažersky rozhoduje. Město nevydává žádná doporučení, která by se zabývala rozvržením využití disponibilního času sportovišť nebo diverzifikací nájemného pro různé skupiny či způsoby využití sportovišť.

Důsledky nedostatečné kapacity sportovišť se město snaží zmírnit údržbou a postupnou rekonstrukcí meziblokových veřejně přístupných sportovišť, která se nacházejí v bezprostřední blízkosti lidských obydlí. Tato sportoviště mají podobu neohrazených či neoplocených víceúčelových hracích ploch.

Z analýzy vyplynulo, že sportovní komise a odborní pracovníci magistrátu pro sport jsou vystaveni politickým vlivům, které je omezují ve vlastní iniciativě a uplatnění jejich odborného potenciálu. Závažným retardačním aspektem rozvoje sportu ve městě je také přetížená kapacita městských sportovišť a poptávka po sportovním vyžití, která kapacitu materiálně technické základny stále více převyšuje. Situaci by pomohla vyřešit koncepce, která by se zabývala uspokojením současných i do budoucna prognózovaných potřeb sportovního života ve městě a akceptovala vývoj požadavků místního obyvatelstva.

Situace v oblasti organizované tělovýchovy a sportu, co se rozmanitosti a rozsahu nabídky týče, je uspokojivá. Oproti tomu dostupnost a podpora sportu pro všechny, zejména možnost neorganizovaného sportovního vyžití, uspokojivá není. Pro zlepšení situace bude zřejmě třeba vytvořit propracované koncepční řešení, které by podporu sportu pro všechny zahrnovalo a dále vyřešit problematiku přetíženosti existujících sportovišť, spolu s jejich zhoršujícím se technickým stavem. Zároveň, dle mého pohledu na situaci ve městě, chybí dialog mezi jednotlivými kompetentními zájmovými skupinami, který by mohl významně přispět k tvorbě reálné koncepce, jež by vyřešila současné nedostatky.

Město Havířov na podporu sportu vydává necelé jedno procento z celkových výdajů. Analýza reálné podpory je obtížná, neboť dochází ke zkreslování dvěma faktory. Prvním z nich je nedostupnost určitých dat, zejména těch, které se týkají investiční výstavby či investic do rekonstrukce materiálně technické základny, jež byla kryta z rozpočtových zdrojů města. Ke druhému zkreslení dochází díky tzv. skryté podpoře a dotacím, která není v rozpočtu zanesena. Jedná se například o slevování pronájmu městských sportovišť vybraným subjektům.

Tyto subjekty přitom dostávají přidělenou finanční podporu podle stejných kritérií, jako subjekty, kterým slevy nejsou poskytovány. Skrytě podporované subjekty pak mohou náklady ušetřené na nájmu, na který je však přispíváno, využít jinak. Havířov obecně podporuje více ty sporty, které jsou považovány za strategické a jejichž zástupci dosahují nejlepších výsledků a pomáhají tak při propagaci města. Toto je zřejmé z přehledu poskytovaných dotací z rozpočtu uvedeného v příloze č. 4.

Pro názornost lední hokej byl v roce 2010 dotován více než 14 milióny korun, fotbal více než třemi milióny korun, a všechny sportovní kluby a organizace, kterých je většina, a nejsou jmenovitě v rozpočtu zahrnuty, jsou souhrnně dotovány v posledních třech letech částkou mezi 5 a 6 milióny korun. Havířov je řazen k městům, jež mají vypracovány koncepci zabývající se rozvojem sportu, avšak tato koncepce má řadu nedostatků. Je koncipována velice obecně a vychází z předešlé koncepce z roku 1995, kdy byla oproti současné době situace radikálně jiná. Město zároveň nevyvíjí iniciativy, které by vedly ke kontrole, zda je koncepce realizována a jež by na dodržování této koncepce vyvíjely tlaky.

V posledních letech docházelo ke stagnaci výstavby nových sportovišť a zároveň nedocházelo ke zvyšování kapacit stávajícího zázemí sportu, což postupně vedlo ke kapacitnímu přetížení a opotřebením existující materiálně technické základny sportu. Pro rok 2010 je v tomto směru

plánována investiční akce v rozsahu více než 140 milionu korun, která však není dosud zahrnuta v plánovaných výdajích pro rok 2010.

4.4 Statutární město Karviná

Karviná byla založena roku 1268. Význam získala Karviná nálezem ložisek černého uhlí a rozvojem uhelného průmyslu, což vedlo k růstu zejména hospodářského významu města. Od poloviny 19. století se začíná rozvíjet lázeňství a Karviná se stává i turisticky zajímavou oblastí. Roku 2002 Karviná získává status statutárního města. V současné době má Karviná 63 661 obyvatel.

Sportovní reprezentace města je zajišťována házenkářským klubem HCB Karviná s jeho více než padesátiletou tradicí a fotbalovým klubem MFK Karviná. Město nabízí další sportovní vyžití ve vodních sportech, hokeji, tenise, badmintonu a squash, fitness a aerobních činnostech. Důležitou součástí tělesné kultury města jsou cyklo a pěší turistika po okolí.

Karviná je zakladatelem obchodní společnosti STaRS Karviná, s.r.o., která vlastní a provozuje většinu sportovišť na území města. Společnost byla založena s cílem nabídnout širokou škálu sportů všem věkovým skupinám místního obyvatelstva a podpořit tak koncepci zdravého životního stylu ve městě. STaRS Karviná spravuje letní koupaliště, házenkářskou halu, zimní stadion s připojenou víceúčelovou halou.

Dalším důležitým subjektem sportovního vyžití ve městě je Městský Fotbalový Klub Karviná.

4.4.1 Institucionální zajištění podpory sportu v Karviné

Oblasti sportu a tělesné kultury se ve městě Karviná zabývají dvě organizační jednotky. První z nich je odbor školství a kultury, který je dále rozčleněn do tří oddělení. Sportem se zabývá pouze jedno z nich, a to oddělení kultury. Toto oddělení vyřizuje v rámci své činnosti žádosti o poskytnutí příspěvků na sportovní činnost, v rámci své působnosti ve svěřeném rozsahu spravuje městské koupaliště a městský stadion.

Oddělení zabezpečuje také agendu druhé organizační jednotce, tedy komisi tělovýchovy a sportu. Vykonávání těchto úkonů město garantuje ve svém organizačním řádu, kde je přehled konkrétní náplně činností jednotlivých odborů a jejich součástí.

Komise tělovýchovy a sportu je iniciativní a poradní orgán Rady města a je jí svěřeno vykonávat tyto činnosti:

- dávat náměty v oblasti rozvoje sportu a tělovýchovy ve městě a sledovat realizaci již schválených záměrů,
- navrhopvat koncepční řešení sportovní problematiky města,
- podílet se na zabezpečení podkladových materiálů o sportovní činnosti ve městě a zpracovávat informativní zprávy pro radu a zastupitelstvo města,
- při přípravě rozpočtu města navrhopvat rozdělení finančních příspěvků na sportovní činnost ve městě Karviná,
- podílet se na přípravě a realizaci celoměstských sportovních akcí pro žáky a studenty karvinských škol,

- spolupracovat s tělovýchovnými jednotami, kluby a institucemi při zabezpečení celoměstských sportovních akcí,
- sledovat problematiku sportovních tříd ve městě.

Pro fungování a význam komise je důležitý fakt, že komise se skládá ze zástupců významných sportovních subjektů ve městě, a jsou v ní tedy zastoupeny všechny strategické sporty města. Díky tomu má reálný pohled a informace o potřebách města v oblasti potřebné výše podpory jednotlivých sportů a zároveň o stavu a vytíženosti materiálně technické základny sportu a proto je názorům komise přikládán velký význam. Komise je zároveň iniciátorem konání konferencí se sportovní tematikou.

4.4.2 Finanční podpora sportu rozpočtovými prostředky města Karviné

Souhrnné rozpočtové výdaje města Karviné se ve sledovaném pětiletém období vyvíjely kolísavě a těžko lze z jejich vývoje vyvozovat trend. Běžné výdaje města se v jednotlivých letech příliš neodchylovaly a kolísavost souhrnných výdajů lze přisuzovat kolísání výdajů kapitálových. Situace je obdobná i v relaci běžných a kapitálových výdajů na podporu sportu.

Karviná z rozpočtové skupiny běžných výdajů každoročně přispívá na provoz sportovních a tělovýchovných klubů či organizací, které jsou v rozpočtu města vedeny pod položkou „Příspěvky města sportu“ a dále na provoz Městského stadionu a Letního koupaliště. Každoročně nejnákladnější rozpočtovou položkou, již lze přiřadit podpoře sportu je „Dotace na činnost STaRS Karviná“, která byla do roku 2010 každoročně navyšována. Finanční podpora sportu je za sledované období průběžně navyšována jak v korunovém vyjádření, tak i v rostoucím podílu běžných výdajů na sport z celkových běžných výdajů.

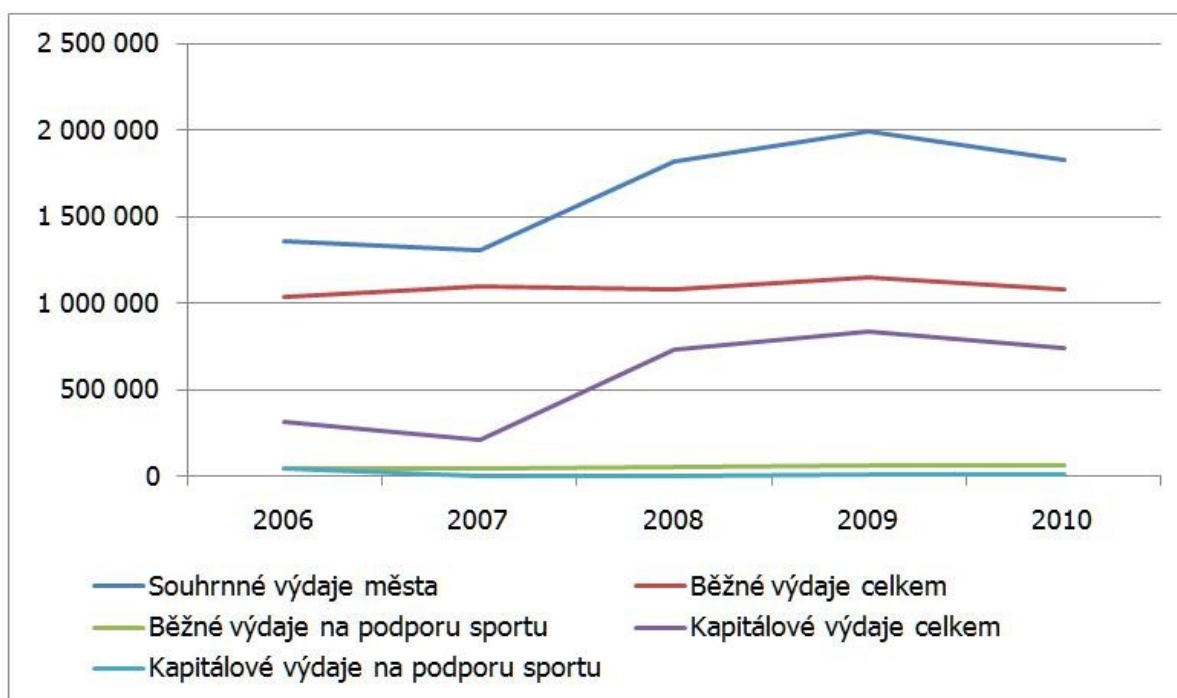
Tabulka č. 4.4: Přehled rozpočtových výdajů Statutárního města Karviná v letech 2006 až 2010 (v tis. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010
Souhrnné výdaje města	1 356 809	1 304 965	1 815 565	1 990 109	1 824 071
Běžné výdaje celkem	1 039 781	1 094 123	1 081 157	1 152 737	1 081 063
Běžné výdaje na podporu sportu	44 488	46 500	50 800	59 610,33	58 080
Podíl běžných výdajů na podporu sportu z celkových běžných výdajů (v %)	4,28	4,25	4,70	5,17	5,37
Kapitálové výdaje celkem	317 028	210 842	734 409	837 372	743 008
Kapitálové výdaje na podporu sportu	46 811	3 000	800	6 245,9	12 650
Podíl kapitálových výdajů na podporu sportu z celkových kapitálových výdajů (v %)	14,77	1,42	0,11	0,75	1,70
Podíl výdajů na podporu sportu z celkových rozpočtových výdajů (v %)	6,73	3,79	2,84	3,31	3,88

Zdroj: Rozpočty města; vlastní výpočty

Změny ve vývoji kapitálových výdajů jsou dobře patrné také z následujícího grafu. Změny lze sledovat jak v korunovém vyjádření kapitálových výdajů na podporu sportu, tak zároveň i v podílu těchto výdajů na celkových kapitálových výdajích.

Graf č. 4.4: Vývoj vybraných výdajů města Karviné v letech 2006 - 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší finanční podpora sportu z této rozpočtové skupiny plynula v roce 2006, kdy byly realizovány celkem tři investiční projekty, z toho projekt letního koupaliště byl dotován částkou přes 34 milionů korun. Investice tohoto rozsahu se projevila i v ukazateli *Podíl výdajů na podporu sportu z celkových rozpočtových výdajů*, kdy v roce 2006 tento podíl přesáhl hranici 6% a v následujících letech se již pohyboval v rozpětí přibližně jednoho procentního bodu.

4.4.3 Nefinanční podpora sportu v Karviné

Průzkum nefinanční podpory sportu městem Karviná byl proveden na Oddělení sportu při Odboru školství na Magistrátu města Karviné.

Výsledky analýzy lze shrnout asi takto:

Město Karviná má propracovanou síť propagace a zveřejňování informací o aktuálně probíhajících akcích, i v delším časovém horizontu plánovaných sportovních a tělovýchovných akcích. O akcích, které jsou v daném období aktuální, město informuje na svých webových stránkách a zároveň probíhají na televizní stanici *Polar* v sekci věnované městu Karviná upoutávky, na aktuálně plánované akce města.

Město zároveň vydává speciální brožuru *Kalendárium*, která obsahuje všechny plánované sportovní akce, řazené dle kalendářních měsíců. Tento přehled je čistě iniciativou města, kdy

město osloví jednotlivé kluby, tělovýchovné organizace či jiné subjekty, které sportovní akce pořádají, a nabízí jim možnost tyto akce formou Kalendária zveřejnit. Jelikož se Kalendárium vydává na počátku roku, přesná data a případné aktualizace jsou zveřejněny na webových stránkách města.

Město nevytváří přímo kampaň propagující zdravý životní styl, avšak jeho prvky lze spatřovat v akcích, které město pořádá. Jedná se zejména o akce, které jsou pořádány v rámci Nadace zdravé město, konkrétně již tradiční Běh Karvinou, který je doplněn přednáškami s problematikou sportu a vlivu pohybové činnosti na kvalitu života obyvatelstva. Další způsob podpory zdravého životního stylu je akce zvaná „S kolem kolem Karviné“, na webu a v městském zpravodaji jsou připomínány a aktualizovány možnosti cyklistické dopravy po městě a blízkém okolí.

Karviná nemá program, který by se věnoval podpoře zaměřené na poskytování komerčních sportovních aktivit či podnikání v oblasti tělesné kultury. Komerční subjekty jsou podporovány pouze jednorázově, pokud se jedná o sportovní akce, které mají význam při prezentaci města nebo pokud např. významně zapojují děti a mládež. V takovémto případě se jedná o jednorázovou finanční podporu akce, eventuelně jinou pomoc při její realizaci.

Naopak neziskové organizace, které poskytují tělovýchovné a sportovní služby na území Karviné jsou městem vítány a podporovány. Při vzniku jsou organizace podporovány „finančním příspěvkem do začátku“ a souběžně je jim nabídnuta pomoc při zajišťování pronájmu sportovišť a vyřizování administrativních úkonů.

Důležitou součástí podpory sportu ve městě je péče a zpřístupňování materiálně technické základny sportu. Venkovní volně přístupná sportoviště jsou ve správě Technických služeb, které zajišťují jejich běžnou údržbu a čistotu, tato sportoviště mají nejčastěji podobu neoplocených hracích ploch, které se nacházejí v bezprostřední blízkosti sídel. Tato sportoviště jsou monitorována a průběžně jsou dle aktuálních potřeb revitalizována.

Další skupinou sportovišť jsou sportoviště při základních školách. Město schvaluje ve spolupráci se sportovní komisí doporučený ceník pronájmu těchto sportovišť, který maximálně zvýhodňuje pronájem ke sportovním aktivitám dětí a mládeže a organizované sportovní činnosti klubů a jednot.

Město má 100 % podíl v obchodní společnosti STaRS, s.r.o., která spravuje významná městská sportoviště – zimní stadion, tenisovou halu, házenkářskou halu, letní koupaliště a krytý bazén. Společnost je nejvýznamnějším zprostředkovatelem materiálně technické základny sportu v Karviné a byla zřízena s cílem nabídnout široké veřejnosti možnosti sportovního vyžití a zároveň realizovat zpřístupnění a podporu organizované sportovní činnosti dětí, mládeže i dospělých.

STaRS má přesný harmonogram, jak dělí disponibilní čas sportovišť mezi komunální a komerční aktivity. Tento harmonogram spolu s ceníkem je konzultován se sportovní komisí města a oddělením sportu při odboru školství tak, aby byla naplňována koncepce rozvoje sportu a tělovýchovy ve městě Karviná.

Nejslabším článkem materiálně technické základny sportu ve městě jsou volná přírodní prostranství vhodná pro provozování neorganizovaných venkovních sportovních aktivit. Tato situace je dána zejména místními přírodními podmínkami, které nenabízejí dostatek příležitostí a vhodných ploch pro outdoorové sportovní aktivity. Ve městě sice není

v závislosti na zmíněných podmínkách vybudován přírodní sportovní areál, nicméně město alespoň vybudovalo společnou pěší a cyklotrasu podél řeky Olše, jako propojení s nedalekým městem Bohumín.

Město prozatím nezpracovává průzkum spokojenosti místních obyvatel s možnostmi a úrovní sportovního vyžití. Množství a zaměření sportovních a tělovýchovných jednot je plně závislé na občanské iniciativě, nejnovějším tělovýchovným spolkem byl oddíl curlingu, kterému se však nepodařilo získat dostatečnou členskou základnu a samovolně zanikl.

Město rovněž nemá zpracován plán výstavby či rekonstrukcí sportovišť. Rekonstrukce a výstavba nových sportovišť je řešena dle aktuálních problémů a potřeb. Jedná se např. o odkoupení a následnou rekonstrukci tenisové haly od soukromého subjektu, což mělo vyřešit nedostatečnou kapacitu pro trénink a sportovní činnost rozšířené mládežnické základny tenisu a budování nové běžecké dráhy, kdy předešlá dráha, která byla součástí fotbalového hřiště, musela být v rámci rekonstrukce hřiště zrušena. Vypracování plánu výstavby a rekonstrukce sportovišť, který by odpovídal prioritám města v oblasti sportu, by bylo přínosem a pomocí systematické podpory sportu a zvýšení její efektivity.

Programově je podpora sportu zakotvena ve Strategickém plánu rozvoje města a v Koncepci rozvoje sportu a tělovýchovy ve městě Karviná. Ve strategickém plánu rozvoje města je sportovní problematika obsažena v části věnované kvalitě života a podpora sportu je zahrnuta ve dvou cílech:

- zajištění efektivního financování volnočasových aktivit,
- stanovení priorit dobudování infrastruktury města.

Koncepce rozvoje sportu a tělovýchovy ve městě Karviná na léta 2006 až 2010 byla vytvořena ve spolupráci se sportovní komisí, Zástupci města si uvědomují potřebnost systematické podpory, která musí vycházet ze současné situace a problémů. V aktuální koncepci je sportovní problematika řešena z pohledu činnosti tělovýchovných a sportovních občanských sdružení, z pohledu vrcholového a výkonnostního sportu a přípravy sportovních talentů, z pohledu tělesné výchovy a sportu na školách.

Koncepce věnuje pozornost také významným tělovýchovným a sportovním zařízením ve městě a podpoře města v oblasti tělovýchovy a sportu s návazností na výhled do budoucna a realizaci cílů pro další období. U každé oblasti rozvoje je nastíněna výchozí situace z roku 2006, aktuální problémy, se kterými se konkrétní oblast potýká a návrh řešení, které by tyto problémy měly vyřešit či eliminovat.

Deklarovaný způsob podpory lze rozdělit na:

- *finanční podporu* – cílem města je dlouhodobé udržení výše přímé podpory tělovýchovných jednot a klubů nejméně na 15 mil. Kč, efektivně kontrolovat používání poskytnuté podpory z pohledu účelu a hospodárnosti, hledat další možné zdroje financování, např. státní rozpočet, fondy EU, soukromí investoři,
- *nefinanční podporu* – převzetí záštity nad některými akcemi primátorem, zveřejňování a propagace konaných akcí a možností sportovního vyžití, vyhodnocování nejúspěšnějších sportovců jako vzorů pro mládež, vytváření takové cenové politiky sportovních služeb, která bude odrážet nákladovost těchto služeb i jejich sociální

potřebnost a vytvářet smysluplný dialog mezi zástupci města, zástupci škol a zástupci tělovýchovných jednot a sportovních klubů ve městě.

Pro nejbližší dobu je plánována navazující koncepce pro další pětileté období, předpokládáný začátek prací je plánován po volbách do místního zastupitelstva v roce 2010.

Karviná je mezi analyzovanými statutárními městy jedním ze dvou měst, které mají dokument zabývající se sportem vypracován, zároveň ale jediným městem, které se tímto dokumentem skutečně řídí a jeho plnění průběžně eviduje a kontroluje. Součástí Koncepce rozvoje sportu a tělovýchovy ve městě Karviná je i cíl každoročně navyšovat finanční podporu sportu. Tento cíl se daří plnit u podpory plynoucí na zajištění činnosti sportovních klubů či organizací a na provoz sportovišť v majetku města.

Finanční podpora výstavby či rekonstrukcí sportovišť je naopak nesystematická a v jednotlivých letech se významně liší. Karviná má sice v rámci vypracované koncepce zmíněnu potřebu harmonogramu rekonstrukcí resp. modernizace stávajících sportovišť a stanovení priorit ve výstavbě nových sportovišť, avšak tento záměr zatím nerealizovala.

Město využívá pro informování veřejnosti o možnostech sportovního vyžití několik komunikačních kanálů a má zavedeno několik opatření pro zvyšování dostupnosti sportu veřejnosti a preferovaným skupinám, zejména dětem a mládeži. V této souvislosti vydává doporučený ceník pronájmu městských sportovišť a také doporučení týkající se rozdělení a rozvrhnutí disponibilního času těchto sportovišť mezi jednotlivé skupiny uživatelů.

Pro podporu sportu je velkým přínosem jednak složení sportovní komise ze zástupců významných tělovýchovných klubů a organizací ve městě, kteří mohou reálně posoudit stávající situaci a vyhodnotit efektivní způsob podpory, jednak budování spolupráce a dialogu mezi zástupci města, sportovních organizací a škol.

4.5 Komparace podpory sportu statutárními městy Moravskoslezského kraje

Komparace podpory sportu statutárními městy Ostrava, Opava, Havířov a Karviná je provedena stejně jako výchozí analýza ve třech rovinách – institucionální, finanční a nefinanční.

Institucionální podpora

Podpora sportu je u všech analyzovaných měst institucionálně zajišťována víceúrovňově. První úroveň se týká zařazení sportovní problematiky do organizační struktury Magistrátů měst. Na této úrovni postupují všechna města podobně, neboť sportovní problematiku přiřadila pod odbor školství. Rozdílná je pouze vnitřní organizace těchto odborů jednotlivých měst, kdy např. města Opava a Karviná mají vytvořena speciální úsek pro oblast sportu, kdežto Havířov a Ostrava nikoliv.

Druhou úroveň tvoří komise, jako poradní orgány Rady města. Sportovní komisi mají opět vytvořena všechna čtyři města. Na této úrovni je odlišné město Ostrava, které má vytvořeny pro sportovní problematiku komise tři, z nichž každá se zabývá jinou složkou tělesné kultury.

Třetí úroveň tvoří městem založené instituce či obchodní společnosti s majoritním podílem města. Tyto instituce jsou zakládány zejména za účelem pečovat a spravovat městská sportoviště. Forma a konkrétní náplň těchto institucí se v jednotlivých městech liší. Ostrava a Karviná zvolily formu obchodních společností, které zajišťují provoz sportovišť v majetku města. Havířov účelově zřídil příspěvkovou organizaci, jejíž náplní je správa sportovišť a poskytování sportovních služeb. V Opavě nebyla žádná takováto speciální organizace vytvořena, správa a provoz městských sportovišť spadá pod organizaci Technické služby Opava.

Finanční podpora

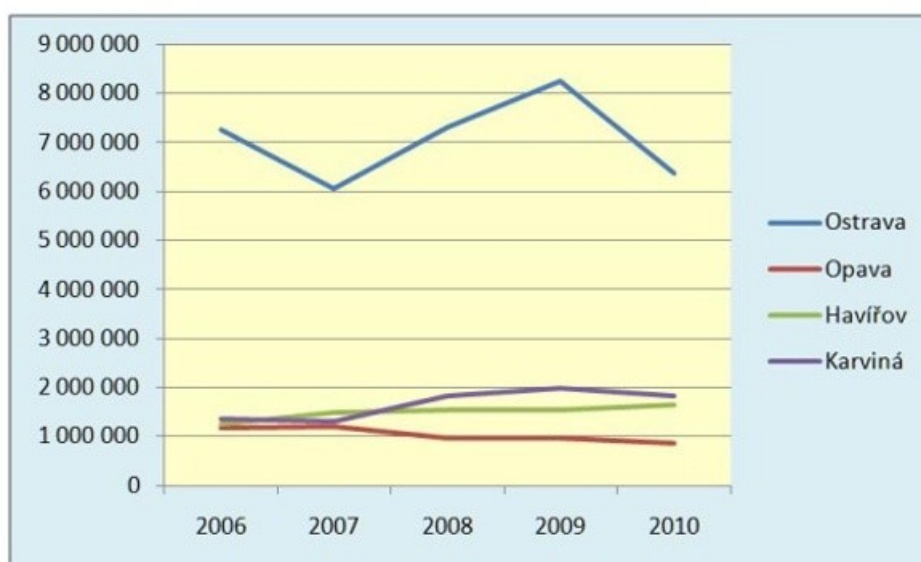
Při analýze finanční podpory sportu a jejím vyčíslení jsem musela vycházet z faktu, že jednotlivá města se významně liší velikostí, množstvím obyvatel a také výší jejich rozpočtových zdrojů. Proto bylo třeba najít takové ukazatele, které by byly u jednotlivých měst srovnatelné.

Tabulka č. 4.5: Souhrnné výdaje rozpočtů statutárních měst Moravskoslezského kraje v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010
Ostrava	7 247 169	6 043 186	7 310 635	8 251 969	6 366 953
Opava	1 172 810	1 207 374	962 230	968 010	862 230
Havířov	1 263 292	1 487 316	1 544 345	1 551 420	1 651 588
Karviná	1 356 809	1 304 965	1 815 565	1 990 109	1 824 071

Zdroj: rozpočty měst; vlastní zpracování

Graf č. 4.5 Vývoj výdajů rozpočtů statutárních měst Moravskoslezského kraje v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: rozpočty měst; vlastní zpracování

Z tabulky č. 4.5 je vzájemná nesouměřitelnost měst viditelná. Pro lepší přehlednost je v ní použita metoda semaforu.² Z tabulky vyplývá, že nejnižším rozpočtem disponovala Opava, zatímco nejvyšších hodnot dosahoval rozpočet Ostravy. Vývoj vzájemného poměru rozpočtů jednotlivých měst v letech 2006 – 2010 je zobrazen v grafu č. 4.5.

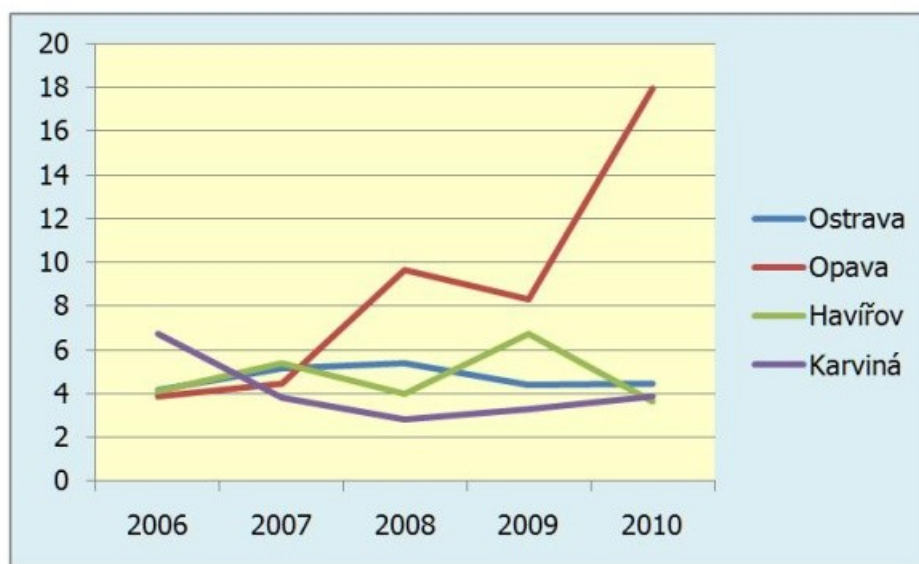
Prvním z ukazatelů, který jsem pro srovnání měst zvolila je podíl výdajů na podporu sportu z celkových výdajů měst za jednotlivé roky. Tento podíl se pohybuje v poměrně širokém pásmu, kdy minimální hodnoty bylo dosaženo v roce 2008 v Karviné (necelá 3%), nejvyšší hodnotu má rok 2010 v Opavě (téměř 18%). Zde je třeba upozornit na možnost částečného zkreslení dat, neboť v Opavě za roky 2008, 2009 a 2010 jsou výdaje tvořeny také plánovanými kapitálovými výdaji, které nemusely být realizovány v celém rozsahu.

Tabulka č. 4.6: Podíl výdajů na podporu sportu z celkových výdajů (v %)

	2006	2007	2008	2009	2010
Ostrava	4,16	5,15	5,40	4,38	4,43
Opava	3,86	4,46	9,65	8,32	17,96
Havířov	4,09	5,39	3,97	6,71	3,66
Karviná	6,73	3,79	2,84	3,31	3,88

Zdroj: rozpočty měst; vlastní zpracování

Graf č. 4.6: Vývoj podílu výdajů na podporu sportu z celkových výdajů (v %)

Zdroj: rozpočty měst; vlastní zpracování

² Pro lepší orientaci ve srovnávacích tabulkách je použita třípásmová metoda semaforu, kdy zeleně zbarvená pole ukazují nejvyšší hodnoty, oranžová pole střední hodnoty a červená pole hodnoty nejnižší.

Z tabulky č. 4.6 je patrné, že statutární město s nejvyšším podílem výdajů do sportu je ve sledovaném období Opava, městem s nejnižším podílem výdajů směřovaných do oblasti sportu pak město Karviná.

Z grafického znázornění vývoje podílu výdajů na podporu sportu je na první pohled zřejmé prudké zvýšení podpory sportu v roce 2010 ve městě Opava. Tato skoková změna je způsobena plánovanou výstavbou dvou tělocvičen; investice je plánována dohromady ve výši téměř 100 milionů korun. Oproti tomu podíl výdajů na sport ve zbývajících třech městech byl mnohem vyrovnanější. V Karviné měl vývoj spíše klesající charakter, v Havířově docházelo k meziročnímu nárůstu a poklesu s rozptylem cca dva procentní body. Jako nejvyrovnanější můžeme považovat vývoj v Ostravě, kde se podíl výdajů na sport pohyboval ve velmi malém oscilačním pásmu.

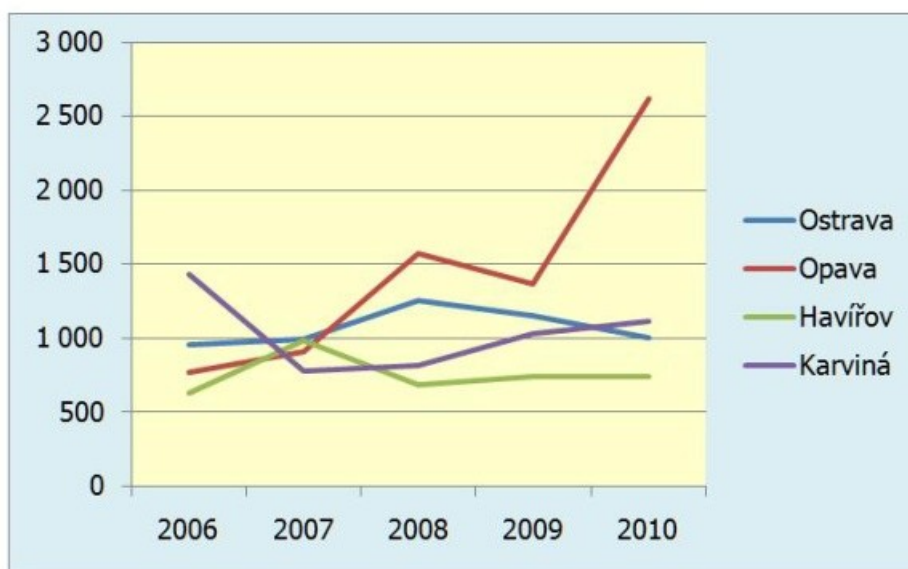
Druhý ukazatel, který je pro všechna města souměřitelný, je ukazatel výdajů na podporu sportu připadajících na jednoho obyvatele města. Ukazatel je zpracován v tabulce č. 4.7 a vyplývá z něj, že nejvíce peněz na podporu sportu na jednoho obyvatele je vynakládáno v Opavě (v průměru 1 447 Kč), městem s nejnižšími výdaji vynakládanými na podporu sportu připadajícími na jednoho obyvatele je město Havířov (v průměru 756 Kč).

Tabulka č. 4.7: Výdaje na podporu sportu na 1 obyvatele (v Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010
Ostrava	959	990	1 255	1 150	1 000
Opava	766	911	1 573	1 363	2 622
Havířov	633	981	687	739	740
Karviná	1 434	778	811	1 034	1 111

Zdroj: rozpočty měst; vlastní zpracování

Graf č. 4.7: Vývoj výdajů na podporu sportu na 1 obyvatele (v Kč)

Zdroj: rozpočty měst; vlastní zpracování

Při grafickém vyjádření vývoje výdajů na podporu sportu připadajících na jednoho obyvatele je opět zřetelný výkyv ve vývoji v Opavě, způsobený zmíněnou rozsáhlou investicí. K významnému výkyvu došlo rovněž v Karviné, kdy byl v roce 2007 zaznamenán značný pokles, ale v následujících letech byl obnoven trend mírného růstu. Nejvyrovnanější výdaje na podporu sportu na obyvatele jsou v Ostravě, kdy se pohybují ze všech měst v nejužším rozptylovém pásmu. Dlouhodobě nejnižší výdaje na podporu sportu na jednoho obyvatele jsou vynakládány v Havířově, kdy za celé sledovací období nepřesáhly hranici tisíce korun a od roku 2008 jsou oproti ostatním analyzovaným městům nejnižší.

Nefinanční podpora

Všechna analyzovaná města mají problematiku podpory sportu zapracovanou do plánů rozvoje města, avšak speciální koncepci rozvoje sportu mají zpracovanou jen v Havířově a Karviné.

Nefinanční podpora sportu je ve městech realizována zejména formou šíření informací a povědomí místních občanů o plánovaných sportovních akcích a možnostech sportovního vyžití ve městě a řešením problematiky přístupnosti sportovišť veřejnosti.

Všechna analyzovaná města zveřejňují aktuální informace o akcích a možnostech sportovního vyžití na svých webových stránkách a ve svých informačních periodících. Kromě Opavy města zveřejňují tyto akce i v účelových sportovních informačních materiálech, avšak pouze město Karviná iniciativně samo oslovuje sportovní subjekty města, ostatní spoléhají na iniciativu místních organizací.

Propagaci zdravého životního stylu není ve městech příliš věnována pozornost. Náznaky lze spatřovat v propagaci využívání cyklostezek, která však v žádném z analyzovaných měst není systematická a v zaštiťování významných či tradičních sportovních akcí. Bohužel ve všech městech schází iniciativa pořádání vlastních sportovních akcí, zejména takových, které by byly zaměřeny na sport pro všechny.

Důležitou součástí nefinanční podpory sportu je zpřístupňování a péče o materiálně technickou základnu sportu. Správa a péče o městská sportoviště je ve městech svěřována zvláštním institucím, které byly za tímto účelem vytvořeny (kromě Opavy, kde toto zajišťují technické služby).

Otázka dostupnosti je však v jednotlivých městech řešena trochu odlišně. Ostrava nevydává doporučení či předpisy, jež by přístupnost sportovišť veřejnosti zaručovaly, a nechává tuto problematiku plně v pravomoci jejich správců. Havířov má kapacitně svá sportoviště přetížená a tomu odpovídá i nepříznivá situace přístupnosti pro veřejnost. Města Karviná a Opava řeší dostupnost sportovišť veřejnosti zpřístupňováním školních sportovišť a úpravami víceúčelových hracích ploch v zástavbě.

5 ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo analyzovat rozsah a způsob podpory sportu ve vybraných statutárních městech Moravskoslezského kraje. Při zpracovávání této problematiky vyplynuly dva odlišné způsoby podpory sportu. Prvním z nich byla finanční podpora, která plyne převážně z rozpočtu města, druhým byla nefinanční podpora, spočívající zejména ve vytváření systémového, materiálně technického a informačního zázemí rozvoje sportu.

První způsob podpory je nejvíce ovlivněn dvěma faktory – legislativní úpravou možností a forem realizované podpory a zájmem vedení města tuto podporu realizovat. Zatímco legislativní omezení jsou pro všechna města stejná, zájem podporovat sportovní oblast je dán prioritami a přikládáním významu sportu ze strany zastupitelů měst, a ty se u jednotlivých měst liší.

Sport je specifickou oblastí. Na jedné straně má prokazatelné dopady na kvalitu života, na straně druhé se dá považovat za oblast nadstandardního blahobytu. Při analýze jednotlivých měst jsem se u každého z nich setkala s dilematem, nakolik je podpora sportu přínosná ve srovnání s nezbytnou podporou sociálního zabezpečení místních občanů, se zajištěním bezpečnosti ve městě či s potřebou řešit nepříznivou dopravní situaci.

Všechna města považují sport za důležitý, avšak při alokaci disponibilních prostředků městského rozpočtu je často dávana přednost např. budování obchvatu, který zlepšuje bezpečnost a hygienické podmínky měst nebo podpoře sociální oblasti a bydlení. Dle mého názoru je z tohoto pohledu sport určitým „nadstandardem“, pokud místní obyvatelé nemají kde bydlet či pokud se potýkají s vysokou kriminalitou. Pak je odsunutí resp. snížení podpory sportu racionálním vyústěním při řešení situace měst.

Nespornou výhodou analyzovaných statutárních měst Moravskoslezského kraje je, že žádný ze zmiňovaných problémů nedosahuje tak kritických hodnot, aby podpora sportu byla nepřiměřeně potlačována. Spíše je možné říci, že finanční podpora není tak intenzivní, jak by dosažená společenská úroveň a životní styl obyvatelstva optimálně potřebovaly.

Druhým způsobem podpory sportu je podpora nefinanční povahy. Tuto upravuje jednak Zákon o podpoře sportu, jednak programové dokumenty vydávané v jurisdikci vlády a MŠMT. Při zkoumání tohoto způsobu podpory jsem vycházela právě z možností deklarovaných v zákoně a v těchto dokumentech.

Mohu konstatovat, že všechna analyzovaná města většinu těchto možností využívají, avšak v rozdílné intenzitě. Tyto rozdíly jsou způsobeny zejména historickým vývojem a tradicí měst a jejich geografickými a demografickými podmínkami, ale také prioritní orientací vedení těchto měst.

Vzhledem k současným podmínkám, řadě překážek a jisté kontroverznosti, kterou podpora sportu způsobuje, realizovanou podporu sportu statutárními městy Moravskoslezského kraje považuji pro tuto dobu (ve vztahu k ekonomické situaci ČR i analyzovaných měst) za dostatečnou a schopnou zajistit jejich obyvatelům přijatelný standard kvality sportovního vyžití a zázemí. Existuje zde ale stále ještě množství nedostatků snižujících intenzitu i kvalitu podpory, které by v dalším období měly být systematicky řešeny.

Na základě provedené analýzy jsem dospěla k názoru, že by měla být navyšována zejména podpora komunálního sportu, konkrétně sportu pro všechny. Zpřístupnění sportovního vyžití např. rodinám s více dětmi by mělo být prioritou.

Nelze přehlédnout fakt, že vrcholový sport je pro města možností jejich prezentace, a proto je stále preferovanou oblastí. Domnívám se, že tato situace se bez zásahu státu jako autority nezmění, a proto by bylo účelné, kdyby stát a jím zřizované orgány v rámci svých legislativních možností a vydávaných pokynů a dokumentů zahrnuly takové nástroje a kontrolní mechanismy, které podporu sportu pro všechny na municipální úrovni zaručí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ALÁN, D. *Analýza finanční podpory hlavního města prahy pro oblast sportu*. (Diplomová práce) [online] Brno: Masarykova Univerzita, 2007. Dostupný z WWW: http://is.muni.cz/th/75950/esf_m/?lang=en;id=135708

Analýza financování sportu v České republice 2009, verze shrnující. [online] Praha: MŠMT, ČOV, 2009. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/sport/analiza-financovani-sportu-v-ceske-republice>

DOHNAL, T. *Význam a role pohybové aktivity v životním stylu člověka*. [online] In: konference Sportoviště v ČR. Praha: 2008. Dostupný z WWW:

<http://www.forarch.cz/2008/sportoviste/cz/abstrakty.asp> DURDOVÁ, I. *Sportovní management*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TUO, 2002. ISBN 80-248-0130-2

DURDOVÁ, I. *Vybrané kapitoly ze sociologie tělesné kultury*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TUO, 1999. ISBN 80-7078-691-4

DURDOVÁ, I. *Základní aspekty sportovního marketingu*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TUO, 2005. ISBN 80-248-0827-7

HOBZA, V.; REKTOŘÍK, J. a kol. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2006. ISBN 80-86929-04-3

KUTSCHERAUER, A. *Management regionů a obcí*. (studijní texty) [online] Ostrava: VŠB-TUO, 2009. Dostupný z WWW: http://alkut.cz/mro.htm/\MRO_studijni_text.pdf

NOVOTNÝ, J. *Ekonomika sportu*. Vydání 1. Praha: ISV nakladatelství, 2000. ISBN 80-85866-68-4

NOVOTNÝ, J. a kol. *Ekonomika sportu vybrané kapitoly*. 2. vyd. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1521-2

<http://www.opava-city.cz/scripts/detail.php?id=204>;

<http://havirov-city.cz/magistrat/organizacni-rad-magistratu-mesta-havirova-3.html#OS>

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2789-9

REKTOŘÍK, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Vydání 2. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-29-3

REKTOŘÍK, J.; ŠELESOVSKÝ, J. a kol. *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*. Vydání 1. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-72-6

Rozpočty města Havířova na léta 2006 - 2010. [online] Dostupný z WWW:

<http://www.havirov-city.cz/dokumenty/rozpocet.html>

Rozpočty města Karviné na léta 2006 - 2010. [online] Dostupný z WWW:

http://www.karvina.cz/portal/page/portal/uvodni_stranka/magistrat/zakladni_dokumenty/rozpocet

Rozpočty města Opavy na léta 2006 - 2010. [online] Dostupný z WWW:

<http://www.opava-city.cz/rozpocet/>

Rozpočty města Ostravy na léta 2006 - 2010. [online] Dostupný z WWW:
<http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/lang/cs/pid/1311>

SKOUMAL, J.; HOBZA, V. *Základy strategického rozvoje tělesné kultury měst v České Republice*. In: Tělesná kultura. Olomouc: UP, 2009. Dostupný z WWW:
<http://www.telesnakultura.upol.cz>

Statutární město Havířov. [online] Dostupný z WWW: <http://www.havirov-city.cz/>

Statutární město Karviná. [online] Dostupný z WWW:
http://www.karvina.cz/portal/page/portal/uvodni_stranka

Statutární město Opava. [online] Dostupný z WWW: <http://www.opava-city.cz/>

Statutární město Ostrava. [online] Dostupný z WWW: <http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 5. ledna 2000 č. 17 k Národnímu programu rozvoje sportu pro všechny. Dostupný z WWW:
<http://www.msmt.cz/sport/narodni-program-rozvoje-sportu-pro-vsechny>

Zákon 115/2001 Sb. ze dne 28. února 2001 o podpoře sportu ve znění novel č. 219/2005 Sb., 186/2006 Sb., 274/2008 Sb. Dostupný z WWW:
http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_l=115/2001&PC_8411_ps=10#10821

SEZNAM ZKRATEK

ČOV	Český olympijský výbor
ČR	Česká republika
VaV	věda a výzkum
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
UP	Univerzita Palackého v Olomouci
SAREZA	Sportovní a rekreační zařízení města Ostravy, s.r.o.
SSRZ	Správě sportovních a rekreačních zařízení

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že údaje o diplomové práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé diplomové práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 30.4.2010

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Ant. Sovy 19
747 05 OPAVA

PŘÍLOHY

Seznam příloh

- Příloha č. 1   Otázky ke konzultaci – podpora sportu statutárními městy Moravskoslezského kraje
- Příloha č. 2   Přehled finanční podpory sportu plynoucí z rozpočtu města Ostravy v letech 2006 - 2010
- Příloha č. 3   Přehled finanční podpory sportu plynoucí z rozpočtu města Opavy v letech 2006 - 2010
- Příloha č. 4   Přehled finanční podpory sportu plynoucí z rozpočtu města Havířova v letech 2006 - 2010
- Příloha č. 5   Přehled finanční podpory sportu plynoucí z rozpočtu města Karviné v letech 2006 - 2010
- Příloha č. 6   Tabulka Členění veřejného sektoru podle kritéria potřeb
- Příloha č. 7   Graf výdajů státního rozpočtu včetně odvodů loterijních společností do oblasti sportu
- Příloha č. 8   Souhrnná tabulka výdajů statutárních měst Moravskoslezského kraje na podporu sportu
- Příloha č. 9   Struktura výdajů statutárních měst Moravskoslezského kraje

Příloha č. 1 Okruhy otázek k provedení šetření – nefinanční podpora sportu statutárními městy Moravskoslezského kraje

1. Zda a jakým způsobem informujete veřejnost o možnostech a nabídce sportovních a turistických aktivit. Máte nějaký informační systém či metodiku, která by zvyšovala povědomí občanů o sportovním vyžití ve městě?
2. Existuje ve městě nějaká kampaň zdravého životního stylu, kterou jako město zabezpečujete či koordinujete? Propagujete (např. marketingově) sportovní a pohybovou činnost obyvatelstva v rámci zdravého životního stylu?
3. Máte vytvořenou vlastní koncepci sportu pro všechny resp. metodiku místní či regionální politiky rozvoje sportu pro všechny?
4. Monitorujete efektivitu využívání sportovišť, koordinujete spolupráci veřejných i soukromých organizací při využívání sportovních zařízení?
5. Podporujete komerční aktivity vytvářející nabídku sportovních služeb, máte program na podporu malého a středního podnikání ve sportu?
6. Podporujete přístupnost sportovišť (pronajímáte je bezplatně či za cenu provozních nákladů), budujete přírodní areály či upravujete obecní plochy pro provozování volnočasových aktivit občanů (myšlena bezpečnost a údržba cyklo a pěších stezek)?
7. Existuje koncepce resp. plán investiční výstavby či rekonstrukce a obnovy stávajících sportovišť? Monitorujete poptávku a nabídku sportovního vyžití, a pokud ano, existuje ve vašem statutárním městě mezi nimi soulad?

Příloha č. 2 Přehled finanční podpory sportu plynoucí z rozpočtu města Ostravy v letech 2006 - 2010

Rozpočet města pro rok 2010

Běžné výdaje rozpočtu města za rok 2010, které budou směřovat do oblasti sportu:

- Sportovní zařízení v majetku obce 138 720 tis. Kč
  - položka zahrnuje neinvestiční dotace obchodním společnostem Sportovní a rekreační zařízení města Ostravy, s.r.o. (69 240 tis. Kč) a VÍTKOVICE ARÉNA, a.s. (69 480 tis. Kč)
- Ostatní tělovýchovná činnost 84 335 tis. Kč
  - v položce jsou zahrnuty dotace na sportovní akce uskutečněné v příslušném roce (32 835 tis. Kč) a dotace a granty na podporu vrcholového sportu (51 500 tis. Kč)

Kapitálové výdaje rozpočtu města za rok 2010, které budou směřovat do oblasti sportu:

- Sportovní zařízení v majetku obce (odbor investiční) 35 400 tis. Kč
  - tato položka v sobě zahrnuje rekonstrukci městského stadionu Vítkovice pro jeho způsobilost pořádání atletického mítinku Zlaté Tretry (30 000 tis. Kč), dotaci na zpracování investičního záměru Hala pro míčové hry, dotaci určenou na výstavbu nového městského fotbalového stadionu ve Svinově (5 400 tis. Kč)

Rozpočet města pro rok 2009

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní zařízení v majetku obce 154 134 tis. Kč
  - tato položka zahrnuje neinvestiční dotace společností Sportovní a rekreační zařízení města Ostravy, s.r.o. (76 934 tis. Kč) a VÍTKOVICE ARÉNA a.s. (77 200 tis. Kč); dotace slouží jako příspěvek pro krytí provozních nákladů (energetické, osobní, spotřeba materiálu a služeb)
- Ostatní tělovýchovná činnost 82 044 tis.
  - tato položka zahrnuje dotace a granty na podporu vrcholového sportu (51 000 tis. Kč), a neinvestiční dotace včetně příspěvku na tyto sportovní události: TAURUS s.r.o. – Miss Aerobic ČR (600 tis. Kč) a SSK Vítkovice – Ostravská laťka (400 tis. Kč)

Kapitálové výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní zařízení v majetku obce 65 000 tis. Kč
  - jedná se o investiční dotaci společnosti Sportovní a rekreační zařízení města Ostravy, s.r.o. na rekonstrukci městských lázní Moravská Ostrava.
- Sportovní zařízení v majetku obce 60 354 tis. Kč³
  - tato položka zahrnuje rekonstrukci městského stadionu Vítkovice v rámci projektu „Národní sportovní centrum MORAVA“ (50 000 tis. Kč)

---

³ V rozpočtech města Ostravy se některé položky v rozpočtu sice jmenovitě opakují, ale reprezentují výdaje různých útvarů magistrátu města.

Rozpočet města pro rok 2008

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní zařízení v majetku obce 147 700 tis. Kč
- tyto prostředky byly určeny společností Sportovní a rekreační zařízení města Ostravy s.r.o. a VÍTKOVICE ARÉNA a.s. a slouží především ke krytí energetických nákladů, osobních nákladů, spotřeby materiálu a služeb.
- Ostatní tělovýchovná činnost 84 590 tis. Kč
- tato položka v sobě zahrnuje granty v oblasti vrcholového sportu (60 000 tis. Kč) a dále pořádání sportovních akcí T.T. TRADE – VÍTKOVICE s.r.o. – Czech Dance Open Ostrava 2008 (1 800 tis. Kč), Centrum individuálních sportů Ostrava – podpora mladých sportovců (2 500 tis. Kč), Česká florbalová unie – MS ve florbale Ostrava 2008 (5 000 tis. Kč), SSK Vítkovice – Zlatá tretra Ostrava, Velká cena města Ostravy v boxu, Ostravská laťka (5 900 tis. Kč), Česká gymnastická federace – Grand Prix Ostrava 2008 (500 tis. Kč), Bruslařský klub LR Cosmetic Ostrava – ISU Junior Grand Prix Figure (2 000 tis. Kč), Česká sportovní a.s. – Davis Cup (4 500 tis. Kč), SKSB Ostrava 4th World University Baseball Championship Ostrava 2008 (2 090 tis. Kč).

Kapitálové výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní zařízení v majetku obce 81 000 tis. Kč
- v této části jsou zahrnuty příspěvky na financování investic společností VÍTKOVICE ARÉNA a.s. a Sportovní a rekreační zařízení města Ostravy s.r.o., Národnímu sportovnímu centru Morava.
- Sportovní zařízení v majetku obce 11 600 tis. Kč
- Sportovní zařízení v majetku obce 8 098 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2007

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní zařízení v majetku obce 146 098 tis. Kč
- Ostatní tělovýchovná činnost 55 135 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města, jež byly směřovány do oblasti sportu:

- Sportovní zařízení v majetku obce 99 973 tis. Kč
- Sportovní zařízení v majetku obce 10 000 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2006

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní zařízení v majetku obce 140 684 tis. Kč
- Ostatní tělovýchovná činnost 48 501 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní zařízení v majetku obce 34 813 tis. Kč
- Ostatní tělovýchovná činnost 3 000 tis. Kč
- Sportovní zařízení v majetku obce 74 650 tis. Kč

Příloha č. 3 Přehled finanční podpory sportu plynoucí z rozpočtu města Opavy v letech 2006 - 2010

Rozpočet města pro rok 2010

Běžné výdaje rozpočtu města za rok 2010, které budou směřovat do oblasti sportu:

- Sportovní grantový systém 1 800 tis. Kč
- Dotace na krytí provozních nákladů Slezský fotbalový klub 3 900 tis. Kč
- Dotace hala Opava – pro všechny sporty 7 700 tis. Kč
- Dotace volejbalovému klubu 500 tis. Kč
- Dotace hokeji – HC Slezan Opava 4 275tis. Kč
- Dotace TJ Opava 465 tis. Kč
- Dotace TJ Sokol Opava – atletika 675 tis. Kč
- Dotace Slezský fotbalový klub – fotbal 6 750 tis. Kč
- Dotace TJ Slezan Opava 765 tis. Kč
- Dotace Klubu plaveckých sportů 360 tis. Kč
- Dotace Hala Opava a.s. na krytí provozních nákladů 3 600 tis. Kč
- Technické služby – provoz sportovišť v majetku obce – 14 800 tis. Kč
- Technické služby – správa a údržba Zimního stadionu 7 800 tis. Kč
- Technické služby – správa a údržba fotbalového stadionu 750 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu měst za rok 2010, jež budou směřovat do oblasti sportu:

- Investiční dotace Tyršův Stadion – tělocvična 50 000 tis. Kč
- Investiční dotace ZŠ Komárov – tělocvična 47 000 tis. Kč
- Rekonstrukce Házenkářské hřiště 3 700 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2009

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní grantový systém 2 000 tis. Kč
- Hala Opava – basketbal 5 150 tis.
- Dotace Volejbalový klub Opava a.s. 3500 tis. Kč
- Dotace HC Slezan Opava – hokej 4 745 tis. Kč
- Dotace TJ Opava 700 tis. Kč
- Dotace TJ Sokol Opava – atletika 750 tis. Kč
- Dotace Slezský Fotbalový Klub – fotbal 7 500 tis. Kč
- Dotace TJ Slezan Opava sporty 850 tis. Kč
- Dotace Klub plaveckých sportů 400 tis. Kč
- Dotace Hala Opava a.s. – provozní náklady 4 000 tis. Kč
- Tělovýchovné akce odbor školství 390 tis. Kč
- Provoz Sportovních zařízení v majetku města 220 tis. Kč
- Technické služby – provoz sportovišť v majetku obce 14 590 tis. Kč

- Technické služby – správa a údržba Zimního stadionu 8 190 tis. Kč
- Technické služby – správa a údržba fotbalového stadionu 2 530 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Projektová dokumentace Tyršův Stadion 500 tis. Kč
Slezský Fotbalový Club – vyhřívání trávník 1 000 tis. Kč
Házenkářské hřiště 500 tis. Kč
- Vybudování sportovně rekreačního areálu Podvihov 3 200 tis. Kč
- Fotbalové hřiště Kylešovice 1 800 tis. Kč
- Investiční dotace Slezský Fotbalový Club – vyhřívání trávník 18 000 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2008

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní grantový systém 2 000 tis. Kč
- Dotace Hala Opava a.s. – basketbal 3 642 tis. Kč
- Dotace Volejbalový klub a.s. Opava -volejbal 3 742 tis. Kč
- Dotace HC Slezan Opava – hokej 4 745 tis. Kč
- Dotace TJ Opava – různé sporty 450 tis. Kč
- Dotace TJ Sokol Opava – atletika 735 tis. Kč
- Slezský fotbalový klub a.s. – fotbal 7 030 tis. Kč
- Dotace TJ Slezan Opava – různé sporty 822 tis. Kč
- Dotace Klub plaveckých sportů Opava 360 tis. Kč
- Dotace Hala Opava a.s. – provozní náklady 4 000 tis. Kč
- Tělovýchovné akce – odbor školství 270 tis. Kč
- Technické služby - provoz sportovišť v majetku města 14 200 tis. Kč
- Technické služby – správa a údržba zimního stadionu 7 100 tis. Kč
- Technické služby – správa a údržba fotbalového stadionu 5 100 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Investiční dotace ZŠ Mařádkova – tělocvična 1 000 tis. Kč
- Investiční dotace ZŠ Komárov – tělocvična 34 000 tis. Kč
- Vybudování sportovně rekreačního areálu Podvihov 3 200 tis. Kč
- Investiční dotace Zimní stadion 500 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2007

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní grantový systém 2 000 tis. Kč
- Dotace Hala Opava a.s. – basketbal 3 642 tis. Kč
- Dotace Volejbalový klub a.s. Opava -volejbal 3 742 tis. Kč
- Dotace HC Slezan Opava – hokej 4 745 tis. Kč
- Dotace TJ Opava – různé sporty 450 tis. Kč
- Dotace TJ Sokol Opava – atletika 735 tis. Kč

- Slezský fotbalový klub a.s. – fotbal 7 030 tis. Kč
- Dotace TJ Slezan Opava – různé sporty 822 tis. Kč
- Dotace Klub plaveckých sportů Opava 360 tis. Kč
- Dotace Hala Opava a.s. – provozní náklady 3 400 tis. Kč
- Tělovýchovné akce – odbor školství 456 tis. Kč
- Technické služby - provoz sportovišť v majetku města 14 500 tis. Kč
- Technické služby – správa a údržba zimního stadionu 7 100 tis. Kč
- Technické služby – správa a údržba fotbalového stadionu 4 850 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2006

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní grantový systém 2 000 tis. Kč
- Podpora sportu jako závazek ze smluv 2005/6 5 933 tis. Kč
- Dotace Hala Opava a.s. – basketbal 1 208 tis. Kč
- Dotace Volejbalový klub FERRAM Opava - volejbal 2 656 tis. Kč
- Dotace HC Slezan Opava – hokej 5 000 tis. Kč
- Dotace Sokol Opava 611 tis. Kč
- Slezský fotbalový klub Opava 5 500 tis. Kč
- Dotace TJ Slezan Opava – plavání 163 tis. Kč
- Dotace Klub plaveckých sportů Opava 335 tis. Kč
- Dotace Hala Opava a.s. – provozní náklady 3 000 tis. Kč
- Tělovýchovné akce – odbor školství 160 tis. Kč
- Technické služby - provoz sportovišť v majetku města 7 600 tis. Kč
- Technické služby – správa a údržba zimního stadionu 7 100 tis. Kč
- Technické služby – správa a údržba fotbalového stadionu 4 000 tis. Kč

Příloha č. 4 Přehled finanční podpory sportu plynoucí z rozpočtu města Havířova v letech 2006 - 2010

Rozpočet města pro rok 2010

Běžné výdaje rozpočtu města za rok 2010, které budou směřovat do oblasti sportu:

- Příspěvek na provoz organizaci Správa sportovních a rekreačních zařízení 32 330 tis. Kč
- Dotace subjektům ze sportovní sféry 5 750 tis. Kč
- Dotace Lední hokej Havířov – muži 9 750 tis. Kč
- Dotace HC Panthers Havířov, o.s. – mládež 4 500 tis. Kč
- Dotace Městský fotbalový klub Havířov 2 750 tis. Kč
- Dotace TJ Dolní Datyně 80 tis. Kč
- Dotace TJ ČSAD Havířov 80 tis. Kč
- Dotace SK Baník Havířov – vzpírání 490 tis. Kč
- Dotace SK Baník Havířov – stolní tenis 800 tis. Kč
- Dotace Torpedo Havířov – florbal 400 tis. Kč
- Dotace PROSPORT-CZ 500 tis. Kč
- Dotace Slavie Havířov Volejbal 500 tis. Kč
- Dotace Slavie Havířov Oddíl plavání 400 tis. Kč
- Dotace na provoz krytého bazénu Havířov - Šumbark 2 100 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2009

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Příspěvek na provoz organizaci Správa sportovních a rekreačních zařízení 31 810 tis. Kč
- Dotace subjektům ze sportovní sféry 5 500 tis. Kč
- Dotace Havířovská hokejová společnost, s.r.o. – muži 11 000 tis. Kč
- Dotace HC Panthers Havířov, o.s. – mládež 4 000 tis. Kč
- Dotace Městský fotbalový klub 2 750 tis. Kč
- Dotace TJ Dolní Datyně 80 tis. Kč
- Dotace TJ ČSAD Havířov 80 tis. Kč
- Dotace SK Baník Havířov – vzpírání 450 tis. Kč
- Dotace SK Baník Havířov – stolní tenis 800 tis. Kč
- Dotace Torpedo Havířov – florbal 400 tis. Kč
- Dotace PROSPORT-CZ 500 tis. Kč
- Dotace Slavie Havířov Volejbal 500 tis. Kč
- Dotace Slavie Havířov Oddíl plavání 400 tis. Kč
- Dotace na provoz krytého bazénu Havířov-Šumbark 2 100 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Sportovní hala ZŠ Žákovská 39 000 tis. Kč
- Městská sportovní hala Havířov - videoplocha 4 720 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2008

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Příspěvek na provoz organizaci Správa sportovních a rekreačních zařízení 27 046,06 tis. Kč
- Dotace subjektům ze sportovní sféry 5 040 tis. Kč
- Dotace Havířovská hokejová společnost, s.r.o. 11 000 tis. Kč
- Dotace HC Panthers Havířov, o.s. – mládež 4 000 tis. Kč
- Dotace Městský fotbalový klub Havířov2 650 tis. Kč
- Dotace TJ Dolní Datyně 30 tis. Kč
- Dotace TJ ČSAD Havířov 80 tis. Kč
- Dotace SK Baník Havířov - vzpírání 450 tis. Kč
- Dotace SK Baník Havířov - stolní tenis 700 tis. Kč
- Dotace Torpedo Havířov – florbal 350 tis. Kč
- Dotace TJ Slavia Havířov – volejbal 400 tis. Kč
- Dotace na provoz krytého bazénu Havířov-Šumbark 2 500 tis. Kč
- Dotace Paralympiáda 400 tis. Kč
- Dotace na opravu haly SK Baník Havířov 1 500 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Rekonstrukce tělocvičen ZŠ Žákovská 240 tis. Kč
- Investiční dotace Městská sportovní hala Havířov 4 951 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2007

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Příspěvek na provoz organizaci Správa sportovních a rekreačních zařízení 26 419 tis. Kč
- Jiná dotace organizaci Správa sportovních a rekreačních zařízení 130 tis. Kč
- Dotace subjektům ze sportovní sféry 7 000 tis. Kč
- Dotace Havířovská hokejová společnost, s.r.o. – muži 11 000 tis. Kč
- Dotace HC Panthers Havířov, o.s. – mládež 4 000 tis. Kč
- Dotace Městský fotbalový klub 2 250 tis. Kč
- Dotace na provoz krytého bazénu Havířov-Šumbark 2 500 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Investice Krytá sportovní hala ZŠ Žákovská 23 000 tis. Kč
- Investice Víceúčelová sportovní hala 3 820 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2006

Běžné výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Příspěvek na provoz organizaci Správa sportovních a rekreačních zařízení 24 096 tis. Kč
- Dotace subjektům ze sportovní sféry 8 516,56 tis. Kč
- Dotace Havířovská hokejová společnost, s.r.o. – muži 8 500 tis. Kč
- Dotace HC Panthers Havířov, o.s. – mládež 3 000 tis. Kč
- Dotace na provoz krytého bazénu 2 500 tis. Kč
- Dotace Městskému fotbalovému klubu 1 700 tis. Kč
- Slavie Havířov Volejbal 400 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města, jež směřovaly do oblasti sportu:

- Investice Víceúčelová sportovní hala 11 000 tis. Kč

Příloha č. 5 Přehled finanční podpory sportu plynoucí z rozpočtu města Karviné v letech 2006 - 2010

Rozpočet města pro rok 2010

Běžné výdaje rozpočtu města za rok 2010, které budou směřovat do oblasti sportu:

- Provoz Městský stadion 4 000 tis. Kč
- Provoz Letní koupaliště 3 500 tis. Kč
- Příspěvky na lyžařské výcviky 280 tis. Kč
- Příspěvky města sportu 15 000 tis. Kč
- Příspěvek TJ Baník Karviná – oplocení JUDO haly 300 tis. Kč
- Dotace na činnost STaRS Karviná, s.r.o. 35 000 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města za rok 2010, které budou směřovat do oblasti sportu:

- Investice letní koupaliště 3 150 tis. Kč
- Modernizace sportovního areálu Městský stadion 6 500 tis. Kč
- Zpracování projektové dokumentace na vybudování atletického areálu 1 500 tis. Kč
- Zpracování projektové dokumentace na celkovou rekonstrukci venkovního areálu ZŠ a MŠ Prameny 1 500 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2009

Běžné výdaje rozpočtu města za rok 2009, které směřovaly do oblasti sportu:

- Provoz Městský stadion 4 248,47 tis. Kč
- Provoz Letní koupaliště 3 781,86 tis. Kč
- Příspěvky na lyžařské výcviky 280 tis. Kč
- Příspěvky města sportu 16 000 tis. Kč
- Příspěvek TJ Baník Karviná – oplocení JUDO haly 300 tis. Kč
- Dotace na činnost STaRS Karviná, s.r.o. 35 000 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města za rok 2009, které směřovaly do oblasti sportu:

- Rekonstrukce fotbalového hřiště statutárního města Karviné 4 143,3 tis. Kč
- Rekonstrukce venkovního sportoviště ZŠ Majakovského 2 102,6 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2008

Běžné výdaje rozpočtu města za rok 2008, které směřovaly do oblasti sportu:

- Provoz Městský stadion Jäkl 3 200 tis. Kč
- Provoz Letní koupaliště 4 000 tis. Kč
- Příspěvky na lyžařské zájezdy 600 tis. Kč
- Příspěvky města sportu 15 000 tis. Kč
- Dotace na činnost STaRS Karviná, s.r.o. 28 000 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města za rok 2008, které směřovaly do oblasti sportu:

- Vybavení městského stadionu 800 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2007

Běžné výdaje rozpočtu města za rok 2007, které směřovaly do oblasti sportu:

- Provoz Městský stadion Jäkl (odbor školství a kultury) 3 200 tis. Kč
- Provoz Letní koupaliště 4 000 tis. Kč
- Příspěvky města sportu 12 500 tis. Kč;
- Dotace na činnost STaRS Karviná, s.r.o. 26 800 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města za rok 2007, které směřovaly do oblasti sportu:

- Vybavení Letního koupaliště a výkupy pozemků 3 000 tis. Kč

Rozpočet města pro rok 2006

Běžné výdaje rozpočtu města za rok 2006, které směřovaly do oblasti sportu:

- Provoz Městský stadion Jäkl 3000 tis. Kč
- Provoz Letní koupaliště 5 295 tis. Kč
- Příspěvky města sportu 10 693 tis. Kč; z toho příspěvek HCB 3 400 tis. Kč
- Dotace na činnost společnosti STaRS Karviná, s.r.o 25 500 tis. Kč

Kapitálové výdaje rozpočtu města za rok 2006, které směřovaly do oblasti sportu:

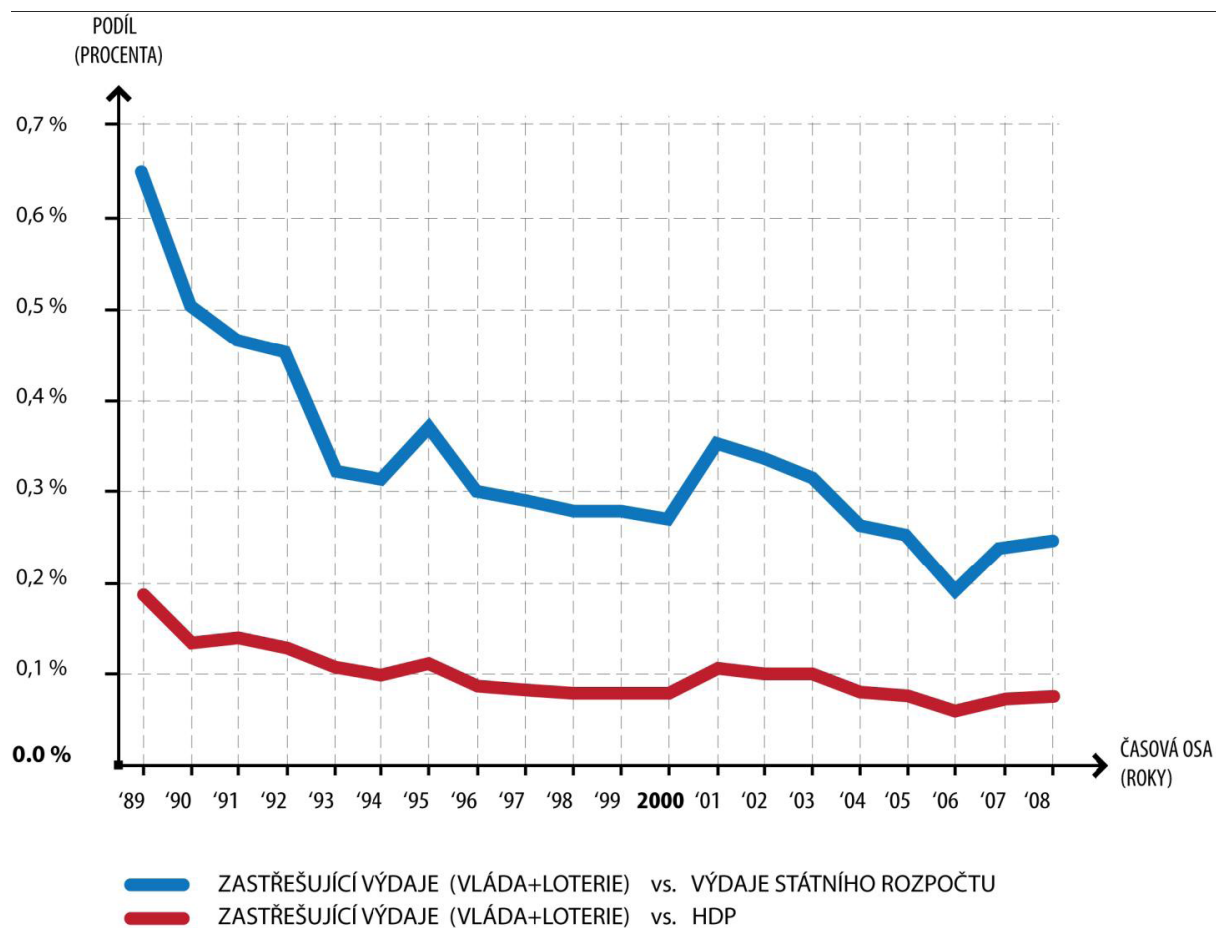
- Investice – dofinancování výdajů za letní koupaliště 34 100 Kč
- Investice – podíl města na investicích s účastí EU a státu:
- Městský fotbalový klub Karviná – vybudování umělohmotného trávníku 4 711 tis. Kč
- Obnova sportovního areálu ZŠ Dělnická 8 000 tis. Kč

Příloha č. 6 Členění veřejného sektoru podle kritéria potřeb

<i>Členění veřejného sektoru do šesti bloků odvětví podle kritéria potřeb</i>		
I. BLOK:	ODVĚTVÍ SPOLEČENSKÝCH POTŘEB	
	Veřejná správa	uspokojování potřeb organizovaného uspořádání společnosti
	Policie	uspokojování potřeby ochrany občana a jeho majetku
	Justice	uspokojování potřeb občana dovolat se spravedlnosti
	Armáda	uspokojování potřeby ochrany území, na kterém občan žije
II. BLOK:	ODVĚTVÍ ROZVOJE ČLOVĚKA	
	Školství	uspokojování potřeb vzdělávání (celoživotního)
	Kultura	uspokojování potřeb estetických prožitků
	Tělesná kultura	uspokojování potřeby uchování a kultivace zdraví
	Zdravotnictví	uspokojování potřeby uchování a kultivace zdraví
	Sociální služby	uspokojování potřeby uchování a kultivace lidského potenciálu v podmínkách, kdy jedince existenčně potřebuje pomoc druhých
III. BLOK:	ODVĚTVÍ POZNÁNÍ A INFORMACÍ	
	Věda a výzkum	uspokojování potřeb poznání prostřednictvím výsledků VaV
	Informace	uspokojování potřeb poznání pomocí informačních systémů a archivnictví
	Masmédia	uspokojování poznání šířením hromadným informací
IV. BLOK:	ODVĚTVÍ TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY	
	Doprava	uspokojování potřeby přepravy osob a materiálu
	Energetika	uspokojování potřeby využití energií (výroba, přenos a distribuce)
	Spoje	uspokojování potřeby přenosu informací pomocí spojových technologií včetně služeb s tím souvisejících
	Vodní hospodářství	uspokojování potřeb plynoucích z dodávky vody, odkanalizování a čištění
	Odpadové hospodářství	uspokojování potřeby sběru a likvidace odpadů s cílem kultivace životního prostředí
V. BLOK:	ODVĚTVÍ PRIVÁTNÍCH STATKŮ PODPOROVANÝCH Z VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	
	Bydlení	uspokojování potřeby občana bydlet
	Zemědělství, lesnictví, rybolov	uspokojování potřeb spojených s výživou
VI. BLOK:	EXISTENČNÍ JISTOTY	
	Zaměstnanost	uspokojování existenční jistoty uspokojení potřeby práce
	Soc. zabezpečení	uspokojování existenční jistoty jinak než cestou práce
	Životní prostředí	uspokojování existence člověka na zemi

Zdroj: Rektořík, 2007; zpracování vlastní

Příloha č. 7 Vývoj výdajů na podporu sportu v České republice

Zdroj: Analýza financování sportu v České Republice, 2009

**Příloha č. 8 Souhrnná tabulka výdajů statutárních měst
Moravskoslezského kraje na podporu sportu**

		2006	2007	2008	2009	2010
Ostrava	Souhrnné výdaje města	7 247 169	6 043 186	7 310 635	8 251 969	6 366 953
	Souhrnné výdaje na 1 obyvatele	23,05	19,22	23,25	26,24	20,25
	Výdaje na podporu sportu	301 648	311 206	394 688	361 532	282 139
	Výdaje na podporu sportu na 1 obyv.	0,96	0,99	1,26	1,15	1,00
	Podíl výdajů na podporu sportu z celkových výdajů	4,16	5,15	5,40	4,38	4,43
Opava	Souhrnné výdaje města	1 172 810	1 207 374	962 230	968 010	862 230
	Souhrnné výdaje na 1 obyvatele	19,86	20,44	16,29	16,39	14,60
	Výdaje na podporu sportu	45 266	53 832	92 896	80 515	154 840
	Výdaje na podporu sportu na 1 obyv.	0,77	0,91	1,57	0,14	2,62
	Podíl výdajů na podporu sportu z celkových výdajů	3,86	4,46	9,65	8,32	17,96
Havířov	Souhrnné výdaje města	1 263 292	1 487 316	1 544 345	1 551 420	1 651 588
	Souhrnné výdaje na 1 obyvatele	15,46	18,20	18,90	18,99	20,22
	Výdaje na podporu sportu	51 713	80 119	61 337	104 090	60 430
	Výdaje na podporu sportu na 1 obyv.	0,63	0,98	0,69	0,74	0,74
	Podíl výdajů na podporu sportu z celkových výdajů	4,09	5,39	3,97	6,71	3,66
Karviná	Souhrnné výdaje města	1 356 809	1 304 965	1 815 565	1 990 109	1 824 071
	Souhrnné výdaje na 1 obyvatele	21,31	20,50	28,52	31,26	28,65
	Výdaje na podporu sportu	91 299	49 500	51 600	65 856	70 730
	Výdaje na podporu sportu na 1 obyv.	1,43	0,78	0,81	1,03	1,11
	Podíl výdajů na podporu sportu z celkových výdajů	6,73	3,79	2,84	3,31	3,88

Zdroj: rozpočty měst; výpočet vlastní

Příloha č. 9 Struktura výdajů statutárních měst Moravskoslezského kraje

